ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - ೩೪

ರಂಗಭೀಷ್ಮೆ

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್

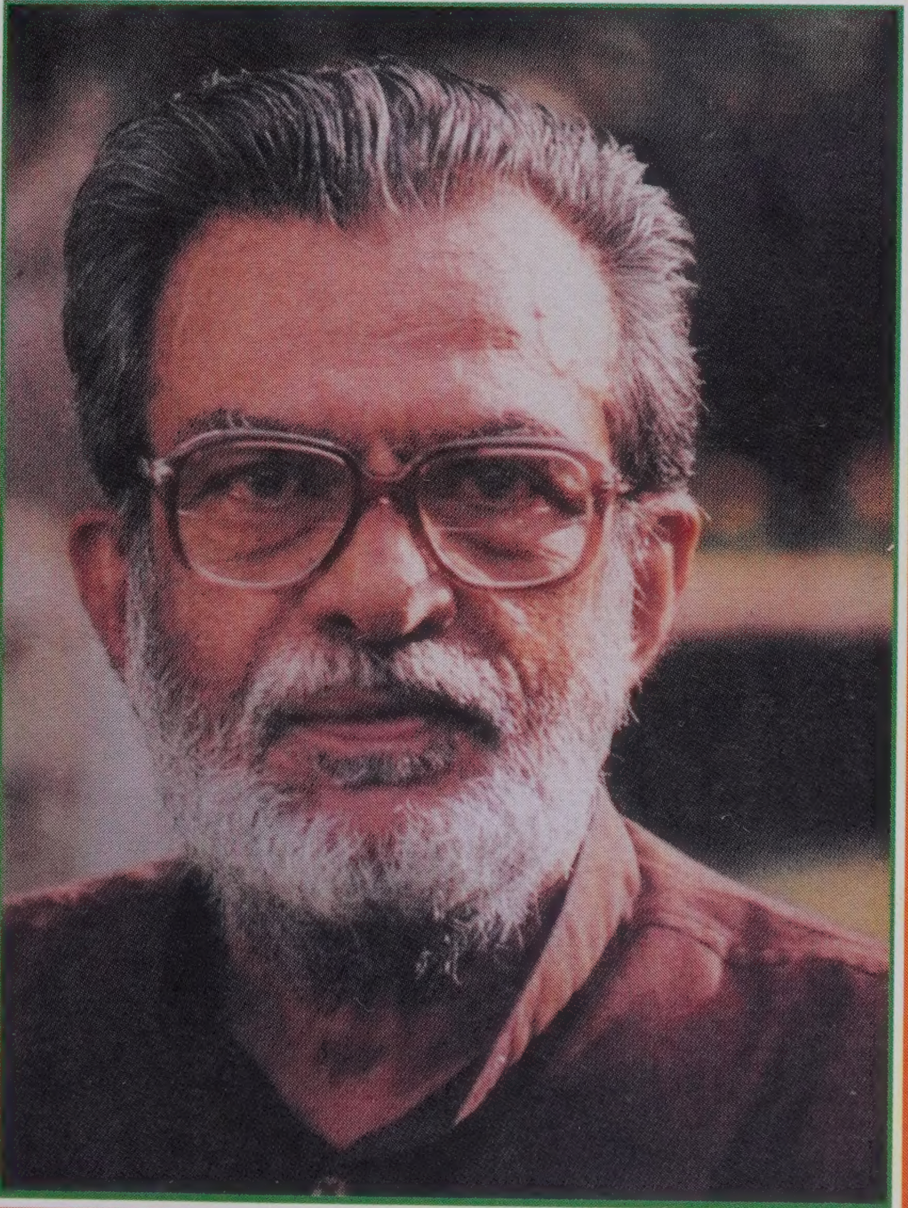

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - ೩೪

ರಂಗಭೀಷ್ಮೆ

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

RANGA BHISHME B.V. KARANTHER
Life sketch and works of the great drama director B.V. Karantha
by Chandrashekara Mandekolu, Post Mandekolu, Sullia D.K.
Mobile : 9916256219

Author
Chandrashekara Mandekolu

Chief Editor
Dr. Palthady Ramakrishna Achar
President
Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher
Chandrahasa Rai B.
Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy

First Edition : 2011

© : Karnataka Tulu Sahitya Academy

Pages : 64

Price : ₹ 30

Cover Design : **Kalloor Nagesh**

Designed & Printed at :
Aakrithi Prints
K.S. Rao Road, Mangalore – 575 001
Tel. : 0824 2443002

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ತುಳುವೆರ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಆರಾಧನೆ, ಆಚರಣೆ, ನಂಬೊಳಿಗೆಲೆನ್ ಮಾತ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು. ಅಂಚಾದೇ ತುಳುನಾಡ್ ಪುಣ್ಯೊದ ನಾಡ್‌ಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಪೋಪಿನವು ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೊಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಲೆಗಟ್ಟ್ ಆಯಿಕ್ ಬೋಡು. ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ದುಂಬೊ ತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಕಲೆ, ಪರಪೋಕು, ಸೇವೆ - ಉಂದು ಮಾತ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಾಗೊಲು. ನೆನ್ನ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಬುಳೆಪಯರೆಗಾದ್ ಬೆಂದಿನ ತುಳುವೆರ್ ಏತೋಜನ. ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ಬಜೀ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಜಲ್ಮೊಗು ಬತ್ತಿನಕುಲು, ತುಳು ಬಾಸೆ ತೆರಿನಕುಲು, ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ದೀವೊನ್ನಕುಲು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್.

ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಅಕುಲೆ ಸೇವೆ ಸಂದ್ ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರೆನ ಬದ್ಕ್, ಸಾಧನೆಲೆನ್ ನೆಂಪುಡು ಒರಿತೊನುನವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮೊ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ 'ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂತ ಮಾಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನವೊಂದುಂಡು.

1972-73ಡ್ದ್ ಯಾನ್ ಉಡುಪಿದ ಬಿ.ಎಡ್. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಉಡುಪಿದ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ದ ನಾಟಕ ಶಿಬಿರ ನಡಪಪೆರ್‌ಂದ್ ಸುದ್ದಿಯಾಂಡ್. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಈ ಏರ್ಪಾಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತರಬೇತಿ ನಡಪೆದಿನಿ ಬಯ್ಯ 5 ಗಂಟೆಡ್ದ್ ರಾತ್ರೆ 10 ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಈ ತರಬೇತಿಗ್ ಸೇರೊಲಿಂದ್ ಆಂಡ್. ಎನ್ನ ಆಬುಲಾಸೆನ್ ಯಾನ್ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪ್ರೊ| ಕೆ.ಆರ್. ಹಂದೆಯೆರೆಡ ಪಂಡೆ. ಆರೆಗ್ ಎನಡ ದಿಂಜ ಮೋಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಎನನ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ದೇ ಈ ಶಿಬಿರೊಗು ನಿಯೋಜನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಎನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿದ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆನ್ಲಾ ಕುಡ ಒರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ್ಲಾ ನಿಯೋಜನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆ ಫೀಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ಚಿದ ಪಣವು ಕಾಲೇಜಿಡ್ದೇ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಶ್ವ ಖ್ಯಾತಿದ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಕಳೆಪುನ ಭಾಗ್ಯೊ ಎಂಕ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಬೂಕುಡು ಬರೆತಿನಾರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ಆರ್ ನಾಟಕೊಗು ಪಾತ್ರ ಅಜಪುನಗ ಸುರುಕು ಅಭ್ಯರ್ಥಿನ ಸೊರ ಪರೀಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಯರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ನಾಟಕೊಗು ಸೇರ್ಯರೆ ಬತ್ತಿನಾಯನ್ ಏರೆನ್ಲಾ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ದೆತೊನೆದೆರ್. ಎಂಕ್ ನಟನೆದ ಬಗೆಟ್ ದಾಲ ಗೊತ್ತು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಎನನ್ ತರಬೇತಿಗ್ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಆ ಸರ್ತಿ ಅಲ್ಪ 'ಅಂಧಯುಗ' ಬೊಕ್ಕ 'ತುಘಲಕ್' ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಯೊ. ಎಂಕ್ ಅಂಧಯುಗ ನಾಟಕೊಡು ಒಂಜಿ ದೂತನ ಪಾರ್ಟ್. ಅವು ಮಹಾಭಾರತೊ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಕತೆ. ಹಿಂದಿದ ತರ್ಜುಮೆ. ಆಯಿಟ್ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರೆಗ್ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾರ್ಟ್. ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ನಗ ಆರ್ ಏರೆನ ಬಗೆಟ್ಲಾ ಏರೆನ ಪಾತೆರೊಲಾ ಕೇನುಜೆರ್. ಅಂಚನೆ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಏರೆನ್ಲಾ ನೆರ್ಪೆದೆರ್. ಆರ್ ನೆರ್ನಗ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ಯರನೇ ಬರ್ಪೆರ್‌ಂದೇ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಎನನ್ ದೂತಲೆಕ ನಡಪದ್ ತೂಯರ್. 'ಏನ್ರೀ ನೀವು ದೂತ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರ್ತುಬಿಟ್ರಾ? ರಾಜನಾಗೆ ನಡೀತಿದ್ರಲ್ಲಾ?'ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಆ ನಾಟಕೊಡು ಎಂಕ್ ರಡ್ಡೇ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಇತ್ತಿನೆ. ಯಾನ್ ಪಾತೆರ್ನಗ 'ಯಾಕ್ರೀ ನೀವು ಮಲೆಯಾಳೀ ಥರಾ ಮಾತಾಡ್ತೀರಲ್ಲಾ?' ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಇತ್ತೆಲಾ ಎಂಕ್ ಸರೀ ನೆಂಪುಂಡು.

ಈ ತರಬೇತಿಡ್ ಯಾನ್ ನಾಟಕೊದ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಕಲ್ತೆ. ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಯಿನ ಸೊರೊಕುಲೆನ್ ಎಂಚ ನಾಟಕೊಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ, ಆರ್ ಬಾಯಿಡ್ದೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸೊರೊಕುಲೆನ್ ಎಂಚ ಪಿದಾಡ್ಪವೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಪಯೆರ್. ಬಜೀ ನಾಲಯಿಡೇ ಕುದುರೆ ನಡಕೆನ್ ಎಂಚ ತೋಜಪೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರಿನ ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆಲಾ ನೆಂಪುಂಡು. ಕುಪ್ಪಿಲೆನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಎಂಚ ಸೊರ ಲಕ್ಕವೊಲಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಮಲ್ತ್ ತೋಜದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಸರ್ತಿ ನಾಟಕೊದ ರಿಹರ್ಸಲ್ ದಾಲ ಎಡ್ಡೆ ಆದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆಗೊಂತೆ ಬೇಜಾರಾಂಡ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ದಾಲ ಬೇಜಾರ ಆಯಿಜಿ. ಆರ್ ಪಂಡೆರ್ 'ನಾಟಕೊದ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ ನಾಟಕ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಜಿ. ರಿಹರ್ಸಲ್ ಹಾಳಾಂಡ ನಾಟಕ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡುಂದು ಲೆಕ್ಕ. ಅಂಚ ಎಂಕ್ ಕುಸಿಯಾಂಡ್' ಪಂಡೆರ್. ಆಯಿನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಅಚ್ಚಿರ ಆಂಡ್. ನಾಟಕ ತೂಯರಗ್ ಡೆಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಸಾಲೆದ ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಭಾಷಣೊಡು ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡೆರ್ 'ಯಾನ್ ಹಿಂದಿ ಎಂ.ಎ. ಆಯಿಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಖಾಲಿ ಇತ್ತಿನ ಹಿಂದಿ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಕೆಲಸೊಗು ಅರ್ಜಿ ಪಾಡ್ದೆ. ಆಂಡ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಆ ಕೆಲಸ ಎಂಕ್ ಕೊರ್ಜೆರ್. ಅವು ಎಂಕ್ ಎಡ್ಡನೇ ಆಂಡ್. ಆರ್ ಕೆಲಸೊ ಕೊರ್ತುವೆರ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ನಾಟಕೊದ ಕಳಟ್ಟ್ ಈಡೆ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂಡ್' ಪಂಡೆರ್.

ಆ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ತಬೇತಿಡ್ ಎನನ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿ ಮೋಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಬಿಎಡ್ ಮುಗಿದ್ ಕೆಯ್ಯೂರು ಸಾಲೆಗ್ ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಕಲ್ತಿನೆಟ್ ಪೂರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ದು 'ಮೀರಾಬಾಯಿ' ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಯೆ. ಆ ನಾಟಕೊಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಜೀವಂತ ಸೊರೊ. ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ, ಭಜನೆ ಮಾತ ಏರೆಗ್ಲಾ ಅರ್ತೊ ಆಯಿಜಿ. ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಎಂಕ್ ನಾಟಕೊದ ಮರ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏರ್ಲಾ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಯರೆ ತಯಾರಾಯಿಜೆರ್. ಆಡೆಗ್ ಎನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮದತ್ ಬುಡ್ಯೆ.

1992ಡ್ ಯಾನ್ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಬಾಲವನೊತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಿತಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದಿತ್ತೆ. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ತೂರುಗು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಸುರುತ ಹಿಂದಿ ಟೀಚರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ

ಒಂಜಿ ನೆಲೆಟ್ ಸಾಂಕನದ ಅಪ್ಪೆನೇ ಆದಿತ್ತಿನ ಶಂಕರಿ ಭಟ್ರೆನ್ ತೂಯರೆ ಪೋಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಎದ್‌ರೆದ್‌ರ್ ಕುಲ್ಲುದು ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂದು ಸುಮಾರ್ ಪೊರ್ತುಗ ಮುಟ್ಟ ಬುಲಿತೆರ್. ಶಂಕರಿ ಭಟ್ರ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಹಿಂದಿ ಟೀಚರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಬಾಲವನೊಕು ಬತ್ತೆರ್.

ಅಲ್ಪವೊಂಜಿ ಸಭೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಎನ್ನ ಜನಪದ ಕುಣಿತಗಳುಟಿ ಬೂಕುನು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಾಲವನೊಡು ಒಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಮಲ್ಪೊಲ್ಯಾಂದ್ ತೂಯೆರ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಆರ್. ಆಂಡ ದಾನ್ನಾ ಆರೆಗ್ ಮೂಲು ರೆಪರ್ಟರಿ ಮಲ್ಪುನ ಸರಿ ತೋಜಿಜಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪುತ್ತೂರುಡೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಮಲ್ಪುರೆ ಮುಲ್ಪದಕುಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತುದ್ವೆರ್‌ಂಡ ಮೂಲೊಂಜಿ ತುಳು ನಾಟಕೊದ ರೆಪರ್ಟರಿ ಸುರು ಆತು.

ಯಾನ್ ವರ್ಸೊಗೊರ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪೇಪರ್ ತಿದ್ಯರೆ ಮೈಸೂರುಗು ಪೋಪೆದೆ. ಅಪಗ ಯಾನ್ ರಂಗಾಯಣೊಗು ಪೋಪೆದೆ. ಅಲ್ಪ ಎನ್ನ ಗುರ್ತೊದ ಗೀತಾ ಮೋಂಟಡ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕವತ್ತಾರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ರಂಗಾಯಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಕಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಡೇ ಪತ್ತ್ ದಿನ ತಡೆವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆದೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆಡ ಸುಮಾರ್ ರಾತ್ರಿ ಮುಟ್ಟ ಪಾತೆರೊಂದು ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಆರ್ ಒಂತೆ ಪಾಡೊಂದೆ ಬರ್ಪೆದೆರ್. ಆಂಡ ದಾಲ ತತ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂದು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬಾರಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬಾಬುಕೋಡಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟೊದ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ನಕುಲೆಡ್ ಒರಿ. ಆರ್ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಿನಾರ್. ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ದಿಂಜ ಪೊರ್‌ಂಬಿನಾರ್. ಕಡಲಬರಿತ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಆರೆನ ಉಡಲ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬದ್ಕೇ ಒಂಜಿ ಕಡಲ್. ಆರೆಗ್ ಬಾಸೆ, ದೇಶೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪದ್ ಬುಳೆಪವುನ ಮನಸ್ಸಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಸೆ ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ಆರ್ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಕಲಿಕೆದ ಅವಕಾಸೊನೇ ಆರೆನ ಕಾಲೊಡಿಜ್ಜಾಂಡ್. ತುಳುಟೇ ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಮಲ್ಪಿ ಅವಕಾಶ ಆರೆ ಕಾಲೊಡಿತ್ತುದುಂಡ ಆಯಿನ್ಲಾ ಖಂಡಿತಾ ಮಲ್ತುದ್ವೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಆತಿಜಿ. ಆಂಡ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾರೀ ಐಸಿರೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿನ್ ಆರ್ ನಾಟಕೊದ ಸಾದಿಟ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆರ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮಿ. ಅಯಿನ್ ಸಂಗೀತೊದ ಸಾದಿಡೆ ತೂಪರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಬಾಸೆ, ದೇಶೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆ ನಿಜವಾಯಿನ ದೇಶಭಕ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ನಿಜವಾಯಿನ ದೇಶಭಕ್ತೆ.

ಕಡಲ್ಡ್ ಸೆರೆ (ತೆರೆ) ಬತ್ತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆನ್ ಆರ್ ತನ್ನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತೋಜಯೆರ್. ಆರೆ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ನಡತಿನ ನಾಟಕೊಲು ಒಂಜೆತಲೆಕ ಒಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ತೆರೆ ಮಗ್‌ರ್‌ಲೆಕನೆ ಆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಾಟಕೊದ ಕಸಿಟ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಒರು ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಆರ್. ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯೊಲೆನ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆ ಆರ್. ಬೋಪಾಲೊದ ರೆಪರ್ಟರಿ ಅತ್ತಂಡ ಮೈಸೂರುದ ರಂಗಾಯಣ ಮಾತ್ರ ಆರೆನ ಕರ್ಮಭೂಮಿಯತ್ತ್. ಇಡೀ ದೇಶೊನೇ ಆರೆನ ಕರ್ಮಭೂಮಿ. ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಿನ ಆರೆನ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗೊ ಇಡೀ ದೇಶೊಡುಂಡು. ಆರ್ ಉಟರ್ನೆ ಮಲ್ತಿನ ಪೊಸ ತತ್ವೊಲೆನ್ ಇಡೀ ದೇಶೊಡೇ ಪಸರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ

ರಾಜ್ಯೊಗೊಂಜಿ ನಾಟಕ ರೆಪರ್ಟರಿ ಅತ್ತ್ ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ, ಉಪಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಆವೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಈ ಬೂಕು ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು. ಮೇರ್ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆವೊಡಾಂಡ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಬೂಕು ಓದುನಗನೇ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಕಾರಂತೆರ್ ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ಡೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಒರಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆ. ಅವು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ಆರ್ ಈ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ತ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಎಂಚ ನಾಟಕತ ಆಶಯ, ಸಂಗೀತ, ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್, ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಆರೆನನೇ ಆಯಿನ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜಾವುನ ಬರೆಪುನಕ್ಲೆನ ಕೆಲಸ. ಆ ಕೆಲಸೊ ಮೂಲು ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್‌ಪಿನ ಸಂಗತಿ ಬೂಕು ಓದ್ಯರಗ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗನೇ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಬೂಕುಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಾಸೆ ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಯ ಪ್ರದೇಸೊತ ತುಳು. ಪ್ರತಿ ಭಾಷೆಟ್‌ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಇಪ್ಪಿಲೆಕನೆ ತುಳುಟುಲಾ ಉಂಡು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಕುಡ್ಲತ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸುಳ್ಯೊತ ತುಳು ಅರ್ತಾವಂದೆಲಾ ಪೋವು. ಆಂಡ ಸುಳ್ಯೊತ ತುಳುವೇ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲೊಡ್ದು ಪುಡೆತ್ ಬತ್ತಿನ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಬೂಕು ಬರವಣಿಗೆದ ಮೂಲಕ ಬರೆತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರೆರ್ ಮಾಜೊಂದು ಪೋಪಿನ ತುಳು ಭಾಷೆತ ಒಂಜಿ ಪ್ರಬೇದೊನು ಒರಿಪಾದ್ ಕೊರಿಯರ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಪುಗರ್ತೆತ ವಿಸಯೊ.

'ಅನ್ವೇಷಣೆ', 'ಯಕ್ಷಭಂಡಾರಿ' ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೊಂಡತಿನ ಮಂಡೆಕೋಲುದಾರ್ ಇತ್ತೆ ತುಳುಟು ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಸಂತೋಸೊದ ಸಂಗತಿ. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ, ನಾಟಕೊದ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನ್ಯೆರ ದಿಂಜ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಿನ ಚಂದ್ರಶೇಖರೆರ್, ಈ ಬೂಕುಬರೆಪಿನ ಪೊಂರ್ಬಾಟೊಡು ನಾಟಕತ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ತೆರಿಯೊಂದೆರ್. ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ರಂಗಭೂಮಿದ ಸಾದಿಟ್ ನಡತ್ ತೋಜಾಯಿನಾರ್. ಆ ನಡಕೆ ದುಂಬೊತ್ತ ಪೋವೊಡು, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತಾ ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಆರೆನ್ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ಪುನೆದೊಟ್ಟುಗೆ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ-ದಿಟ್ಟಿಲಾ ಉಟರ್ಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಬುಲಾಸೆನ್ ಬೂಕು ಮುಡೆತಿನಾರ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ತುಳುಟು ಬೂಕು ಬರೆವೊಡು ಪನ್ನಗ ಏರ್‌ಲಾ ಒತ್ತೊನ್ಯೆರ ತಯಾರಾಯಿಜೆರ್. ಆಪೊರ್ತುಗು ಜಿಯಾನ್ ಬರೆತ್ ಕೊರ್ಪೆಟಿಂದ್ ದೈರ್ಯೊಡು ಒತ್ತೊಂದು, ಕೊರ್ತಿನ ಅವದಿಗ್ ಸರಿಯಾತ್ ಬರೆದ್ ಕೊರಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡೆಕೋಲು. ಆರೆಗ್ ಪುಗರ್ತೆತೊಟ್ಟುಗೆ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಈ ಬೂಕು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್‌ತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಪಾಡ್ಯರಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್‌ನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬುಕ್ಕ ಮಾತ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಅಂಚನೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ - ಇಂದೆತ ಯಜಮಾನೆ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬುಕ್ಕ ಕೂಟತಗ್ಲೆಗ್ಲಾ ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್‌ದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಮಾರ್ನೆಮಿ **ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್**

ನೆಂಪು

ಎನನ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಮಾನಾಯಿ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಪುಟ್ಟ್‌ತ್, ಬಳತೊಂತು, ಕಲ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ ತಡ್ಯನ್ ಕಡತ್‌ತ್ ಕೈಕೈ ಪತ್ತೊಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೊಟ್ಟ್‌ಕಲ್ಲ್ ಜಪುಡಾತ್ ಕೊರ್‌ನ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಪಿದಯಿ ಪಿದಯಿ ಪೋಂಡಲಾ, ನಮ ಪಾತೆರುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆ ಆಂಡಲಾ ನಮ ತೆಲಿಪುನ, ಬುಲಿಪುನ, ನಡಪುನ, ಕನ ಕಟ್ಟುನ, ಬೆಕ್ಕಸಾಪುನ ಮಾತಾ ತುಳುಟ್ಟೇ, ಆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆತ ಲಯಟ್ಟೇ.

ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜ ಇಂಚ ಏತೇತೋ ಕನಕ್ಲೆನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿ ಬಾಸೆಟ್ಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಬರವು ಬರೆವೊಡು. ಪಿರಾಕ್‌ತ ಒರುನು ಒರಿತೊಂದೇ ತುಳು ಬಾಸೆಟ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊತ ಸೇಲೆನ್, ಈ ಪೊರ್ತುತ ಕುಸಿ, ಬೇನೆ, ಪೋಡಿಗೆ, ಕರಕೆರೆನ್ ಒಂತೆ ದಿಂಜಾವೊಡು – ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಕೈತಲ್ತ ಊರುತಾರ್, ಒಂಜಿ ರೀತಿಟ್ ಎಂಕ್ ಗುರುಕುಲುಲಾ ಆಯಿನಾರ್ ಪಾಲ್ತಾಡಿಯೆರ್. ಈ ಬೂಕು ಬರೆವರ ಪನ್ನಗ ಬಾರಿ ಉಮೇದ್‌ಟ್ ಒತ್ತೊನ್ನ ಕಾರಣ ಉಂದುವೇ.

ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಾರಣ ಏನ್ ಮಸ್ತ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುನ, ಮಾನಾದಿಗೆಟ್ ತೂಪುನ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್. ಏನ್ ಈ ಬೂಕು ಬರೆವರ ಪಿದಾಡಿ ಬುಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರುತ ಗುಡ್ಡೆತ ಮಿತ್ತ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಆಫೀಸ್‌ಡಿಪ್ಪುನ ತುಳುತ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ರೆ ಕೈತಡೆ ಪೋದಿತ್ತೆ. ಆರ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್ – 'ಕಾರಂತೆರ್ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿಟ್ ಮಾಮಲ್ಲ ನಿದೇಶಕೆರ್, ಆರ್ ಏತೇತೋ ದೇಸೊಳೆನ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ನಾರ್. ನಾಟಕತ ಕಳಟ್ ಪೊಸತೊಂಜಿ ಕಾಲೊನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ನಾರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಓಡೆಗ್ ಪೋಂಡಲಾ, ಓಲು ಪಾತೆರುನಗಲಾ ಮಾತೆನ್ಲಾ ತುಳುತ ದಿಟ್ಟಡೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗ್ಲೋಬಲೈಸೇಷನ್‌ತ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರುನಗಾವಡ್, ಒವ್ವೇ ಭಾಷಣಟಾವಡ್ ಆರ್ 'ಎನ್ನ ಊರುಟು ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಎನ್ನ ಊರುತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನೆರೆನ ಆಚರಣೆ ಇಂಚ, ಎನ್ನ ಊರುತ ಆಟ ಇಂಚ' – ಇಂಚಿತ್ತಿ ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರ್ತೇ

ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್.' ಬೊಳುವಾರ್ರೆನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ನಗ ಮೈನೆರಿ ಪೋಂಡು. ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಅಂಟ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಇಂದೆಕ್ಕೇನಾ?

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗೆಟ್ ಏತೇತೋ ಬೂಕುಲು ಬತ್ತಿಪ್ಪು. ಆರ್‌ನ ನಾಟಕತ ವಿಮರ್ಶೆಲ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸಳೆಟ್ ಬೊಲ್ಪು ತೂದಿಪ್ಪು. ಆಂಡ ಒರಿ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಕ್ತಾರೆ ಆದ್ ಬುಳೆಯಿನ ಬಗೆನ್ ತೆಲೆಪ್ಪಾದ್ ತೂಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಯಿನ ಕಮ್ಮಿ. ಪುಟ್ಪ ಬಳತ್‌ನ ಊರು, ಅಲ್ತ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಕಮ್ಮೆನೊ, ಏತೋ ಆಚರಣೆತ ವಿನ್ಯಾಸ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಒರಿ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದ್ ಎಂಚ ಬುಳೆಪಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ಈ ಬೂಕುತ ಉದ್ದೇಸೊ. ಕಾರಂತೆರೆ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬೇತೆನೇ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂವೊಡು, ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಈ ಬೂಕು ಬರೆವೊಂದು ಪೋನಗ ಪೋನಗ ಗೊತ್ತಾಂಡ್.

ಬೂಕು ಬರೆಪುನ ಕಜ್ಜೊಟು ಸಾಯ ಮಲ್ತಿ ಸಹೃದಯೆರೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ-

ಬೂಕು ಬರೆವರ ಪಂಡಿನ ಪಾಲ್ತಾಡಿಯೆರ್, ಎನ್ನ ಗುರುಕ್ಲು ಶಿಶಿಲೆರ್, ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ್ರು,

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರಿನ ಮೋಕೆದ ಮೇಡಂ ವೈದೇಹಿಯೆರ್, ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ರ್,

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿತ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕ್ಲು, ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರ್,

ಉದಯವಾಣಿ, ತರಂಗ ಕೂಟೊ,

ಸುಂದರ್ ಕೇನಾಜೆ, ಅನಂತಣ್ಣೆ, ವಿನಯ ಸುವರ್ಣ, ಶ್ರೀಶ, ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಭು, ಪ್ರಶಾಂತ್ ಪಡುಕೆರೆ

ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲುಟೆ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತಿನ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬುಕ್ಕ ಆರ್‌ನ ಬಳಗ

ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ...

ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಮಣಿಪಾಲ

ರಂಗಭೀಷ್ಮೆ
ಬಿ.ವಿ.ಕಾರಂತೆರ್

ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನೊನು ನಾಟಕೊಡು ದೆತೊಂತು ನಾಟಕ ಮುಡೆತ್ ದೇಸ ಒರ್ಮೆಲಾ ಪದ್‌ರ್‌ಡ್‌ನಾರ್ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್. ನಾಲ್ ಕಬೆತ ನಡುತ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಪಜ್ಜೆಲು, ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆ, ಬಂಟ್ವಾಳತ ಆದಿದ್ರಾವಿಡೆರೆ ಡೋಲು, ಮಂಚಿ ಕಾಡ್‌ತ ಇರಿಂಟಿ ಬುಲಿಪು, ಬೂತೊ ಪಾಡ್ದೊನೊತ ಏಕತಾಳ.. ಇಂಚ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಏತೇತೋ ಆಚರಣೆಳೆಡಿಪ್ಪಿ ದನಿ, ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ದೆತೊಂತು ನಾಟಕ ರಂಗತಳೊನು ನನಲಾತ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಬಾಬುಕೋಡಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಒಂಜಿ ಅಚ್ಚಿರೊ. ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಬಾಬಣ್ಣೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ದೇಸತ ರಂಗೊ ಚರಿತ್ರೆ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ತುಳುಕು ಪೆಲಬು ಮಲ್ಪುನವೇ ಬಾರೀ ಬಂತ ಬೇಲೆ. ಒಲ್ಪಡ್ದ್ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು? ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುತ ಮಂಚಿ ಕಾಡಂಚಿತ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಪುರುಬಾಕಿಲ ತಡ್ಯತಲ್ತಾ? ಗುಬ್ಬಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿತ ಪರದೆ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ತಿಲೆಕನೇ ತೋಜಿನ ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆತ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಮುಗ್‌ರ್ ತೆಲಿಕೆರ್ತೇ? ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪೊವುಂದು ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಡ ಪನಾಂದೆ ಪಾರ್ ಪೋಯಿನಲ್ಲತ್ತೇ? ಡೆಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಶಾಲೆತ ಮಲ್ಲ ಚಾವಡಿ ತಲ್ಪುರ್ತಾ? ಅತ್ತ್ ಮರ್ಡರ್ ಕೇಸ್ದ್ ದರ್ಮೊಗು ಜೈಲ್ ಸೇರ್‌ನಾರ್ ಜೈಲ್‌ತ ಕಜವಡಿಪುನಲ್ತಾ? ಕಾರಂತೆರೇ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತಿನ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕತ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟತ ಪದೊ 'ಎಲ್ಲವಳೆಲ್ಲ ವಳೆಲ್ಲವಳು ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲಿನ ಸೊಲ್ಲವಳು...' ಪಂಡೊಂತು ರಾಧೆನ್ ನಾಡುನ ಕೃಷ್ಣನ ಕರಕರೆಡ್ದ್ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡಾ? ಗೊತ್ತಾವೊಂದಿಜ್ಜಿ

ಪುಟ್ಟ್‌ನಗನೇ ಸನಿದೆಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಆರೆಗ್. ಒರ ಅಜ್ಜಿ ಅಪ್ಪೆ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಪೂರ ನಂದಾವರ ಆರುತ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆಟ್ ಕುಂಟು ಅದ್ದೊಂತು ಇಪ್ಪುನಗ, ಅಲ್ಲೇ ಗೊಬ್ಬೊಂತಿತ್ತ್‌ನ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ

ಪ್ರಾಯತ ಕಾರಂತೆರ್ ಅಂಚೆನೇ ಸುದೆಟ್ ಮುರ್ಕ್ತ್ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಅರೆಗ್ಗಲತ ಸುದೆ ಅವು. ಅಜ್ಜಿ 'ಅಯ್ಯೋ ಬಾಲೆ ಬಾಲೆ'ಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದೇ ಮಾತೆರೆಡ್ತ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಲಾಯ್ತ್‌ತ್ ಮೀಂದ್‌ತ್ ದರ್ತೊಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಸನಿ ದೆಸೆತ್ತಾವರನೇ ಅಂಚಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಸನಿಯೋ, ಸನ್ನಿಯೋ? ಆಂಡ ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್ ಆ ನೇತ್ರಾವತಿ ತಂಚನೇ. ಪರಿತೊಂದು ಪರಿತೊಂದು ಓಡೆ ಓಡೆಗೋ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಡ್ತೊಂಜಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ, ಪೂರ ಅಚ್ಚರೊ!

ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಬೋಯಣ್ಣೆ

ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡ ಕೋಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆರ್. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆತ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಡುಪ್ಪಿನ ನರಸಿಂಹ ದೇವೆರ್ ಅಕ್ಲೆನ ಕುಲದೇವೆರ್‌ಗೆ. ಪಂಡ 'ಸಿಮ್ಮೊ ಮೋನೆತಾಯ'ನ ಒಕ್ಕೆಲ್! ಕುಲ ದೇವೆರೇ ಏತ್ ನಾಟಕೀಯ ಒರುತಾಯೆಂದ್ ಕಾರಂತೆರೇ ಪಂಡೊಂದ್ವೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕೋಟಡ್ದ್ ಜಿಲ್ಲೆತ ತೆಣ್ಕಯಿಗ್ ಪೂಜೆಗೋ ಅತ್ ಬೇತೆಂಚಿನೆಗೋ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ವಲಸೆ ಬತ್ತ್‌ನಕ್ಲ್. ಅಂಚತ್ತಾವರನೇ ಅಕ್ಲೆನ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬೆರಕೆ ಆಯಿನ ಇಸೇಸೊ slang ಆದ್ ಬದಲಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್‌ಪೆರ್.

ಬಾಬುಕೋಡಿ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯೆ ಬುಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ದಂಪತಿಲೆನ ಕಡೀರ್‌ತ ಬಾಲೆ ವೆಂಕಟ್ರಮಣೆ ಪುಟ್ಟಿನ 1928ನೇ ಇಸ್ವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಏಳೆಗ್. ಅಪ್ಪೆ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಸುರೂತ ಬಾಲೆ ವೆಂಕಟ್ರಮಣನ್ ಬಾರಿ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಬೋಯಣ್ಣೆಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ನಾಲ್ ಆಣ್, ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು, ಬಜ್ಜೆ ತೋಟೊ, ಕಂಡೊ ಇತ್ತಿ ಒಂಜಿ ದನಿನ ಒಕ್ಕೆಲಾದಿತ್ತ್‌ನ ಬಾಬುಕೋಡಿ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯೆರ್ ಬಜ್ಜೆ ತೋಟೊತ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಬರೆವೊಂತು ಇಲ್ಲಲ್ ಪಾಟ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೊರೊಂತು ಪೊರ್ಲುಟು ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮಂಚಿತ ಮೆಂಚ್

ಬಾಬುಕೋಡಿ, ಕುಕ್ಕಾಜೆ, ಪತ್ತುಮುಡಿ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಾಲ್ಯ ಪ್ರಪಂಚತ ತ್ರಿಕೋಣ ಬಿಂದುಲು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಮಂಚಿ ಗ್ರಾಮೊಗು ಸೇರ್‌ನ ಊರುಲು. ಬೀದಿ ದೀಪೊಲಾ ಇಜ್ಜಂತ್‌ನ ಕರ್ಗುಡಿ ಕತ್ತಲೆತ ಊರು. ನೆರೆಕರೆ ತೋಟ, ಕಂಡ ಮಲ್ತೊಂತು ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪುನ ಕುಟುಂಬೊಲು. ಹವ್ಯಕೆರ್, ಶಿವಳ್ಳಿತಕ್ಲ್, ಕರಾಡಸ್ಥೆರ್, ನಡುಟು ಬ್ಯಾರ್ಲು, ಪುರ್ಬುಲು. ಮುಟ್ಟತ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಂಡ ಕೊಂಕಣೆರ್. ನನೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟುನ ಮನ್ಸೆರ್, ಕಾಂಟ್ಯ ಮುಡೆಪಿ ಕೊರಗೆರ್, ಬುಕ್ಕ ಸುದ್ದೊ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನ ಬೈದೆರ್.

ಅಂಚಿತ್ತಿ ಊರುಡು ನಮ್ಮ ಬೋಯಣ್ಣನ ಬಾಲೆ ಮನಸ್ಸ್ ಬಾರೀ ಐಸಿರೊಡು ಮುಂಗೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ತೆಗ್‌ರ್‌ಂಡ್. ಕಂಡತ ಕಲೆಂಕ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ಹಾಕ್‌ತ್ ಗೊಬ್ಬೆ, ಕಮ್ಮೊ ತಾರೆಗ್ ತಲೆ ಕಟ್ಟೊಂದೇ ಬಡ್‌ತ್ಯೆ, ಜಡಿ ಬೊಲ್ಲ ಬರ್ಪಿ ಮರ್ಯಾಲಡ್ ಕರ್ಗುಡಿ ಕತ್ತಲೆದ

ಮೆಂಚಿ ಮಿಂಚುನ ಮಂಚಿ ಊರುದ ಪೊರ್ಲುನು ಕಣ್ಣ್ ನಿಲಿಕೆ ತೂಯೆ.

ಗುಡ್ಡೆತ ತಗ್ಗ್‌ಡ್ ಬೋಯಣ್ಣನ ಮುಳಿ ಮಾಡ್‌ತ ಇಲ್ಲ್. ಅಲ್ಲ್ ಇರಿಂಟಿ ಬುಲಿಪು ಮಾತ್ರ. ಆತ್‌ಲಾ ನಿರ್ಮಲ ಶಾಂತ ಪ್ರಕೃತಿ. ಎದ್‌ರ್ ರಡ್ಡ್ ದಪ್ಪ ಕಬೆತ ಗೋಡೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಚಾವಡಿ. ಒಂಜಿ ಜಗಲಿ, ಜಾಲ್. ಉಳಯಿ ಚಾವಡಿತ ಒತ್ತುಡೇ ವನಸ್‌ತ ಅದೆ, ಈ ರಡ್ಡೆತ ನಡುಟು ಪರಾ ಪಾತ್ರೆ ಹಂಡೆ ಇಂಚಿನೆನ್ ದೀಪುನ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆ. ಇಂದೆನ ಮದ್ಯೊಟು ಒಂಜಿ ಕಡೆ ದೇವೆರೆ ಗುಂಡೊ. ವನಸ್‌ತ ಕೋಣೆ ಕಡತ್‌ಂಡ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲ್. ಅಲ್ಪನೇ ಅಟ್ಟೊಗು ಪೋವರ ತಾರಿತ ಪಕ್ಕಾಸ್‌ಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಏಣಿ ಮೊಟ್ಟು, ಆ ಅಟ್ಟೊಡೇ ಬೋಯಣ್ಣನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ದುಡ್ಡು, ದೇವೆರ್‌ನ ಮುಡಿಪು ಡಬ್ಬಿ, ಅಪ್ಪೆನ ಬಂಗಾರ್, ಸೀರೆ ಪೂರಾ ದೀವೊಂದಿತ್ತಿನ. ಆಡೆಗ್ ಏರೆನ್ಲಾ ಪೋವರ ಬುಡಯೆರ್. ಆ ಅಟ್ಟೊಡೇ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಬೋಯಣ್ಣೆ, ಪುರ್ಬು, ಬ್ಯಾರಿ ದೋಸ್ತಿಲು ಅತ್ತಂದೆ, ಬೇತೆಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಜೋಕುಲು ಸೇರ್‌ತ್ 'ಲಂಕಾದಹನ'. ಆಟೊ ಗೊಬ್ಬುತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಏತೇತೋ ತುಳು ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬೋಯಣ್ಣೆ ಕೇನೊಂಡೆ. ಕುಡರಿ ದೆರ್ತಿ ಪರಸುರಾಮನ ಕತೆನ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆ, ನೆತ್ತೆರ್ ಗಟ್ಟಿ ಆಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತಿ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಬೂತೊದ ಕತೆನ್ ಕೇಂಡೆ, ಗೌರಮ್ಮಪದವುಡ್ತು ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ದಂಬೆ ಬೆದ್ರ್‌ತ ಬೊಂಕ ಗೆಜ್ಜೆದ ಮಾಲೆದ ಟಿಂಟಿಣಿ. ಅಲ್ಪಡ್ತ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪಿ 'ಪೊಸಮಾರ್ಗೊ'ಟು ಎರುತ ಗಾಡಿ ಪೋಪಿನ ಸಬುದೊ.. ರುರ್‌ರ್‌.. ಈ ದನಿ ವಿನ್ಯಾಸೊತ ಕಲ್ಪನೆ ಪುಟ್ಟುನನೇ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆತ ಪೊರ್ತುಟು ಕೆಬಿಕ್ ಏಪೊಲಾ ಬೂರಿನ ದನಿ ವೈವಿದ್ಯೆತಾವರ ಅತಾ? ಬೋಯಣ್ಣನ ತೆಗ್‌ರ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಟ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಬ್ದ ಲೋಕೊ ಅರಲೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಕಮ್ಮೆನೊ, ಬೋಯಣ್ಣನ ಜೀವ ತೆತ್ತಿಲೆಟ್ ಎರ್ಕೊಂದೇ ಪೋಂಡು.

ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಮಾನಾಯಿ ತುಳುವಪ್ಪೆ

ಕಾರಂತೆರೆನ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆ ಪೊರ್ತುದ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಐಸಿರೊನು ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಡೇ ಕೇಂಡ ಪೊರ್ಲು. ಆಯಾನ್ ಪುಟ್ಟ್ ಬಳತಿನ ಊರುದ ಸುತ್ತ್‌ಲಾ ಕಾಡ್, ಗುಡ್ಡೆ ತೋಡು, ಕಣಿಕ್‌ಲ್. ಎತ್ತರೊದ ಗುಡ್ಡೆತ ಜೇರೊಟೆ ಪರಿತ್ ಬತ್ತಿನ ನೀರ್ ಆಜಿತ್ ಬುಳೆಯಿನ ಪಚ್ಚೆ ಕಂಡೊ – ತೋಟೊಲು. ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾಡ್ ಬಲ್ಲೆತಲೆಕ ತೋಜುನ ನಾಗಬನೊಕ್ಲು. ನಮೂನೆ ನಮೂನೆತ ಪಕ್ಕಿ ಪೆರಡೆಲು. ಐಟ್ಲಾ ಬೊಲ್ದು ಕೊರುಂಗುಲೇ ಎಚ್ಚ. ಊರುಟು ಕಾಲಾವಃ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಅಂಕ ಆಯನೊಲು, ಭಯ ಭಕ್ತಿಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪಿ ಜನಮಂದೆ. ಇಂಚ ಪ್ರತಿ ಒರಿಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದೇ ನಿತ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯೊತ ದುಕ್ಕೊ ಮರಪ್ಪುನಕ್ಲ್, ಉಡಲ್‌ತ ಐಸಿರೊನು ದಿಂಜ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲ್. ನಮ್ಮ ದೇಸತ ಆಹಳ್ಳಿತನಟಿ ಪಂಡ ಇಂಚನೇ ಅತ್ತ್?

'ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್ಲೇ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ತಾನ. ಪರಕೆತಕ್ಲ್ ಆಡೆಗೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೋರಿ ತರೆ

ಕೊಯ್ಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಂಟೆಲ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ಕೋರಿ ವಿಲಿವಿಲಿ ಪುಡೆರೊಂತು ರೆಂಕೆ ರಟ್ಟಾವೊಂತು ಗಿರ್ರ ತಿರ್ಗೊಂತು, ಪಾರೊಂದು, ಪರಿತೊಂದು ಒಂತೆ ದೂರ ಪೋದು ಆಡೆಗೇ ಸಲ್ಮೆನ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಬೂರ್‌ನ ತರೆ ಕೋಕಯಿ ಆಡಾವೊಂತುಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಆ ಕೋರಿತ ಜುವ್ವೊ ಒಲ್ಪ ಇಪ್ಪುನ? ತರೆಟ್ಟಾ? ಆತ್ತ್ ಕಂಟೆಲ್ ಕಲೆವೊನ್ನ ಕೋರಿಟಾ? ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಮಲ್ಲ ಅಚ್ಚೆರೊ! ಈ ಬೂತೊದ ಮುಗ, ಕಡ್ಸಲೆ, ಗಂಟೆ ಜಾಗಟೆ ಭಂಡಾರ ಪೂರ ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲಲೇ ಇಪ್ಪೆತ್‌ನ. ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲತ ಲೆಕ್ಕೊಡೇ ವರ್ಸೊಗೊರೊ ಕೋಲ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪಂಬದನ ಮಿತ್ತ್ ಒಸಯೊ ಆಯಿ ದೈವೊ – 'ಮುನ್ನೂದು ವರ್ಸೊ ಪಿರವು ಗೌರಮ್ಮಪದವುತ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಏನ್ ನಿಲೆ ಉಂತ್ಯರ ಜಾಗೆ ಓಲೂಂದು ಸುತ್ತಲಾ ಕಣ್ಣ್ ರಾಪಾನಗ ಈ ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಮೂಲೆ ತೋಜಿತ್ ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತೆಲಿಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಸಂದಿ, ಪಾರ್ತನ, ಆ ಗಗ್ಗರೊತ ದನಿ, ತಾಸೆ, ಕೊಂಬು, ವಾಲಗೊ ಛೇ! ಪಂಬದೆ ತಿರಿ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಮೋರೆ ಬರೆತ್ ಪಿಂಗಾರ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ, ದುಂಬು ಪಿರವು ಮಾಲೊಂತು, ತಿರ್ಗೊಂತು ತನ್ನ ಕೋಪೊ, ತಾಪೊ, ಕುಸಿ, ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತ್. ವಾಸ್ತವ ದಾಲಾ ಇಪ್ಪಡ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವ ಪಂಡ ದೈವೊನೇ. ನಂಬಿಕೆ ಪಂಡ ಅವು ನಂಬಿಕೆನೇ. ಈ ಪಂಜುರ್ಲಿಡ್‌ತಾವರನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಾದ್ಯೊಲು, ಐನ್ ಬೊಟ್ಟುನ ರೀತಿ, ಸಂದಿ ಪಾರ್ತನ, ಕತೆಕ್‌ಲ್, ದೈವೊ ಒಸಯೊ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕತ ಪಾತೆರುಡುಪ್ಪಿನ ಏರ್ ತಗ್ಗ್ ಸೊರೊ, ಆ ಗಗ್ಗರೊತ ದುನಿಪು, ತಾಸೆ, ಕೊಂಬು ವಾಲಗೊ ಛೇ! ಉಂದು ಪೂರ ಎನ್ನ ಬಾಲ್ಯನ್ ನಿಜವಾತ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿನ ಕ್ಷಣಕುಲು.

ಎನ್ನ ಬೋಪಾಲ್ ಪ್ರಕರಣತ ಪೊರ್ತುಡು ಅಪ್ಪೆ ಪೂರ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಮುಗಿಯಡ್‌ಂದ್ ಉಂದುವೇ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. 'ಹರಕೆ ಹೇಳಿಂಡಿದೆ ಮಗು, ನೀನು ಪೂರೈಸಗು' ಇಂಚ ಎನಟ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ತೀರಿ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ಎಂಕಲ ಐನ್ ತೀರ್ತೊ. ಪತ್ತುಮುಡಿತ ಮಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ ಎದುರುಟು ಅಪಗ ಬೂತೊ ಕಟ್ಟ್‌ನ ಜವ್ವನೆ ಒಸಯ ಆತ್ 'ಓ ಕಾರಂತೆರೇ... ಓ ಪಟ್ಲೆರೇ.. ಈ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೊ ಏತ್ ವರ್ಸೊಡ್‌ತಿಂಚ ಉಂಡು! ಇಕ್ ಈತ್ ಎಲ್ಯ ಮುಗೊನೋ?' ಇಂಚ ದನಿ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತ್. ಏನ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ಕೊರ್ಯೆ. ಪೂರ ಸೇರ್‌ತ್ ಒಟ್ಟು ಐನ್ ಸಾರ ಮಲ್‌ತ್‌ದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಗೊಂಜಿ ಕಂಚಿತ ಮುಗೊ ಮಲ್ಪಯಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕುಸಿ ಎಂಕುಂಡು.

ಏನ್ ಕರ್ನಾಟಕ – ಕೇರಳ ಗಡಿ ಬಾಗೊಟ್ಟು ಬತ್‌ನೆಡ್ತಾವರ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬೂತೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡೂಂದ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಕೇಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಡ್ ಬೋಪಾಲ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ನಡತ್ ಪೋಂಡ್. ಏನ್ ಬೂತೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ದೆತ್ತ್‌ನವೇ ಆವೆಕ್ಕ್‌ಲೆಕ್ ಕೋಪೊ ಬತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು, ಐರ್ತಾವರನೇ ಇಂಚ ಪೂರ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಊರುಡು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಓಲು ಮದ್ಮೆ, ಓಲು ಬೊಜ್ಜ ಆಡೆಗ್ ಪೂರ ಪೋದು ಗಮ್ಮತ್ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ದಕ್ಷಿಣೆ ದೆತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತ್. ಬಂಜಿನಿಲೇಕ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡ ಅಲ್ಪನೇ ಗುಡ್ಡೆತ ಮಿತ್ತ್‌ಡೇ ಜೆತ್ತೊಂದಿತ್ತ್. ಮುಳಿತ ಗುಡ್ಡೆ, ಬೆಚ್ಚ ಇಪ್ಪೆತ್‌ಂಡ್. ಪುಲ್ಯೆ ಆಯಿ ಕೂಡ್ಲೇ 'ಬೊಳ್ಳಿ ಮೂಡ್‌ಂಡ್‌ಂದ್' ಪನೊಂದು ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ಇಲ್ಲತಂಚಿ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್. ಪಂಡೆ ಅತ್ತಾ, ಬೊಲ್ಪುಡ್ತು ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಲಾ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಮೇಳ, ಹರಿಕತೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಭೌಗೋಲಿಕತೆನೇ ಒಂಜಿ ಇಸೇಸೊ. ಗ್ರೀಕ್ ಆ್ಯಂಪಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ತಂಚ.

ಆಟತ ದಿನ ಬಯ್ಯಗ್ ಸುಮಾರ್ ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಗಂಟೆ ಆಟತಕ್ಲೆನ 'ಅಬ್ಬರತಾಳ' ಓಲೋ ದೂರೊಡ್ತು ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆ, ತಾಳತ ಒಟ್ಟು ದುನಿಪು. ಸರಿ ಆಟ ಉಂಡೂಂದು ಗೊತ್ತಾಂಡಾ? ರಾತ್ರೆ ಬೇಕ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಾಡುನ ಸಂಭ್ರಮೊ. ಪಜೆ ಕಂಬೊಳಿ ಸುತ್ತೊಂದು ಸೂಟೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾತ್ ಪಿದಾಡುನ. ಸೂಟೆ ಪೊತ್ತ್‌ದ್ ಮುಗಿಪುನಲಾ ಆಟತಾಡೆಗ್ ಎತ್ತುನಲಾ ಸರೀ ಆಪೆತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಅಂಚ ಸೂಟೆ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಆಟ ತೂಂಟ ಯಾರು ಎಂಕ್ಲೆಗ್. ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ಅವ್ವೇ ಡಿಂಗ್‌ನ ಡಿಂಗ್‌ನ, ನಲಿಕೆ, ಯುದ್ಧೊ ಜಾಲಿಡೀ. ಬಟ್ರ್‌ನಕ್ಲ್ ಅಪಗ ಆಟೊಗು ಪೋಪಿನ ಅಪೂರ್ಪ ಆಂಟಲಾ ಎನ್ನ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ, ಅಪ್ಪೆ, ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಪೂರ ಆಟೊಗು ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್. ಅಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಪಜೆ, ಕಂಬೊಳಿ ಪತೊಂದು ಪೋಯರ ಯಾನ್.

ರಂಗಸ್ಥಳೊಡ್ದು ಒಂಜಾತ್ ದೂರೊಡು ಚೌಕಿ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಆಟೊ ತೂಪುನೆಡ್ತ್‌ಲಾ ಅಕ್‌ಲ್ ಬಣ್ಣೊ ಮೆತ್ತುನೆನ್ ತೂಪುನವೇ ಒಂಜಿ ಕುಸಿ. ಪೋತು ಪೋತು ಚೌಕಿಟ್ ನಿಲುಕೊಂದಿತ್ತ್. ಅಂಚಿಂಚಿ ತಿರುಗೊಂತು ಚೌಕಿಗ್ ಸುತ್ತು ಪಾಡುನ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಚರಿತ್ರೆಟ್ ಸುರೂಕು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ವಧೆ. ಐಟ್ ಪಂಜಿತ ಒರುತ ವರಾಹೆ. ಎದ್‌ರ್‌ಟೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆ. ವರಾಹವತಾರೊಟು ಆ ಗುಡ್ಡೆಡ್ತ್ ಇರ್ನೂದು 'ಮುನ್ನೂದು ಸೂಟೆಲೆನ್ ಇಂಚಿಂಚ ಬೀಜೊಂತು ಬನ್ನಗಂತೂ ಇಡೀ ಕಾಡ್‌ಗೇ ತೂ ಬೂರಿಲೆಕ, ಕತ್ತಲೆಡ್ ಎಂಚಿನವೋ ಅದ್ಭುತತಂಚ ತೋಜುನ. ಪಿರವುಡೆ ಜನಮಂದೆತೊಟ್ಟುಗು ಯಾನ್‌ಲಾ.

ಬುಕ್ಕ ಪುರಾಲ್‌ತ ಚೆಂಡ್! ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲಿಡೀ ನಡಪುನ ಮಲ್ಲ ಆಯನ ಅವು. ಕಡೀರ್‌ತ ಚೆಂಡ್‌ತ ದಿನ ಚಂಡ ಮುಂಡೆರೆನ್ ಕೆರ್‌ನ ಸಂಕೇತವಾತ್ ಬಚ್ಚಂಗಾಯಿನ್ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ತಂಚ ಕಾರ್‌ಟ್ ದೊಂಕ್‌ತ್ ಮೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಮಾಸತಂಚ ತೋಜುನ ಭೀಕರ ಪೊರ್ಲು.

ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬಡವಿಜ್ಜಿ

ಕಾರಂತೆರ್ ಆರ್‌ನ ಆತ್ಮಕತೆಟ್ ಇಂಚ ಬಾಲ್ಯ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಮೇದ್‌ಟ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್‌ಪ್‌ವೆರ್. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ ಪನ್ಪಿ ರಂಗ ದಿಗ್ಗಜೆ ಉಂಡಾವರ ಈ ತುಳುನಾಡ್

ಎಂಚ ಪೂರಕ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಅಲ್ಲ್ ಪನೊಂದು ಪೋಪೆರ್.

ಇಂದೆನ್ ಪೂರ ತೂವೊಂದು ಐತ ಉಳಯಿಟೇ ಬುಳೆಯಿನ ಬೋಯಣ್ಣಗ್ ಬಡಪತ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಂದ್ ತೋಜಿನನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆರೇ ಪನ್‌ಪೆರ್ ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಬಡಪತ್ತ್‌ರ್ತಾವರ ಬುಲಿತ್‌ನವೇ ನೆನಪಿಜ್ಜೆಂದ್. ಇಲ್ಲಲ್ ಬಡಪತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಟಲಾ ಸುತ್ತ ನಾಲ್ ಕಡೆಟ್ಲಾ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಂಕ ಆಯನೊ ಆ ಕೊರತೆನ್ ಕಳೆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡತ್ತೇ? ಇಲ್ಲಲ್ ಅಪ್ಪೆ ರೇಶನ್‌ತಂಚನೆ, ಅಮ್ಮಗ್ ಐನ್ ಸೌಂಟು, ಎಂಕ್ ಮೂಜಿ ಸೌಂಟು ಉನುಪ್ಪುಂದು ಲೆಕ್ಕತ ಬಳಸೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂಟಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಗಿರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಒಲ್ಪಡ್ತಾಂಟಲಾ ನೆಯ್ಯಿ, ಕೊಜಪ್ಪು ಕೇಂಡೊಂತು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ನಾಟಕೊ ಉತ್ಸವೊತ ಲೆಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಐಕ್ ಪೂರಾ ಬಾಲ್ಯತ ಇಂಚಿನವೇ ಅನುಬವೊ ಕಾರಣ. ಬಡವೆರೆ ಬಗೆಟ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಕ್ಕೊ ಇಜ್ಜೆಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಐಕೇ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪು - ಇಲ್ಲ, ಅವರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಮಾನಸಿಕ ಸುಖ ಕಡಿಮೆಯಾಗೊಲ್ಲ.

ಸಾಲೆಗ್ ಪೋನಗನೇ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೆದಿತ್ತೆ ಬೋಯಣ್ಣೆ

'ಎನ್ನ ಪಪ್ಪನ ಪುದರ್ ನಾರಾಯಣೆಂದ್‌ದ್. ಊರುತಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಟ್ ನಾರ್ಣಪ್ಪಯ್ಯೆ. ಆರ್‌ನ ಮೂಂಕುತ ಕೊಡಿಟೇ ಪಿಸ್‌ರ್. ಏರೆನ್ಲಾ ನೋಪಂತೆ ಬುಡ್ತಿನಾರೇ ಅತ್ತ್. ಜೋಕುಲು ಗಲಾಟೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡ ಅಲಕ! ನಾರ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ ಬರ್ತ ಈಗಟಿ ಪಂಡ ಯಾವು. ಪೂರಾ ಗಪ್‌ಚಿಪ್. ಪಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಕ್ ಮೋಕೆ ಅತ್ತ್, ಪೋಡಿಗೆ. ನಿತ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನೊಡು ಮಾತ್ರ ನಿಷ್ಠಾವಂತೆ. ಬೊಲ್ಪು ಮದ್ಯಾನ, ಬಯ್ಯಗ್ ತಪ್ಪಂತೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಡಿಟಿಪ್ಪುನಗ ತುಳು ಪಾತೆರಯೆರ್, ಅಸುದ್ದೋಂದು. ಅಕ್‌ಲ್ ಹವ್ಯಕೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಾಟೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪತ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಪೆಟ್ಟೇ. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಪಪ್ಪ ಗಟ್ಟಿಗ್ ಪೋಯಿನ ನೆನ್‌ಪುಂಡು. ಸಂಪಾಜೆಡ್ತ್ ದುಂಬು ಕೊರ್ನಾಡ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆ. ಉರಿಮಜಲ್, ಕೋಕಳ, ಕುಕ್ರಬೊಟ್ಟುತ ಹವ್ಯಕೆರೆಗ್ ಅಲ್ಪ ಏಲಕ್ಕಿ ತೋಟೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಪ್ಪ ಅಲ್ಲ್ ರೈಟರ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.'

ಬಾಲ್ಯೊಟು ಬೋಯಣ್ಣನ ಆದಿಕಪ್ರಸಂಗೊಗು ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಪಾಣೇರ್ ಸಾಲೆಡಿಪ್ಪುನ ಆರ್‌ನ ಪಕ್ಕತ ಇಲ್ಲತ ಅಂತೋಣಿ, ಪಾವುಲ್, ಕುಂಞಬ್ಬು, ತ್ಯಾಂಪೆ ಮುಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತಾ ಆರೇ ಉಡುಗಿರೆಂದ್ ಎಕ್ಸರ್‌ಸೈಜ್ ಬೂಕು, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ರಬ್ಬರ್, ಅಡಿಕೋಲು ಪೂರ ದೆತ್ತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ದುಡ್ಡು ಒಲ್ಪಡ್ತ್? ಆರ್‌ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ತ ಉಪ್ಪಿನ ಅಣ್ಣನ ಅಂಗಡಿಡ್ತ್ ಸಾಲ ಮಲ್ತ್‌ತ್!

ಮದ್ಮೆ, ಉಪನಯನ, ಸ್ರಾದ್ದೊದ ಇಲ್ಲಲ್ ವನಸ್‌ತ ಗೌಜಿ ಪೂರಾ ಮುಗಿತ್ ರಾತ್ರೆ ಒಂರ್ಬ ಗಂಟೆಡ್ತ್ ಬುಕ್ಕೊ ಪೂರಾ ಸೇರೊಂದಿತ್ತೆರತ್ತಾ? ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ದೂರತ

ಸಿದ್ಯಮ್ಮ ವಾಸುದೇವ ಸೋಮಯಾಜಿಯೆರ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಓದ್‌ತ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ, ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ, ತುಕಾರಾಮ ಇಂಚಿನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಆರೇ ಕೇನ್‌ಪಯಿನಗೆ. ಅಂಚ ಕೇಂಡ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಕಾರಂತೆರೇ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್‌ಗೆ. ಈ ನಾಟಕತ ದುಂಬೊಂಜಿ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಸುಳ್ಯತ ಸಂಕೋಲೆತಂಚನೇ ಇತ್ತ್‌ನ ಆ ಬರವುಟು ಆರೆನ್ ಆರೇ ಪುಗರ್ ಪುಗರ್‌ತ್ ಮಲ್ಲ ಕುಂಬುಡ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪುಟ್ಟಿಸಾತ್‌ಗೇ ಎನ್ನ ಕಾರಡಿಟ್ ಬೊಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿತ ಗುರ್ತೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್- ಇಂಚ ಪೂರ ಸಾರ ಸುಳ್ಯ.

ಕಾರಂತೆರೆ ಕುಟುಮೊಟು ನಾಟಕೊತ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತ್ಂಟಲಾ ಏರ್‌ಲಾ ಈ ಕಳಕ್ ಬತ್ತ್‌ದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಾಟಕ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಚಾವಡಿಟ್ ವಾರಗೊರೊ ಹರಿಕತೆ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪುತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ಬುಕ್ಕ ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮುಕೆರ್‌ನ ಹರಿಕತೆಲು ಪತ್ತುಮುಡಿಟ್ ಅಪಗಪಗ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪತ್ತುಮುಡಿ ಚಾವಡಿತ ಬೋದಿಗೆ ಕಂಬೊಗು ಒರಗ್‌ತ್ ಸಾಮುಕೆರ್‌ನ ಹರಿಕತೆತ ಪಾತೆರ, ಪದೊ, ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಕೇನೊಂದು ಬೋಯಣ್ಣನ ಮನಸ್ ಆರಲೋಂತು ಪೋಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಟು ಮಾತೆರೆನ ಇಲ್ಲತ ದೇವೆರೆನ ಕೋಣೆಟ್ಟ್ ತಾಳ ಬೊಟ್ಟೋಂತು ಭಜನೆ ಪನ್ಪುನ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಪಪ್ಪ ಮೆಗ್ಯಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ತ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಭಜನೆ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಗನ್ ಸಂಗೀತಗಾರೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ನಾರ್ಣಪಯ್ಯೆರೆಗ್ ಆಸೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಆಜಿನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡಿಪ್ಪುನಗ ಬೋಯಣ್ಣಗ್ ನೂಲಮದಿಮೆ ಆಂಡ್. ಆನಿ ಆರ್‌ನ ಮುಟ್ಟತ ಬಿನ್ನೆ ನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರ್ ಹಾರ್ಮೊನಿ ದೆತೊಂದೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಉಪನಯನತ ರಾತ್ರೆ ಮಯ್ಯೆರ್‌ನ ಮಗಳ್ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಹಾರ್ಮೊನಿ ಬಾರ್ಸೊಂತು ಪದ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ದುಂಬುಗ್ ಪುತ್ತೂರುಟು ಕರ್ನಾಟಕೀ ಸಂಗೀತ ಕಲ್ತೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಕಲ್ತೊಂತು ಪೋಯಿಲೆಕನೇ ಮರತೊಂದ್ಲಾ ಪೋಂಡುಂದು ಆರೇ ಪಂಡೊಂನ್‌ಪೆರ್.

ಕಂಚಿನಡ್ಕಪದವುತ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತ್‌ತ್ ತೂಯಿ ಕಡಲ್

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ರಂಗ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತುಳುವೆರೆ ದುಂಬು ದೀನಗ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸೂಸ್ಮೊ ವಿವರಳೆನ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ, ತುಳುವ ಮನಸ್ಸ್‌ತ, ತುಳುವ ನೀರ್, ಗಾಳಿತ ಪೊಡಿ ಕೊಡಿಲಾ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕಕಾರನ ಉಡಲ್‌ನ್ ಎಂಚ ಪೇರ್ ಉರ್ಕಾಯಿಲೆಕ ಉರ್ಕಾವೊಂತು ಪೋಂಡುಂದು. ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಪ್ರಕಾರ ತುಳು ನಾಟಕೊತ ಕಳ ಬೇತೆ ಪೂರೆರ್ತ್‌ಲಾ ನನಲಾತ್ ಪಿರವು ಒರಿದಿಪ್ಪ. ಅಂಚಾಂದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊತ, ಪೊಸ ಗಾಳಿಗ್ ಒಂದುನಂಚಿನ ನಾಟಕ ಬರೆವರ, ಗೊಬ್ಬುನ ತಾಕತ್ತ್ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಅತ್ತ್. ಇಡೀ ದೇಸೊತ ರಂಗ ಚರಿತ್ರೆಡೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿ ನಮ್ಮ ಕಾರಂತೆರೇ ಇಂದೆಕ್ ಒಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಉದಾರ್ಣೆ. ಆರ್‌ನ ಪೂರಾ ನಾಟಕತ ಬೇರಿಟ್ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಆಟತ ಬಿಡ್ತಿಗೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಭಜನೆತ ಲಯ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಪಾರ್ದನೊತ ದುನಿಪು ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಆರೇ ಪನ್ಪೆರ್ –

'ಸೊರೊ ಎನನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ದೀಡ್‌ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಡ್‌ತ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ತೆಲಿಕೆ, ಬುಲಿಪು, ಲೆಪ್ಪು, ದೊರಿಪುನ ಬರ್ಸತ ದಾರೆ ದಾರೆ, ಬರ್ಸ ಬುಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೇ ಮರತಡಿತ ತಟಪಟ ದನಿ, ಬಜ್ಜೆ ತೋಟೊಡು ಗಾಳಿಗ್ ಕಮ್ಮುಲು ಒರಸೊನ್ನ ಮರ್ಮರ ದನಿ. ಗಾಳಿ ಮರತ ಗೀಗೀ, ತೋಡುಟು ನೀರ್ ಪರಿಪಿ ಉಯಿಲ್, ಪರ್ಬೊಗ್ ಗೌಜಿತ ಪಟಾಕಿ, ಗರ್ನಾಲ್, ಬೆಡಿ, ಮದ್ದಳೆ, ಚೆಂಡೆ, ಗಗ್ಗರ ದನಿ, ಮಾರ್ನೆಮಿತ ಪಿಲಿ ಯೇಸೊತ ಬ್ಯಾಂಡ್...'

'ಆ ಕಾಲೊಟು ಕರಿಂಗಾಣ ಇಂಗ್ರೋಜಿತ ಗಂಟೆ ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲಗೇ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನೊತ ಗಂಟೆ ಢಾಂಯ್ ಢಾಂಯ್ ಢಾಂಯ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡ, ಚರ್ಚ್ ಗಂಟೆ ಢೋಂಯ್ನ್ಞ್ ಢೋಂಯ್ನ್ಞ್ ಢಂಯ್ನ್ಞ್! ಅಲ್ಪನೇ ಏತೊಂಜಿ ಎತ್ತೆಸೊ! ದನಿ ಎತ್ತೆಸೊತ ಕಲ್ಪನೆ ಪುಟ್ಯರೆ ಇಂಚಿನ ನಮುನೆ ನಮುನೆತ ದುನಿಪು ಕೇಂಡೊಂತು ಬಳತ್ತ್‌ನ ಬಾಲ್ಯನೇ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡೋ ದಾನೊ?

ಕುದಿಕ್ಕನ ಬುಲಿಪುಲಾ ಒಲ್ಪಡ್ತ್ ಒಡೆಗ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಪಗ? ಪರ್ಬೊತಪಗ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿತ್ ಮೀಯರಂದ್ ಮಲ್ಲ ಹಂಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್. ಮೀತ್ ಪೂರ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಆ ಹಂಡೆನ್ ಕೋಣೆಟ್ ಕಂಕಣೆ ಪಾಡ್ ದೀಪೆರ್. ಏನ್ ಮಲ್ಲ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋದ್ ಹಂಡೆತುಳಯಿ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ಆ ಆ ಆಂದ್ ಸ್ವರಾಲಾಪಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಹಂಡೆತ ಕತ್ತಲೆಟ್ ಎನ್ನ ಸೊರೊ ಎಂಕೇ ಕೇನುನೆ! ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಧ್ವನಿಕಂಪನ ಇಂದೆನ ಕಡೆಕ್ ಎನ್ನ ಉಮೇದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೆರ ಉಂದುವೇ ಕಾರಣ ಆದಿಪ್ಪೊಡು.

ಎನನ್ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತಿ ಸೊರೊ ಪಂಡ ಕಡಲ್‌ತ ಅರೆಬಾಯ್ ಪತ್ತುಮುಡಿತ ಎರ್ಕ ಗೌರಮ್ಮಪದವುತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಕಂಚಿನಡ್ಕಪದವುಂದು ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆ ಉಂಡು. ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಬಾಂಜಾರಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆ ಒರ ಆ ಬಾಂಜಾರತ ಉಳಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಕಂಚಿನಡ್ಕಪದವುತ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತ್‌ಂಡ ದೂರೊಟು ಕಡಲ್ ತೋಜುಂಡುಂದು ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮದ್ಯಾನ್ನ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಗಂಟೆ ಪೊರ್ತುಗು ಸೂರ್ಯೆ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೊಂದು ಜತ್ತೊಂದು ಬರೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ದೂರೊತ ಇಡೀ ಕಡಲ್ ಉದ್ದೊಗು ಬೊಳ್ಳಿತ ಗೀಟ್‌ತಂಚ ಮಿಣುಂಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ನೋಟೊನೇ ಅದ್ಭುತ. ಐತ್‌ಲಾ ಅಚ್ಚಿರೊ ಕಡಲ್ ತನ ಅರಬ್ಬೆ, ಪಾಡುನೆನೇ ಮರತ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೆರ್ಚಪ್ಪಲೆಕ ತೋಜುನವು. ಮೌನ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ದನಿ ಪಾಡಿಲೆಕ. 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಪಿಚ್ಚರ್‌ಡ್ ಏನ್ ಕಂಚಿನಡ್ಕ ಪದವುತ ಈ ದೃಶ್ಯೊನು ದೆತೊಂತೆ.

ಕುಕ್ಕಾಜೆತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್. ಅವು ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್. ಎನ್ನ ಸೋದರತ ಮಲ್ಲ ಸಮ್ಮಲೆ ಕೆಲಸ ನಾಡೊಂತು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಏನ್ ಪಂಡ ಆಂಡ್. ಒರ ಆರ್ ಊರುಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಎಂಕ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಪದ್ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊ. ಬತ್ತ್‌ನಾರ್ ಬಂಟಾಳೊ ಪೇಂಟೆಡ್ ಎಂಕೊಂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಪೊಲ್ಲೆಯೆರ್.

ಸಮಗಾರೆರ್ ಎನ್ನ ಕಾರಡಿತ ಅಳತೆ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಮುಡೆಯಿನ ಮೊಟ್ಟು, ಅಂಚ ಮೊಟ್ಟು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ನ ಕಾಲ ಅತ್ತ್ ಅವು. ಮೊಟ್ಟು ಬುಡಿ, ಅಪಗ ಎಂಕಲೆಟ ಹಾಸಿಗೆ ಆಂಡಲಾ ಓಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್? ಪಜೆ, ಇಜ್ಜಂಡ ಪೊದೆಪು, ಒಂಜಿ ತಲೆಂಬು. ಜೋಕುಳೆಗ್ ತಲೆಂಬುಲಾ ಇಜ್ಜಂಡ್. ತುತ್ತೈತಲಾ ಆತೆ. ಆಂಡ ಅವು ಪೂರಾ ದುಕ್ಕೊತ ನಡುಟು ಕರಿ ಪೋಯಿ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲ ಅತ್ತೇ?'

ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಮದ್ಮೆತ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುನೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿಟ್ ನೆನ್‌ಪು ಮಲ್ತೊಂನ್‌ಪೆರ್. ಆರ್ ಮದ್ಮಯೆ. ವಾದ್ಯ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಮೇತ ದಿಬ್ಬಣೊ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್. ಮಾತೆರ್‌ನ ಬಾಯಿಟ್ಲಾ ವಾದ್ಯ ಓಲಗ. ಕರಿಮಣಿ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಬಾಯಿಟ್ಲಾ ಪೇ ಪೇ ಡುಂಡುಂ. ಆರೆನ ಈ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಮಾಮಿನ ಸೋಬಾನೆ ಪದೊ. ನಾಲೈನ್ ಗಂಟೆ ಆ ಮದ್ಮೆ ನಡತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಮಾಮಿ ದೋಸೆ ಪಾಯಿಸ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಮದ್ಮಲ್ ಗಿರಿಜೆ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಮುಟ್ಟಡ್ ತರೆ ತಗ್ಗತ್ ಥೇಟ್ ಮದ್ಮಲೆನಲೆಕನೇ ಕುಲ್ಲುನವು ಕಾರಂತೆರೆಗೊಂಜಿ ಬೆಚ್ಚ ನೆನ್‌ಪು.

ಹರಿಕತೆಕ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಹಾರ್ಮೋನಿ

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿ ಸೇರ್‌ತ್ ರಡ್ಡರೆ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರ್ ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ದೆತೊಂತು ಊರುಗು ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅಪಗ ಹಾರ್ಮೋನಿ ಬಾರ್ಸಾಯೆರ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾರೀ ಗತ್ತ್‌ಟ್ ಹೋಲ್ಡಾಲ್, ಒಂಜಿ ಹಾರ್ಮೋನಿ ಪೂರಾ ದೆತೊಂತು ಊರುಗು ಬತ್ತೆರ್. ಹಾರ್ಮೋನಿ ಪೆಟ್ಟೈತ ಎದ್‌ರ್ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ಪದೊ ಪನ್ಪುನ ಮಂಚಿತ ಬೋಯಣ್ಣನ್ ತೂಯಿನ ಊರುತಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ ಕೊಡಿಟ್ ಪನಿ ಪನಿ. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಟು ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಹರಿಕಥೆ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಕೇಶವಣ್ಣನ ಹರಿಕಥೆ, ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಹಾರ್ಮೋನಿ, ಆರ್‌ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಟ್ರೆನ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಕಜೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಮದ್ದಲೆ. ಹರಿಕಥೆ ಕೇನ್ಯರ ಬತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆ ಬುಕ್ಕ ಬಿನ್ನೆರ್ ಪೊಂಜೊವೊಲ್ಲು ಬೋಯಣ್ಣೆ ಹಾರ್ಮೋನಿ ಬಾರ್ಸಾಪುನೆನ್ ತೂದು.... ಹರಿಕತೆ ಮುಗಿ ಬುಕ್ಕ ಪಟ್ಲೆರ್ ಬೋಯಣ್ಣಗ್ ರಡ್ಡ್ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ಅವ್ವೇ ಎನ್ನ ಸುರುತ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಫೀಸ್‌ಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡೊನ್‌ಪೆರ್.

ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲ್

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಬಗ್ಗೆನೇ ಎಚ್ಚ ಮೋಕೆ. ಅವು ಆರ್‌ನ ಅಪ್ಪೆನ ಅಜ್ಜಿ ಇಲ್ಲ್. ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಅಂಚಿತ ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮೂಲತಗ್ಲ್‌ಗೆ ಮುಲ್ಪತ ಹಿರಿಯೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ಸತ್ಯಮಂಗೊಲೊಡು ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲೊಟು ಪಟ್ಲೇರಾದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪರಂಗಿತಕ್ಲ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಪೂರಾ ಒರಾ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ವಂಶತ ಒಂಜಿ ಕೊಡಿ ಪಾಣೇರ್ ಮುಟ್ಟತ ಇತ್ತೆ

ಇಪ್ಪುನ ಜಾಗೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ನಿಲೆ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನೆ ಆ ಸುಬ್ಬರಾಯೆರ್‌ನ ನೆಂಪುಗಾತ್ರ ಆಕ್ಲೆ ಸಂತತಿಗ್ ಮುಲ್ತ ರಡ್ಡ್‌ಕ್ರೆ ಜಾಗನ್ ಉಂಬಳಿ ಬುಡ್ಯೆಂದ್ ಪನ್‌ಪೆರ್. ವರ್ಸಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಗೇಣಿನ್ ಮುಕುಲ್ಲ ಕೊರೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐಕಾತ್ರ ಈ ಇಲ್ಲಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್‌ಗೆ.

ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಆ ಕಾಲೊತ ವೈಬೋಗೊ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ? ಒಕ್ಕೆಲ್‌ತಕ್ಲ್ ದನಿಕ್ಲು, ವನಸ್, ಗಮ್ಮತ್, ಸಂತರ್ಪಣೆ, ಪೂಜೆ, ನೈವೇದ್ಯೊ, ಮಾರ್ನೆಮಿ ಗೌಜಿ, ಪರ್ಬೊ – ವರ್ಸೊ ಇಡೀಕ ಆ ಇಲ್ಲಲ್ ಒಂಜತ್ತೊಂಜಿ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆ ನಡತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗತ ಆ ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್ ಇತ್ತೆ ಇಪ್ಪರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಅವು ಈ ಬೂಗೋಲತ ಕೊಡಿಕ್ ಮುಟ್ಟ ಪದ್‌ರ್‌ತ್ ಪೋಯಿ ಕುಟುಮೊತಕ್ಲೆನ ತರವಾಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಾತ್ರ. ಅಂಚಿನ ಆ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲ್ ಆನಿ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ ತೋಜಿತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಇಂಚಿಪ ಒರ ಪೋದ್ ತೂಪೆರ್‌ಗೆ– ಅವ್ವೊಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಇಲ್ಲ್‌ತಂಚ ತೋಜಿತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಇಲ್ಲತ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಟ್ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಕಟ್ಟ್ಯರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಕಟ್ಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಸೈಕಲ್‌ಟ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ನಾಟಕ ತೂಯರ ಪೋಯಿನ

ಕಾರಂತೆರ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಟೆ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ನ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿತ ನಾಟಕ ತೂದಿತ್ತೆರ್. ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಬಾಡಯಿಗ್ ಸೈಕಲ್ ದೆತೊಂತು ಪೋಯಿನ ಪೊರ್ಲು, ಏತೋ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸೀನ್‌ತ ಮಾಯಕ ಲೋಕೊನು ಬಾಲೆ ಬೋಯಣ್ಣೆ ಕೆಬಿ, ಕಣ್ಣನಿಲೇಕ ದಿಂಜಾವೊಂಡೆ, ದುಂಬಗ್ ಅವ್ವೇ ರಂಗಸ್ತಳೊಟು ಈ ಬೋಯಣ್ಣೆಲಾ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪುನಾಯೆಂದ್ ಅಪಗ ಓಲು ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್? ನಾಟಕೊ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಮುಗಿಂಡ್. ಬುಕ್ಕ ಅವ್ವೇ ಸೈಕಲ್‌ಟ್ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಆರ್‌ನ ಕಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ತ ಚಕ್ರೊಗು ತಿಕ್‌ತ್ ಬೇನೆಟ್ ಜೋರು ಬುಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಬೇನೆಟೇ ಬೊಲ್ಪು ಏರುನೆಗ್ ದುಂಬು ಪಾಣೇರ್‌ಗ್ ಎತ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ಪದಿನೈನ್ ದಿನೊಮುಟ್ಟ ಆ ಬೇನೆ ಮಾಜಿದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಅವ್ವೊಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ನಾಟಕೊ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮಾಜಂದಿ ಗಡಿತ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. 'ನೇತ್ರಾವತಿತ ಬೊಳ್ಳ ಆನಿ ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲ ಬೆತ್ತಡಿತ ತಾರೆಟ್ ಮಲ್ತಿ ಗುರ್ತತಂಚ!'

ಅಪ್ಪೆ ನೇತ್ರಾವತಿ

ಸೋದರ ಮಾಮಿನ ಜೋಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಬಾರೀ ಕುಸಿಟ್ ದಿನ ಕಳೆಯೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಅಡಿಗೆತ ಗೊಬ್ಬು, ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟುನ, ಜಾತ್ರೆ, ಆಯನ, ತೇರ್ ಒಯ್ಯುನ, ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬೊಂತು ಪೋಪಿನ, ಬಡ ಬಡ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೇತೋ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂತು ಕಾರಂತೆರೆನ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆತ ಮನಸ್ ನನಲಾತ್ ಸಿರಿವಂತ ಆಂಡ್.

'ಆನಿ ನೇತ್ರಾವತಿಯೇ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಲೋಕೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ಸುದೆ. ಏನ್ ಮುರ್ಕ್‌ತ್ ಲಕ್ಕ್‌ನ ಸುದೆ ಆವು. ನೇತ್ರಾವತಿನ ಗರ್ಪೊರ್ತ ಒರು ತೂವೊಡಾಂಡ ಮರ್ಯಾಲ ಬರೊಡು. ಅಂಚಿ ನೇತ್ರಾವತಿಗೊಂಜಿ ಕರ್ಬೊರ್ತ ಸಂಕ. ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಸಂಕ ಕಡಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತು ಕೋಲುಟು ಸಂಕತ ಕರೆತ ಕರ್ಬೊರ್ತ ಸಲಕೆಗ್ ಹಾಕೊಂತು ಢಣ ಢಣ ದನಿ ಬರ್ಪಾವೊಂತು ಪೋಪುನನೇ ಒಂಜಿ ಕುಸಿ ಎಂಕ್. ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನಂದಾವರ ದೇವಸ್ಥಾನತ ತೇರ್. ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ಮೆದ್‌ಕಂತೆ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡುಪ್ಪಿ ತೇರ್ ತೇರ್‌ತಾನಿ ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಜುವ್ವೊ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಮೈ ದೀಜೊಂತು ಐನೂದು ಆಜಿನೂದು ಜನ ಗೋವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದಾಂದ್ ಒಯ್ಯುನಗ ಮಾಲೊಂದು ಮಾಲೊಂದು ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಪುನ ಆ 'ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಮೆ' ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್‌ಂಡ್. ಜನ ಮಂದೆತ ಶಕ್ತಿ ದಾದಲಾ ಮಲ್ತ್ ಬುಡು. ಇತ್ತೆಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರತಿಮೆಲ್ ಎನ್ನ ಸಾಯೊಗು ಬರ್ಪೊ.

ಬಾಬುಕೋಡಿರ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆ ಬಡ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮಡ್ಡ್ ರೋಡ್. ನಡತ್‌ನಾತ್ ಮುಗಿಯಂದ್‌ನ ಆ ಸಾದಿಟೆನೇ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಓಲಾಂಟಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಟ ರಕ್ಕಸೆ ಪೋಯಿಲೆಕ. ಕಣ್ಣ್‌ದ್‌ರ್‌ತ ದೂಳು ಪೋವೆರ ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಸ ಬೋಡು.

ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ರಾತ್ರೆಯಿಡೀ ಓಡೊಟು ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ಕುಡ್ಲ ಬಂದರ್‌ಗ್ ಬಜ್ಜೆ ಮಾರ್ಯರ ಪೋಯಿನ, ತಿದ್ಯಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗು ಕುಡ್ಲಗ್ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿ ಬತ್ತಿಪ್ಪುನಗ ನಾಟಕ ತೂವೊಡೂಂದು ಪೋಯಿನ, ನಾಟಕೊ ಮುಗಿತ್ ಪುಲ್ಯೆ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಸೈಕಲ್‌ಟೆ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ನಿದ್ರೆತ ಅಮಲ್‌ಟ್ ಎನ್ನ ಕಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ತ ಚಕ್ರೊಗು ತಿಕ್‌ತ್ ಮಾಜಂದಿ ಕಲೆ ಒರಿನ...

'ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ಬರಿಟ್ ಉಬಾರ್‌ಡ್ತ್ ದುಂಬುಗೇ ತಿಕುನ ಸುರಿಯ ಊರುಡು ಎನ್ನ ಸೋದರ ಮಾಮಿನ ಇಲ್ಲಡೆ. ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲತ ಎದುರುಟೇ ಕುದುರೆಮುಖ ಗುಡ್ಡತ ಮಾಲೆ. ಆರೆಗ್ಗಲತ ಕಾಲಿ ಬಾನೊಟು ರಾತ್ರೆ ಪೊರ್ತು ತೋಜುನ ಆ ಬೊಲ್ಪುತ ಮಾಲೆನ್ ಏನ್ ಅಚ್ಚೆರೊಡು ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ. ಪಾತೆರೊಗು ತಿಕಂತಿ ಪೊರ್ಲು ಅವು. ಇಲ್ಲಡ್ತ್ ದೂರೊ ಕಂಡೊ ದಾಂಟ್‌ತ್ ಒಂತೆ ಎತ್ತರೊಟು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಮನ್ಸೆರೆ ಬೊಟ್ಟೊ ರಾತ್ರೆ ಅಲ್ಲ್ ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಟ ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲ್ ಮುಟ್ಟ ಕೇನುನ. ನಾನಾ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಬುಲಿಪು. ಅಲ್ಪ ಏನ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಮಾಮಿನ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಸಾಲೆತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಒಂಜಿ ಜೈನ ಬಸ್ತಿ. ಅಲ್ತ ನಗಾರಿ, ಗಂಟೆ ದನಿ ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನೊತಲೆಕ ಅತ್ತ್. ಎಂಕ್ಲೆನ ಒರಿ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಸಾಯ್ಬೆರ್ ದಿನಾ ಬಯ್ಯ ಸಾಲೆ ಮುಗಿತ್ ಓಡ ಮಿತಾರ್ತ್ ಕುಂಟು ಪಾಡ್‌ತ್ ನಮಾಜ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಮಾಜ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಓಡೊ ಕುಡಲತಂಚಿ ಪೋಪುನ ದೃಸ್ಯೊನೇ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು.'

ಭಜನೆ ಪಂಡ ಬಜೀ 'ಭಜನೆ' ಅತ್ತ್

ನಮನ ಕಾರಂತೆರ್‌ಗೆ ಭಜನೆತ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಒಂಜಿ ತರತ ಮೋಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗತ ಕಾಲೊಡು ಪೂರಾ ಇಲ್ಲಲ್ ಭಜನೆ ಮಾಮೂಲು ಅತ್ತೆ? ಈ ಭಜನೆ ಸಂಗೀತೊಲಾ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ನಾಟಕೊಡು ಅಪಗಪಗ ತೋಜಿತ್ ಮಾಯಕ ಆಪುಂಡು. ಪತ್ತುಮುಡಿತ ಮುಟ್ಟಡ್ ಕಂದೂರುಂದು ಒಂಜಿ ಊರು. ಅಲ್ಪ ಒರೊರೊ ರಾತ್ರೆಯಿಡೀ ಭಜನೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಇಲ್ಲೆದುರುತ ಚಪ್ಪರ ಪಾಡಿ ಜಾಲ್‌ಟ್ ರಂಗೋಲಿತ ನಡುಟು ದೀಪೊ ದೀತ್ ಐಕ್ ಸುತ್ತು ಬರೊಂತು ಇಲ್ಲತ ಯಜಮಾನ್‌ಟ್ರ್ ರಂಗಪ್ಪ ಐತಾಳೆರ್ ಭಜನೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ರಾತ್ರೆ ಇಡೀ, ಅವುಲಾ ಒರೀಯೆ! ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್. ನಮ್ಮ ಭಜನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಏತೇ ಜಡೊಂದ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ ಏತ್ ಸಮೃದ್ಧ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ್! ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪೊರ್ತುಟು ಕಂದೂರು, ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲಲ್ ದುರ್ಗಾಪೂಜೆ, ದುರ್ಗಾ ನಮಸ್ಕಾರ ಪೂಜೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಲ್ಲ್ ವನಸ್ ಮುಗಿ ಕೂಡ್ಲೇ ವನಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಲ್‌ನಕ್ಲ್ ಏರಾಂಟ್ಲಾ ಅಚ್ಚೂರ್ಣಿಕೆಟಿ ಪದೊ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾಯಸ ಬರೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೇ ಪಂತ್ಯಟ್ ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ತ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ 'ಚೂರ್ಣಿಕೆ'ತ ರಾಗ ಸುಕೊ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಉಡಲ್‌ಟೇ ಕುಲ್ಲ್‌ತುಂಡುಂದು ಪಂಡೊನ್ವೆರ್.

'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ನಾಟಕೊಡು ಊದುಬತ್ತಿ ದೃಸ್ಯೊ ಒಂಜುಂಡು. ಆ ಕಲ್ಪನೆತ ಮೂಲ ಜಾಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿತ ದೇವೆರೆಕೋಣೆಗೆ. ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆತ ಮರತ ಮಂಚಮೆಟ್ ಏಪೊಲಾ ದೀಪೊ ಮಿಣಿಮಿಣಿ ಪೊತ್ತೊಂದೇ ಇಪ್ಪೆಂಡ್. ಪೂಜೆ ಭಜನೆ ಪೂರ ಮುಗಿಬುಕ್ಕ ಆ ಬಾಗೊ ಬುಡ್‌ತ್ ಬಾಕಿ ಪೂರಾ ಕರ್ಗುಡಿ ಕತ್ತಲೆ. ಪೂಜೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನ ಮೆಲ್ಲ ಊದುಬತ್ತಿ ಪೊತ್ತದ್ ಗಾಳಿಟ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪೂರಾ ಕಡೆಕ್ಲಾ ಬೀಜೊಂತು ಗೆಂಡ ಬಣ್ಣೊತ ಬಗೆಬಗೆತ ಗೆರೆಕ್ಲ್ ಮೂಡುನ ಚೋದ್ಯೊನು ತೂವೊಂತು... ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಗೊಬ್ಬು.

ಬಾಲ್ಯತ ಅನುಬವೊತ ಒಂಜಿ ಕಿಡಿನ್ ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ಐನೆಂಚ ಕಲಾತ್ಮಕ ಮಲ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ.

ಕಾರಂತೆರ್ ಮಂಚಿ ಗ್ರಾಮೊತ ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಕಲ್ಪುನೆಟ್ ಗಟ್ಟಿಗೆ. ಅಲ್ಪತ ಕನ್ನಡ ಕತೆಕ್ಲು, ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲು, ಆ ಸಾಲೆ, ಐತ ಮಲ್ಲ ಜಾಲ್, ಸಾಲ್ ಸಾಲ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲ್... ಮ್ಯಾಕ್ಮಿಲನ್ ಕನ್ನಡೊ ಬೂಕು, ಐಟತ್ತಿ ಪದೊಕ್ಲು... 'ಎಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಿ ಬೆಳೆದೊಂದು ಹೂವನ್ನು...' ಈ ಪದೊನು ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಟು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. 'ದಮ್ಮಯ್ಯ ಹೊಡೆಯ ಬೇಡೈ ಎನ್ನ ಧನಿಯೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿಹೆನೆ ಬಂಡಿಯೆಳೆಯದೆಯೆ?' ಈ ಪದೊನು ಇಡೀ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ - 'ಗಾಡಿ ಒಯ್ಪಿ ಎರುತ ಸಂಕಟೊ ಎನ್ನ ಸಂಕಟೊಲಾಂದ್- 'ಪೊಕ್ಕಡೆ ಉಂತೊಂತೆನೇ' ಒಂಜಿ ಶಬ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಏತ್ ಪೊರ್ಲು- ಚಿತ್ರೊ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟಿಲೆಕ ! ಕಣ್ಣ್‌ಟ್

ನೀರ್ ಬರೊಡು!’

ಇಮಾನ ಪೋಪಿ ಸೊರೊ ಕೇನ್ಂಡ ಯಾವು ಪೂರಾ ಜೋಕುಲು ಒರ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೆಕ್ಕ್‌ಲ್ ಅಂಗಾಪುಜೆರಾ? ಬಾನೊತಂಚಿ ಏತ್ ಕೈಕ್ಲ್? ಕಾರಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಚೋದ್ಯಗೆ. ಇಮಾನ ತೋಜುನ ದನಿ ಕೇಂಡಿನಲ್ಲತ್ತ್. ಒಂಜಾತ್ ದೂರೊಟು. ಒರ ನೇತ್ರಾವತಿತ ಈಯೆರೆಟ್ ಕಾರಂತೆರಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಯೆರೆಟ್ ಒರಿ ಕುಂಟದೊರ್ಂತುಲ್ಲೆ. ಚೆಂಡಿ ಕುಂಟುನು ಕೈಟ್ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಹಾಕುನ ತೋಜುಂಡು. ಕುಂಟು ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಹಾಕ್‌ತ್ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ತಿ ಬುಕ್ಕನೇ ಹಾಕ್‌ನ ದನಿ ಕೇನುನ! ಅಪಗ ಗೋಚರೊಗು ಬತ್ತಿನ ಈ ಒಂಜಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾತ್ ಅರ್ತ ಆಯಿನ ರಂಗಬೂಮಿಟ್ ಬೆಂದ್ಯರ ಸುರು ಮಲ್ತಿ ಬುಕ್ಕನೇಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಂಡು ಬೀಡಿ ಬುಕ್ಕ ತುಳುತ ನೆರಡ್ಡೆ

ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರ್ ಬೋಯಣ್ಣನ ದೋಸ್ತಿ. ಬೀಡಿ ಒಯ್‌ಪ್ಪರ ಬುಕ್ಕ ಬೊಡ್ಚಂದಿ ನೆರಡ್ಡೆ ಪನ್ಯರ ಕಲ್ಪಾಯಿನನೇ ಮೇರ್‌ಗೆ. ಏರೋ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಅಡಕ್ಕ್‌ನ ತುಂಡು ಬೀಡಿನ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನೊ ಸುದಾರಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರೆಗ್ ತುಳುತ ನೆರಡ್ಡೆ ಪೂರಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಆರೇ ಕಲ್ಪಾಯಿನಗೆ.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಾಳಿದಾಸ ಸಮ್ಮಾನ ತಿಕ್‌ನ ಪೊರ್ತುಟು ಉಂದುವೇ ಸಾಲೆಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಲ್ಲ್ ಬಾಸಣೊಟು ಈ ಸಂಕರ ಮಯ್ಯೆರೆನ ಬಗೆಟ್‌ಲಾ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ.

ಒಲ್ತ ಕುಕ್ಕಾಜೆ, ಒಲ್ತ ಬನಾರಸ್?

ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಪ್ರತೀ ತಿಂಗೊಲು ‘ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪರ್ಬ’ಂದ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ‘ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪರ್ಬ’ ನಡತಿನ ‘ಸುಕ್ರುಂಡೆ ಐತಾಳರು ಮತ್ತು ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಭಾಗವತರು’ ನಾಟಕೊಡು ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಪುರೋಯಿತೆರ್‌ನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನಾಟಕೊ ತೂಯಿನ ಮಾತೆರೆಗ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿ. ಇಂಚ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ರ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಸುರುತ ರಂಗ ಪ್ರವೇಸೊನು ಆರೆಗೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂತೆ, ಕಾರಂತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಅಲ್ಪಡ್ತ್ ಬುಕ್ಕತವು ಒಂಜಿ ಚರಿತ್ರೆ. ಏತೋ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ಈ ನಾಟಕೊನು ಕಾರಂತೆರ್ ಬನಾರಸ್‌ಟ್ ಹಿಂದಿಟ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ‘ಪಂಡಿತ ದೋರ್ದಂಡ್ ಸಂಗೀತ ಮಾರ್ತಾಂಡ್’ ಅಂಚ ಆರ್ ದೀನ ಪುದರ್. ಸರೀ ಇರ್ವ ವರ್ಸೊತ ಅಂತರೊ. ಒಲ್ಪತ ಕುಕ್ಕಾಜೆ? ಒಲ್ಪತ ಬನಾರಸ್?

ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಾರಿ ಮೋಕೆತ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಪಂಡ ಪಿ.ಕೆ.

ನಾರಾಯಣೆರ್. ಆರ್ ಒರೊ ಕುವೆಂಪುರೆನ 'ನನ್ನ ಗೋಪಾಲ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಒರಿ ಆಕ್ಟರ್ ಆದ್ ರೂಪಿಸಾಯಿನ ನಾಟಕ ಅವ್ವುಗೆ.

5ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿನ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಐಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಪಾಣೇರ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. 1939–42ನೇ ಇಸ್ವಿ ಮುಟ್ಟ ಆ ಸಾಲೆಟಿತ್ತೆರ್. ಆಜಿನೆಡ್ತ್ ಎಣ್ಮನೇ ಮುಟ್ಟ ಅಲ್ಲ್‌ಲಾ ಸಾಲೆಟ್ ನಾಟಕೊಟು ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್, ಇನಾಮು ಪಡೆಯೆರ್. ಮಾಸ್ಟ್ರ, ಊರುತಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಟ್ ಎಡ್ಡೆಂದಿನೆನ್ ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್.

ಪುತ್ತೂರು ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಅಂಜಣೊಟು..

ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ತೂರುಗು, ಅಲ್ಪತ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊ, ಅಲ್ತ ಉಚ್ಚಯೊ ಆಯನೊ ಇಂದೆತ ಬಗೆಟ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿಟ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆರೆನ ನೆಂಪು ಸಂಕೋಲೆತ ಮಲ್ಲ ಕೊಂಡಿ ಪುತ್ತೂರು ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗೆ. ಆ ಕಾಲೊಟು ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವೆರೆ ಅಂಜಣೊಟು ಆಯನ, ನಾಟಕೊ, ಭಜನೆ, ಹಿಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಕ್ಲಾಸ್- ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

'ಏಪಲಾ ಅಂಕ ಆಯನೊ ನಡತೊಂದು ಸುತ್ತ ನಾಲ್ ಊರುತ ಜನ ಮಂದೆತ ಉಡಲ್‌ಟ್ ಮಿನದನೊತ ಬೊಲ್ಪು ಬೊಲ್ಪಾಯಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನವು. ದೇವೆರೆ ಉಚ್ಚಯೊ ಮೂರ್ತಿನ್ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ತುಂಬೊಂತು ಪಾರ್ ನಡಕೆತ ಅಡಿಗುಳು ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಒಂಜಿ ಇಸೇಸ. ಸುರು ಸುರುಟು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ನಡತೊಂದು, ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆತ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆ ಆವೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕನೇ ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬಿನಾರ್ ಪಾರೊಂದೇ ಪೋಪೆರ್. ಉಂದು ಬಾಡಬಲಿ. ಅಪಗ ಪಿರವಿತ್ತ್‌ನಕ್ಲ್‌ಲಾ ಪಾರುನನೇ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಸುತ್ತ್‌ಗ್‌ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ವಾದ್ಯ, ವಾಲಗೊತ ಹಿಮ್ಮೇಳೊ.

ಪುತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನತ ಕಿರೆ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲವುಂದ್ ಎನ್ನ ಮಂಡೆಟಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಪೋತ್ ತೂಂಡ ಅವ್ವೇತ್ ಎಲ್ಯ? ಆ ಕಾಲೊಟು ಕಿರೆಕ್ಕ್ ಕಟ್ಟೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಸೀದಾ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತ. ವರ್ಸೊಟು ಕೆಲವು ಮರಣ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಿರೆ ಅವು.'

ದೇವಸ್ಥಾನತ ಪೌಳಿಟ್ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಗುಂಪು ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಬಯ್ಯ ಐನೆಡ್ತ್ ಏಳೆಗ್ ಮುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬುಕ್ಕ ಹಿಂದಿ ಕ್ಲಾಸ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಲ್ಪ ಹಿಂದಿ - ಸಂಸ್ಕೃತ ರಡ್ಡೆನ್ಲಾ ಕಲ್ತೆರ್.

ಪುತ್ತೂರುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆಟ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನ್ನ 'ಶಂಕರೀ ದೀದಿ'ನ್. ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮುಟ್ಟಡೇ ಆರ್‌ನ ಮುಳಿ ಮಾಡ್‌ತ ಇಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ಆರ್‌ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಪೋತೆನೋ ಎಂಕೇ ನೆಂಪಿಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್‌ಪೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬನಾರಸ್‌ಟ್ ಕಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಈ ಶಂಕರಿ ದೀದಿ ತಿಂಗೊಳು ತಿಂಗೊಳು ತಪ್ಪಂತೆ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ಆ ದುಡ್ಡುನ್ ಎಂಕ್

ಕಡಪುಡಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಶಂಕರಿ ಭಟ್ರೆನ ಮೆಗ್‌ದಿ ಲೀಲಾ ಬಟ್ರ್‌ಗೆ. ಈ ಇಸಯೊನು ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಒರ ಅಲ್ಕ್‌ತ್ ಬೂರ್ಯೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಲೀಲಕ್ಕೆನ್ ಉಡುಪಿಟ್ ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ತೂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಆರ್ ಶಂಕರಿ ಅಕ್ಕೆನ ತಂಗಡಿಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆರಾಂಡಲಾ ಪನ್‌ತೆರಾ 'ಏನ್ ಶಂಕರಿ ಬಟ್ರೆ ಮೆಗ್‌ದೀಂದ್'.. ಇಜ್ಜಿ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸ ಆರ್ ಕಾಸ್ ಕಡಪುಡಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಕ ತಂಗಡಿನ ಜತೆ ಇಂಚ.'

ಶಂಕರಿ ಅಕ್ಕನ ಇಲ್ಲೆದುರುತ ತಿರ್ಗಾಸ್‌ಟ್ ಶ್ರೀಧರ ಭಟ್ರೆನ ಅಂಗಡಿ. ನಮನ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ದಿನೊಲಾ ಕಾಂಡೆ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್ ಆಡೆಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗಾತ್ರನೇ ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಕುರ್ಚಿ ದೀಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಾರ್ಗೊಟೆ ಪೋಪುನಕ್ಲೆನ್ ಬರ್ಪುನಕ್ಲೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಅಲ್ಲ್ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಚ್ಚೆ ಪಾಡ್ತಿನ ಪಂಚೆತ ಕೊಡಿನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತೊಂದು ಆರ್ ಬಾಲವನತಂಚಿ ನಡತ್‌ದ್ ಪೋಪುನವೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನೊ ಒಟ್ಟಾತ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಪಿರವುಟೇ ಅಂಚ ಬಾಲವನ ಮುಟ್ಟ ನಡತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಒಂಜಿ ತುಳು ಪದೊಕು ನಲಿಕೆ...

ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ತೂರುಡಿಪ್ಪುನಗ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನತ ತೇರ್ ದೀಪುನ ಜಾಗ್‌ಟ್ ಜಾತ್ರೆತ ಪೊರ್ತುಗ್ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಲ್ಲ್ ಒಂಜಿ ತುಳು ಪದೊಕು ನಲಿಕೆ ನಲಿತ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಊರುತಕ್ಲೆ ಎದ್‌ರ್ ಒರಿ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ತೋಜಾಯಿ ಲೇಸ್ ಅವು. ಕಿನ್ನ ಇಪ್ಪುನಗ ಪನೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳು ಪದೊನು ಆರೇ ಅಲ್ಲ್ ಪಂಡೆರ್.

ಕಲ್ಲ್‌ದಿ ಮಾಸ- ಬೆಲ್ಲ್‌ದಿ ಪೋಳೆ
ಅಮಿಲೆದಿ ಪೊಣ್ಣಗ್- ಜಕೇಲ್ಡ್ ಬಾಲೆ
ದಿಕೇಲ್ಡ್ ಪೋಳೆ- ಬೋಳಾರ್ದ ಪೊಣ್ಣೆಗ್
ಆಹ ಬೋಳಾರ್ದ ಪೊಣ್ಣೆಗ್
ಊದ್ದ ಮುಂಡ್- ತಿಗಲೆಡ್ ಗುಂಡು
ತೆಣ್ಕಾಯಿದ ಆಣ್ಲೆಗ್- ಆಹ ಡಬ್ಬಲ್ ಕಚ್ಚೆ
ಬಾಯಿಡ್ ಚುಟ್ಟಾ- ಕುಡ್ಲದ ಆಣ್ಲೆಗ್
ತರೇಕ್ ಹ್ಯಾಟ್- ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂಟ್
ಬೊಂಬಾಯ್ದ ಆಣ್ಲೆಗ್-

ಇಂಚ. ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಲೇಸ್- 'ಘೋಂಗಿ ಗಜೆಟ್'- ಐಟ್ ಒರಿ ಇಂಜಿನಿಯೆರ್ ಸ್ಟೇಜಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಕೆಲವು ಜಾಗೆಲೆನ್ ತಿರ್ಗಾಪುನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ಪುನೆ. ನೇತ್ರಾವತಿನ್

ನರಹರಿ ಗುಡ್ಡೆಗ್, ನರಹರಿ ಗುಡ್ಡೆನ್ ಕಾರಿಂಜೆಗ್, ಆಂಚನೆ ಕಾರಿಂಜೆನ್ ಬೇತೆ ಓಡೆಗೋ ತುಂಬೊಂತು ಪಾಡ್‌ತ್ ದೀಪುನೆ ಬೇಲೆತ ಬಗೆಟೊಂಜಿ ಹಾಸ್ಯ ನಟನೆ-

ಐನ್ನೇ ಒಂಜಿ ಪೇಪರ್ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಓದುನಾಯನ ಪಾರ್ಟ್‌ನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬುಕೊಂಜಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಟು ಬರ್ಪಿ ಉಪಕತೆನ್ ದೆತೊಂತು ಗೊಬ್ಬುನ ಕಿನ್ನ ನಾಟಕೊ. ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ತೂಯಿನ ಆ ಊರುತ ಮಾತಾ ಜನೊಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಟ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೆರ್. ರಾತ್ರೆ ಬೊಳ್ಪು ಆವೊಡಾಂಟ ಪುತ್ತೂರುಟು 'ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಕಾರಂತೆ' ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಂಡೆ.

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಸುರೂಕು ಊರುತ ಜನೊಮಂದೆ ಗುರ್ತಿಸಾಯಿನ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪುತ್ತೂರುಗು ಸಂದೊಡು. ಐಕಾತ್ರನೇ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪುತ್ತೂರು ಪಂಡ ಬಾರೀ ಮೋಕೆತ ಊರು. ಓಡೆಗ್ ಪೋಂಟಲಾ ಪುತ್ತೂರುತ ಆ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನ್ ಆರ್ ಮರತ್‌ಜೆರ್. ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಬಂತ ಪೊರ್ತುಟು ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಿ ದೇವೆರ್‌ನಕ್ಲೆ ಸಾಲ್‌ಟ್ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವೆರ್ ದುಂಬೊತ್ತ ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್‌ನ ಕಡೇತ ಕಾಲೊಟ್ಲಾ, ಆ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನೇ ನೆನೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟುತ ಕೃಷ್ಣ ಬಟ್ರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಮಾಸ್ಟೆ ಆದ್...

ಎಣ್ಮನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲಾ ಮುಗಿ ಬುಕ್ಕ ದುಂಬು ಎಂಚಿನ? ಕಲ್ತಿನ ಯಾವು, ನನಲಾ ಕಲ್ಪವೆರ ಎನರ್ತ್ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚ ಪುತ್ತೂರುಗು ಎರ್ಕತ ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಮನೆಪಾಠ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೊರ್‍ಯರ ಪೋಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅಪಗ 13- 14 ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯೊ.

'ಕುಡ್ಲರ್ತ್ 26ನೇ ಮೈಲ್‌ಕಲ್ಲ್‌ಟ್ ಕುಕ್ರಬೆಟ್ಟು ಪನ್ಪಿ ಊರು. ಅಲ್ಪಡ್ತ್ ಪುತ್ತೂರುಗು ಆಜೇ ಮೈಲ್. ಅಪಗ ಅವ್ವೇ ಏತೊಂಜಿ ದೂರೊ? ಪುತ್ತೂರುತ ಸುತ್ತಲಾ ಏತೇತೋ ಊರುಲು. ಮಾಣಿ, ಪತ್ತೊಳಿ, ಗುದ್ದೊಳಿ, ಬುಡೋಳಿ- ಇಂಚ ನಮೂನೆ ನಮೂನೆತ ಪುದರುಪ್ಪಿ ಊರುಲು. ಅವು ಪೂರ ತುಳುತ ಪುದರ್. ಅರ್ತ ಜೋಡಿಸಾಂಟ ಮಾಣಿನ್ ಪತ್ತ್‌ಲೆ, ಗುದ್ದ್‌ಲೆ, ಬುಡ್ಲೆ - ಇಂಚ. ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಪುದರ್‌ಲ್ ಬೇತೆ ಓಲ್ಲಾ ಇಪ್ಪಂದ್. ಕೈಂತಜೆ, ಅಡ್ಕ, ಕೂಟ್ಲು, ಅಳಿಯೊಳಿ, ಆವರ, ಕೋಟೆ, ಸೂರಿಕುಮೇರಿ, ಬ್ರಹ್ಮರಕೂಟ್ಲು ಇಂಚ. ಆನಿ ಪುತ್ತೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಪೂರಾ ಕಾಡೇ. ಕೇಪುಳತ ಪೂವೊಂಜಿ ಬುಡುಂಟ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಆ ಪೊರ್ತುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ನ ಸುರತ್ಕಲ್, ಕುಡ್ಲ, ಪಾಣೇರ್, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಉಬಾರ್, ಪುತ್ತೂರು- ಈ ಸುತ್ತುತ ಉಳ ಊರುಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ. ಇಂಚಿ ಪುತ್ತೂರು ಆಂಚಿ ಸುರತ್ಕಲ್- ಉಂದುವೇ ಆರ್‌ನ ತಿರ್ಗಾಟತ ಗಡಿ.

ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟ್‌ಟು ಕಳುವೆ ಆಯಿನ ಕತೆ..

ಕುಕ್ರಬೆಟ್ಟ್‌ತ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಆರೆಗ್ ಸಂಬಳ ಏತಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಸಂಬಳ ಪೂರಾ ಅಪ್ಪಯ್ಯನೇ ದೆತೊಂದಿಪ್ಪೆತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಕೈಟ್ ದುಡ್ಡಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಬೂಕು ದೆತೊನ್ನ, ಓದುನ ಬಯಕೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ದೀನ ದುಡ್ಡುದ ಲೆಕ್ಕೊ ಇಪ್ಪುಜಿಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅವ್ವೆಂಚನೋ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಸರಿ, ಈ ಕಾರಂತೆರ್ 'ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ತು' ತೂದು ಚೂರು ಚೂರೇ ಲಕ್ಕಾವರ ತೂಯೆರ್. ಉಪ್ಪರಿಗೆತ ಮಿತ್ತ್ ಮರತ ಪೆಟ್ಟೆಲು. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಏಪೊಲಾ 'ಪರಡ್ಡುನ' ಅಬ್ಬೆಸೊ. ಒರೊ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟೆಡ್ ಪದಿನೆಣ್ಮಾಣೆ ತೂಯೆರ್! ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊ ಏಪೊಲಾ ಆ ಪೆಟ್ಟೆ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ತೂಪುನ- ಬುಕ್ಕ ದೀಪುನ ಆತೇ ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಲನೇ ದಿನೊ ಆರೆಗ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋವೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮನಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಲಕ್ಕಯರೇ. ಸೀದಾ ಪಾಣೇರ್‌ತ ನೇಲ್ಯಮ್ಮನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್. ನೇಲ್ಯಮ್ಮನ ಬಾಯಿಟ್ 'ಬೋಯಣ್ಣ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲಯ, ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿದ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ಆಯಿದ'ಂದ್ ಕೇಂಡೊನ್ನ ಆಸೆ.

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ಕಂಡ್ ಕಂಡ್‌ತ್ 500 ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೆರ್. ಒರೊ ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆತ ಪಿದಯಿ ನಾಗಂದಿಗೆಟ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಸಂಚಿ ತೋಜಿಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಐನ್ ಬಿಚ್ಚತ್ ತೂಂಡ ನೂದೆತವೇ ಕಟ್ಟ್. ಐಟೊಂಜಿ ನೋಟು ಲಕ್ಕತ್ ಬೂಕು ಕನವರಂದ್ ಪುತ್ತೂರುಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಂಡ್‌ನವು ಗೊತ್ತೇ ಆಯಿಜಿ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಾಲಪ್ರಪಂಚ ಸಂಪುಟೊಲು, ಬೇತೆಲಾ ಸುಮಾರ್ ಬೂಕು ದೆತೊಂತು, ಪರತ್ ಸಾಲೊನ್ಲಾ ತೀರ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬೂಕು ಓದುನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಐನ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಬುಡೆದಿಗ್ಲಾ ಓದುತ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್, ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಓದ್‌ತ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಊರು ಬುಡುಪುನ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದು ಪೂರ ನಡತಿನ 1944 ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗೊಲುಟು. ಅಂಚ ಇಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ದಿನ ಭಟ್ರ್ ಏರೆಗೋ ಕೊರ್ರೆಂದ್ ದೆತ್ತ್ ದೀನ ಪತ್ತ್ ಪತ್ತೆನ ಐನ್ ನೋಟುಲೆನ್ ನಮನ ಕಾರಂತೆರ್ ತೂಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಡ್ಡುದ ಗರ್ಜಿಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪತ್ತೆನ ಮೂಜಿ ನೋಟುಲೆನ್ ಮೆಲ್ಲ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಶ್ರೀಧರ ಭಟ್ರೆನ ಅಂಗಡಿತ ಸಾಲ ತೀರಿಸಾಯೆರ್. ಮನತನಿ ಬಾರೀ ರಂಪಾಟ ಆಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಬಚಾವಾಯರಗ್ ಆಯಿಜಿ. ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಸತ್ಯೊ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಇಲ್ಲಡೆತ್ತ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯನ್ ಲೆಪ್ಪಾಯೆರ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯ 'ಓ ದೇವೆರೇ ಈ ಪಾಪೊತ ದುಡ್ಡುಡ್ತ್ ಎನನ್ ಕಾಪಾಡ್ಯೆ'ಂದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ.

ಪನಾಂದೆ ಪದ್ರಾಡ್

ಕಾರಂತೆರ್ ಅಂಚ ಕುಕ್ರಬೆಟ್ಟ್‌ನ್ಲಾ ಬುಡೊಡಾಂಡ್. ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಾಬು

ಕೋಡಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಬತ್ತ್ತ್ ಮೂಜಿ ಕಾಕಜಿ ಬರೆಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್, ಕುಡೊಂಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಗ್, ನನೊಂಜಿ ಆರ್ನ ದೋಸ್ತಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರೆಗ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಟ್ 'ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ನನಗಿನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ನೋವು ಕೊಟ್ಟೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ದೂರ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆ.' ಇಂಚ. ಮೂಜಿ ಕಾಕಜಿನ್ಲಾ ಇಲ್ಲ ಗೋಡೆತ ಗೂಡುಟು ದೀತ್ ಅಪ್ಪೆಟ್ಲಾ ಪನಂದೆ ಕುಕ್ರಬೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ನಡತೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್. ಒಂರ್ಬ ಮೈಲ್. ಕರಿಂಗಾಣ ಇಂಗ್ರೋಜಿಡ್ತ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಕಲ್ಲಡ್ಕಡ್ತ್ ಮಾಣಿ, ಮಾಣಿಡ್ತ್ ನೇರಲಕಟ್ಟೆ ಅಲ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಕುಕ್ರಬೆಟ್ಟ್. ಬುಕ್ಕ ಕಬಕಗ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಮೈಲ್ ಆತೇ. ನಾಲೈನ್ ದಿನೊ ಮೂಲಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆತಾನಗ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್ ಕಾಕಜಿ ತಿಕ್ತ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಕಡಪುಡ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಟೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಸುಕ್ರಾರ. ಆನಿ ಬಯ್ಯಗ್ ಪುತ್ತೂರುಗಾತ್ ಮೈಸೂರುಗು ಪೋವರ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ನಗ 25 ರೂ. ಕೊರ್ಯೆರ್. ಪಾತೆರನೇ ಇಜ್ಜಂತೆ ಕಳೆಯಿನ ಗಳಿಗೆಲ್ ಅವು ಪೂರ. ಅಪ್ಪಯ್ಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಟ್ ನೀರ ಪನಿ. ಆನಿ ರಾತ್ರೆ ಪುತ್ತೂರು ನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ತಡೇತ್ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಮೈಸೂರು ಬಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬಡ್ತ್ಯೆರ್. ಐಡ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಪಿರಾ ತೂಯಿನನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪನಾಂದೆ ಪಾರ್ ಪೋಯೆರ್. ಅವು ಆರ್ನ ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ದೀನ ಸುರುತ ಪಜ್ಜೆ. ಬುಕ್ಕತವು ಪೂರಾ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ದೇಸೊತ ರಂಗ ಚರಿತ್ರೆನೇ ಬದಲ್ ಮಲ್ತಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಜ್ಜ.

ಅರಸುಲೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರೊಡು...

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ನ ಸಂಗೀತ ಕಲ್ಪೊಡೂಂದು. ದಸರಾ ಮುಗಿನ ಪೊರ್ತು ಅವು. ಏರ್‌ನಾಂಡಲಾ ಇಲ್ಲಲೋ, ಅತ್ತ್ ಛತ್ರೊಗ್ ಪೋದಿಪ್ಪುನ, ಇಜ್ಜಂಡಾ ಹೊಟೇಲ್‌ಟ್ ಸರ್ವರ್ ಆತ್ ಸೇರೊನ್ನ ಅರಸುಲು ಏಪೊಲಾ ಕಾಂಡೆ ಅರಮನೆಡ್ತ್ ಪಿದಯಿಗ್ ವಾಕಿಂಗ್ ಪೋಪೆರತ್ತಾ? ಕಾಂಡೆ ಬೇಗೊ ಲಕ್ಕ್ಯತ್ ಒಂಜಿ ಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಟ್ ದೆಂಗ್‌ತ್ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ಆರ್ ಬರ್ಪಿನ್ನೇ ಪೋದ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂರ್‌ತ್ ಸಂಗೀತ ಕಲ್ಪೆರ ಅವಕಾಶ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೊನ್ನ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಎನ್ನ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಟ ಆನಿ ರಾತ್ರೆ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಪೋಂಡ್.

ನವೆಂಬರ್ ಐನ್, 1944. ಮಾಡರ್ನ್ ಬಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರೈವೆಟ್ ಬಸ್ಸ್‌ಟ್ ಒಂಜಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಪುತ್ತೂರು ಬುಡಿನ ಬಸ್ ಬಯ್ಯ ಏಳ್ ಗಂಟೆಗ್ ಮೈಸೂರುಗ್ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಸ್ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಒಂಜಿ ಕೊಂಕಣ್ಯೆರೆನ ಹೊಟೇಲ್‌ಡ್ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಅಲ್ಪನೇ ಜೆತ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇಲೆತಕ್ಲ್ ಆಕ್‌ಲ್‌ನಾತೆಗೇ ಪಾತೆರೊನ್ನ ಕಾರಂತೆರೆ ಕೆಬಿಕ್

ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿ ನಾಟಕೊ, ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆತ ಬಗೆಟ್. ಅಲ್ಲೇ ಗೋಡೆತ ಮಿತ್ತ್ ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿನ ನಾಟಕತ ಪೋಸ್ಟರ್‌ಲಾ ತೋಜಿಂಡ್. ಕಾಂಡೆ ಸೀದಾ ಕಂಪೆನಿತಂಚಿ ಪೋವೊಡೂಂದೇ ನೆನ್‌ತ್‌ದ್ ಜೆತೊಂಡೆರ್.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿತಂಚಿ ಸುರುತ ಪಜ್ಜೆ

ನವೆಂಬರ್ ಆಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾಂಡ್.

ಟೌನ್‌ಹಾಲ್‌ತ ಎರ್ಕ ಜಿಂಕ್‌ಶೀಟ್ ಪಾಡ್‌ತ್ ಪೊರ್ಲುಟೆ ಕಟ್ಟಿನ ಗುಬ್ಬಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆತ ನಂಜುಂಡಯ್ಯೆರ್ ಐನ್ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಡೆಗ್ ಎತ್ತುನಲಾ ಆರ್ ಮೈಯಿಡೀಕ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜೊಂತು ಮೀಯರ ಪಿದಾಡುನಲಾ ಸರಿ ಆಂಡ್. ಅಪಶಕುನ ಅತ್ತಾ ಅವು? ಕಾರಂತೆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಟು ಪುಕುಪುಕು.

ಕಂಪೆನಿತ ಮೆನೇಜರ್ ಮಹದೇವಸ್ವಾಮಿ ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ ಪದೊ ಪನ್ಯರ ಪಂಡೆರ್. ಸೊರೊ ಆಕ್ಲೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಗ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆಯೆರ್. ಜೋಡಿ ಜೋಡಿತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುನ ಮೈಸೂರು ಬಾಸೆ, ಅಲ್ತ ಜನ, ಊರು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪೊಸತ್. ಕುಡ್ಲತ್ತಾರ್ ಉದ್ಯೊ ಕೂಜಲ್‌ತ ಉಪೇಂದ್ರ ಆಚಾರ್ರೆನ ರೂಮ್‌ಮೇಟ್ ಆಯೆರ್. ಆರ್ ಗುರುಕುಲ ಮಾದರಿಟ್ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ ಕಲ್ತಿನಾರ್. ಕುಡ್ಲ ಕಡೆತ ತುಳುಗನ್ನಡ ಪಾತೆರುನಾರ್. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಆಚಾರ್ರೆನ ಶಿಷ್ಯೆ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಆಚಾರ್ರ್ ಮಲ್ಲ ಶಿಲ್ಪಿ. ರಾಜೆರೆಗ್ಲಾ ಗುರು ಆದಿತ್ತ್‌ನಾರ್.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿತ ಟೆಂಟ್ ಜಿಂಕ್‌ಶೀಟ್‌ತವು. ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಅಡಿ ಆಗೆಲ, ನಲ್ಪತ್ರಡ್ ಅಡಿ ಉದ್ದೊ ಪತ್ತ್ ಪತ್ತರೆಕ್ ನಾಟಕ ಸುರು. ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿಗ್ ಕುದ್ರೆಗಾಡಿ. ಸ್ವಂತಗ್ ಒಂಜಿ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸೆಟ್. ರಾಜೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಕುದ್ರೆ, ಒಂಜಿ ಆನೆ ಕೊರ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಚೌಕಿಟ್ ಮೇಕಪ್‌ಗ್ ಸಾಲಾತ್ ಉದ್ದೊಗು ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಕತ ಪರದೆ, ಅತ್ತಂದೆ ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಕಾಡ್, ಅರಮನೆ, ಉದ್ಯಾನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರೊಲೆನ ನಾಲ್ ಪರದೆಲ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಈ ಪರದೆ ಇಷ್ಟ ಆಂವೊಂದಿಜ್ಜಂಡ್. ಆರ್‌ನ ಸಂಸ್ಕಾರೊಟಿಪ್ಪುನ ಬೈಲ್. ಓಪನ್ ಏರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ. ಆಂಡ ಕಂಪೆನಿತ ಗ್ಲಾಮರ್‌ಲಾ ಆರೆನ್ ಒಯ್ತ್ ದೀತಿತ್ತ್‌ಂಡತ್ತೇ?

ಆಪೊರ್ತುಟು ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯೆರ್ ಬೆಳ್ಳಾವೆ ನರಹರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ಲಾ ಕಂಪೆನಿಟತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಪ್ರಾಯೊತಕ್ಲ್ ಸುಮಾರು ಪತ್ತ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಜನೊ ಇತ್ತೆರ್. ಮಾತೆರೆರ್ತ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಕಲ್ತಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರೇ. ಮುನಿಯಪ್ಪೆರೆಟ ಲೆಗ್ ಹಾರ್ಮೊನಿ ಬಾರ್ಸಾಯರ ಕಲ್ತೆರ್. ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್, ಬಾಲಕೃಷ್ಣೆರ್, ವಾಸುದೇವ ರಾಯೆರ್, ಬೇಬಿಯಣ್ಣೆ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ರೆನ ಕುಟುಂಬೊನೇ ಅಲ್ಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಂಪೆನಿಟ್ ವಾಸುದೇವರಾಯೆರ್‌ನ ಪರಿಚಯ ಆಂಡ್. 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಪಿಚ್ಚರ್‌ಟ್ ಚೋಮನ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ವಾಸುದೇವ ರಾಯೆರ್. ಕಂಪೆನಿ ಸೇರ್‌ನ ಒಂಜಿ

ವಾರೊಟೇ ಏನ್ ಬಟ್ರ್ಂದ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ಆರ್ ಸುಕ್ರಾರ, ಸನಿವಾರತ ಪೂಜೆತ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಪಾರ್ಟ್‌ಲಾ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆತ ಕೃಷ್ಣನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ, ಬಲರಾಮನ್ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುರುಕು ಆರೆಗ್ ತಿಂಗೊಲುಗ್ ನಾಲ್ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ. ಕೃಷ್ಣನ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತಿ ಬುಕ್ಕ ಪದ್ರಾಡ್ ರೂಪಾಯಿ ಆಂಡ್. ಅಪಗಲಾ ಆರೆಗ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊನ್ನ ಓದುನ ಮರ್ಲ್.

ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪಾಟಿಕೆತ ಮರ್ಲ್

ದಿನೊ ಕರಿ ಲೆಕನೇ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಂಪೆನಿ ಬುಡೊಡು, ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಸೆ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನ ಆಸೆ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಂತು ಪೋಂಡ್. ಪುತ್ತೂರುಟೇ ಹಿಂದಿ ಸಂಪರ್ಕ ಇತ್ತ್ಂಡತ್ತಾ?

ಕಾರಂತೆರೆನ್ 'ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯಿ' ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ಪನೊಡು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಡು, ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಗಾತ್ರ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಪುಣೆವೊಡು– ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಆ ಪೊರ್ತುಡು 'ಕರ್ಮವೀರ' ಪತ್ರಿಕೆತ ನಡುತ ಪುಟೊಟು 'ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆ ಎಂಚ ಮಲ್ಪೊಲಿ' ಪನ್ಪಿ ಬರವು ಒಂಜಿ ತೋಜಿಂಡ್. ಚರಕೊಟು ನೂಲುನ, ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋಪಿನ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಸೆ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನ ಬುಕ್ಕ ಪ್ರಭಾತಪೇರಿತೊಟ್ಟುಗು ಸೇರುನ– ಇಂದೆಟ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನವೇ ಸುಲಬೊಂದು ತೋಜಿಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಆಸೆನ್ ಮುನಿಯಪ್ಪೆರೆಡ ಪಂಡೆರ್. 'ಸಾಯ ಕೊರ್ಲೆಂದ್' ವೀರಣ್ಣೆರೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆವರ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ವೀರಣ್ಣೆರೆಗ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ.

ಕಂಪೆನಿಟ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಉಳ ಮನಸ್ಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಂತು ಪೋಂಡ್ ಪೂರ ಕಲ್ತೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಯೇಸೊಗು ಎಂಚ ಜಡೆ ನೆಯ್ಪುನ, ಎಂಚ ಸೀರೆ ತುತ್ತುನ, ಪರದೆ ರೋಲಿಂಗ್ ತಂತ್ರೊ, ಬ್ಯಾಕ್ ಸ್ಟೇಜಿತ ತಂತ್ರೊ, ಪೂರ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಮ್ಯೂಸಿಕ್‌ತ ಮಾತಾ ಲೆವೆಲ್‌ತ ಪರಿಚಯ ಆವೊಂತು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪೂರಾ ಮತ ದರ್ಮೊತ ಸಂಗೀತೊನ್ಲಾ ಕಂಪೆನಿಟ್ ತೂವೊಲಿ. ಕವಾಲಿ, ಗಝಲ್, ಭಜನೆ, ಕರ್ನಾಟಕಿ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ, ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಇಂಚ. ಸಂಗೀತತ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಸತ್ ದೇಕಿ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. 'ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ' ನಾಟಕೊತ ಸಂಗೀತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ಆಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್‌ವಾಸಿ ಬಡಪತ್ತ್‌ಟೇ ಕರಿತ್ ಪೋಂಡ್. ಪ್ರಾಯ ಏರೊಂತು ಪೋಂಡಲಾ ಅಪ್ಪೆ– ಅಮ್ಮನ ಕರ್ಚಿಗ್ ದಾಲ ಕೊರ್‍ಯರ ಆಯಿಜಿ. ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆನಗಲಾ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಬೇನೆ ಆರ್‌ನ ಉಡಾಲ್ ಕುರೆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಕಂಪೆನಿಟ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳಾನಗ ಸಂಬಳ ಪದಿನೈನ್ ರೂಪಾಯಿಗ್ ಏರಿಸಾಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಮನಸ್ ಅಪಗಲಾ ಸೀದಾ ಸಾದಾ ಇಪ್ಪೊಡುಂದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ತುತ್ತೈತಲಾ ಒಂಜೇ ಸೆಟ್. ತಿರ್ಗಾಟ ಪೋನಗ ಸುದೆನೋ, ತೋಡೋ ತಿಕ್ಂಡ ಅಲ್ಪನೇ ಕೋಮನೊ ತುತ್ತೊಂದು ಕುಂಟು ಪೂರ ಅರ್ದ್‌ದ್ ಉಳ್ಂಗ್ಯರ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಆವೊಂತು ಬನ್ನಗ ಒರ ಬಾಬುಕೋಡಿಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಊರುಟು ಏರೆಗ್ಲಾ ಮೇರ್‌ನ ಗುರ್ತನೇ ತಿಕ್‌ಜಿಗೆ. ಉದ್ದೊ ಕೂಜಲ್, ಗಡ್ಡೊ ಅಪ್ಪಯ್ಯೆ, ಅಮ್ಮ ಮೆಗ್ಯಗ್ ಬಾರೀ ಸಂತೆಸೊ. ಆಂಡ ಆನಿಯೇ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪಿದಾಡ್‌ತ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ್. ಬುಕ್ ಬುಕ್ಕೆತ್ ಬರ್ಪುನ ದುಕ್ಕೊ, ಕುಡೊಂಜಿ ವರ್ಸೊಟು ಪಿರ ಬರ್ಪಂದ್ ಇಲ್ಲ ಮೊಟ್ಟುಕಲ್ಲ್ ಜತ್ತೆರ್.

ಕಂಪೆನಿ ಬುಡ್ಯೆರ್

ಬೆಂಗಳೂರುತ ಪ್ರಚಾರಕ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಸೇರ್‍ಯೆರ್. ತಿಗಲೆಟ್ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನ ಮರ್ಲ್. ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇಪ್ಪೆತ್‌ನ ಬಳೇಪೇಂಟೆತ ಬಾಡಯಿತ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ರೂಮು. ರೂಮುತ ನಡುಟೊಂಜಿ ಪರದೆ. ಅಂಚಿ ಅಕ್‌ಲ್, ಇಂಚಿ ಮೇರ್. ಬಾರೀ ಬಂತ ದಿನೊಕ್ಲು ಅವು. ಅತ್ತ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕೇ ಇಂಚನೋ ದಾನೋ?

ಹಿಂದೀ ವಿಶಾರದ ಮುಗಿ ಬುಕ್ಕ ಬಾಲಕಬಸ್ತಿ ಪನ್ಪಿ ಸಾಲೆಟ್ ಮಾಸ್ಟ್ರಾತ್ ಬೆಂದೆರ್. 58 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳೊ. ಈ ನಡುಟು ಇಲ್ಲ ಮುಟ್ಟತ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಟ್ಯೂಶನ್ ಕೊರೊಂತು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಎಣ್ಮನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಓದುನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಸ್ಸೆಲ್ಸಿ ಪಾಸ್ ಮಲ್ಪುನ ಆಸೆ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಆ ಕಾಲೊಟು ಮಡ್ರಾಸ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಟ್ ಎಸ್ಸೆಲ್ಸಿ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಂಬುಡ್ತೇ ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಒಂತೆ ದೂರೊ. ಮಾಸ್ತರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ಸಂಗೀತೊ ಕಲ್ತೊಂದು ಹಿಂದೀ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆಗ್ ಅಪಗಪಗ ಬನಾರಸ್‌ಗ್ ಪೋವೊಂತು ಎಂಚನೋ ಬೀಎ ಮುಗಿತೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಟು ನಾಟಕ ರಂಗಸ್ಥಳತಂಚಿ ಆರ್ ಕಾರ್ ದೀನ ಕಮ್ಮಿ. ಸಾಲೆತ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ರಂಗಭೂಮಿತ ಬಗ್ಗೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಆತೆ.

ಇಂಚ ಇಪ್ಪುನಗ, ಹಿಂದಿನ್ ನನಲಾತ್ ಗಟ್ಟಿಡೆ ಒಲಿಸೊಡಾಂಡ ಹಿಂದಿ ಪಾತೆರುನ ರಾಜ್ಯೊಟೇ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ಮನಸ್ಸ್‌ಗಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಎಂಎಗ್ ಬನಾರಸ್‌ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸೇರ್‍ಯೆರ್. ದೆತ್ತ ನಡುಟು ಆರ್ ಪಂಡಿತ ಓಂಕಾರನಾಥ ಠಾಕೂರೆರ್‌ನ ಒತ್ತ ನಾಲ್ ವರ್ಸ ಸಂಗೀತ ಅಬ್ಬೆಸೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಎಂಎಗ್ ಆರ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿ ಪ್ರಬಂದ ಬರವು 'ಲಯತತ್ವ ಬುಕ್ಕ ಹಿಂದೀ ಕಾವ್ಯೊ'.

ಎಲ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿ ಇಜ್ಜಂತೆ ಮದಿಮೆನಾ?

ಪ್ರಾಯ 29 ಆಂಡ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ 'ಮದ್ಮೆ ಏಪೊಂದ್' ಕೇನುನಕ್ಲೇ. ಕೇನ್ಯರ ಸುಲಬೊ. ಇಂಚನೇ ಮದಿಮೆ ಆಪುನನಾ? ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಕ್ರಾಂತಿ, ಇಸೇಸ ಇಜ್ಜಂತೆ? ಏರಾಂಟಲಾ ಕಂಡನಿ ಕಳೆವೊನ್ನ, ದಿಕ್ಕ್‌ದಾಂತಿ, ಕುರೂಪಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರೆ ಉಳ

ಮನಸ್ಸ್ ಪನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಎಂಎ ಮುಗಿತ್ ಕಾಶಿಟಪ್ಪುನಗ ಗುರುಕ್ಲಾಯಿನ ಎನ್‌ಡಿಕೆ ಆರ್‌ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಲತ್ತೆರ್. ಆಡೆಗ್ ಪ್ರೇಮಲೀಲಾಂದ್ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಬರ್‍ಯರ ಪಂಡ್‌ತ್ ತೋಜಾಯೆರ್. ಆಲೆನ ಎದ್‌ರ್ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಪನ್ಯರಲಾ ಪಂಡೆರ್. 'ಪ್ರೇಮ್‌ಸೆ ಪ್ರೇಮ್ ಲಗಾಯರೇ ಪಕೀರ್‌ವಾ'. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಆಳ್ ಆವೊಂದಾಂಡ್. ಬುಕ್ಕ ಸೀದಾ ಬಳ್ಳಾರಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಯೋಗಾಯೋಗ ಅಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪೆರ್ ಒರ್ತಿ ಕಂಡನಿ ದಾಂತಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕಾಕಜಿ ತೋಜಾಯೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಖಾಸಾ ಮೆಗ್ದಿಗ್‌ಲಾ ಇಂಚಿನವೇ ಅವಸ್ಥೆ ಬತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕಣ್ಣೆದ್‌ರ್ ಮೆಗ್ದಿ ಆಂಜಿಯೆರ್. ಈ ಪೊಣ್ಣೇ ಆವೊಂದಾಂಡ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್. ಉಂದು ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಂಬುರ್ತೇ ಸಾಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಭಾಭಿಗ್ ಗೊತ್ತಾತ್ ಆರೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ ಪೊಟೊ ತೋಜಾಯೆರ್. ಆರೇ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಎಂ.ಎ. ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೇಮಕ್ಕನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರ್. ಮದಿಮೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೇಮಕ್ಕನ ಟೀಚರ್ ಬೇಲೆ ಪೋಂಡು. ಆ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಪೊಸ ಮದ್ಮಯ - ಮದ್ಮಲೆಗ್ ಕೊರಿನ ಈ ಉಡುಗೊರೆರ್ತಾವರ ಅಕ್‌ಲ್ ಬತ್ತಿ ಬಂಜ ಆತೀತತ್ತ್.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ರಂಗಯಾತ್ರೆಟ್ 'ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿ' ಸುರೂತ ಅಟ್ಟೆ ಆಂಡ, ಆರ್ ಡೆಲ್ಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಶಾಲೆ (ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ) ಸೇರಿನ ರಡ್ಡನೇ ಅಟ್ಟೆ 1960ಟ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆತ್ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಸೇರ್‌ನಗ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮುಪ್ಪತ್ರಡ್ ವರ್ಸ. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸತ ಕೋರ್ಸ್.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆದಿಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಪೊರ್ತುಟು 'ಮಾಸ್ಟ್ರ' ಆತ್, ಮಾಸ್ಟ್ರ ದಿಪ್ಪೊಡಿತ್ತ್‌ನ ಪೊರ್ತುಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆದಿತ್ತ್‌ನ ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕೇ ಒಂಜಿ ವಿಸ್ಮಯೊ. ಡೆಲ್ಲಿತ· ಲೋದಿ ಕೊಲೊನಿಟ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ದುಡ್ಡು ಬುಕ್ಕ ಪ್ರೇಮಕ್ಕನ ಸಂಬಳ ಇರ್ವೆರೆ ಸಂಸಾರೊತ ಕರ್ಚಿಗ್‌ಲಾ ಯಾವೆದಿಜ್ಜಂಡ್. ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ತಿಂಗೊಲು ತಿಂಗೊಲು ದುಡ್ಡು ಕಡ್‌ಪುಡಾವೆಂದ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆದಿತ್ತೆರೆತ್ತಾ? ಪಾತೆರ ಒರಿಪಾಯೆರ ಆಯಿಜಿ. ಆ ಪೊರ್ತುಟು ಮೋನೆಟ್ ತೆಲಿಕೆನೇ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಂಡ್‌ಗೆ.

ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿತ ಸುರುತ ದಿನೊಕ್‌ಲ್ ಅವು. ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್ ಅಪಗ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿತ ಗುರ್ಕಾರ್ರಾದಿತ್ತೆರ್. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಡಿಪ್ಲೊಮ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಈ ದೇಸೊತ ರಾಜ್ಯೊಲೆಟ್ ಪೊಸ ರಂಗಭೂಮಿ ನಿಲೆ ಊರ್‌ತಿಜ್ಜಂದಿ ಪೊರ್ತು. ಬೇಲೆ ಬುಡಿ, ವಾ ರಾಜ್ಯೊತಕ್‌ಲ್‌ಲಾ, 'ಈಯಿ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಕಲ್ತ್‌ತ, ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ಪು'ಂದ್ ಪನ್ಪುನಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಡೆಲ್ಲಿ ಬುಡುಂಟ ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ನಿರ್ದೇಶಕಗ್ ಒಂಜಿ ಎಡೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಐರ್ತಾವರನೇ 35 ವರ್ಸತ ಕಾರಂತೆರ್ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ನುಗ ಒಯ್‌ಪ್ಯರ ಪೇಚಾಡೊಡಾಂಡ್, ಆರ್ ಸೀದಾ 1963ಟ್ ಡೆಲ್ಲಿತ ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಗ್ ಮಾಸ್ಟ್ರಾತ್ ಸೇರ್ಯೆರ್, ಅಪ್ಪುಲಾ ಹಿಂದಿ

ಡಿಗ್ರಿತ ಮಿತ್ತ್.

'ದಿಶಾಂತರ್' ತಂಡೊಟು 'ದೇಸಾಂತರಿ'ಯಾತ್

ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಬುಡ್ತ್ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟಿಪ್ಪುನಗ ಒರೊ ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ತೂದು, 'ದಾನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ ಇತ್ತೆ?'ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. 'ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟ್ ಮಾಸ್ಟ್ರಾತುಲ್ಲೆಂದ್' ಪಂಡೆರ್. 'ಓಹೋ, ಮೂಜಿ ವರ್ಸ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕಲ್ತ್‌ನ ಪಲೊ ಈತೆನಾ'ಂದ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟಿಪ್ಪುನಗಲಾ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಟಕತ ಮರ್ಲ್ ಬುಡಿಜಿ. 'ದಿಶಾಂತರ್' ಪುದರ್‌ಟೆ ಒಂಜಿ ರಂಗ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಕಟ್ಟೆರ್. 'ಖಾಮೋಶ್, ಅದಾಲತ್ ಜಾರಿ' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಹಿಂದಿಟ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ನಮನ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ 'ಹಯವದನ' ನಾಟಕೊನು ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಕಟ್ಟಿನ 'ದಿಶಾಂತರ್' ತಂಡೊ ಉಂಡತ್ತೇ? ಅಕ್ಲ್ ಡೆಲ್ಲಿಟ್ ಏರೇ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬಾವಡ್. ಅಕ್ಲ್ ಲೆಪ್ಪಡ್, ಲೆಪ್ಪಂತಿಪ್ಪಡ್ ಅಡೆಗ್ ಪೋತು ದರ್ಮೊಗು ಚೌಕಿತ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರೆಗ್– ದೇಸಾಂತರಿಲೆಕ. ದೇಸಾಂತರ ತಿರ್ಗೊಂತು, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೋ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಈ ದೇಸೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ರಂಗಸ್ತಳೊಟು ಬೆಂದ್‌ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ನಾಲ್ ಕಂಬತ ನಡುತ ಜಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಸೊನೇ ಒಂಜಿ ರಂಗಸ್ತಳೊ. ಆರ್ ಹಿಂದಿಡ್ತ್ ಏತೋ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು, ಕನ್ನಡೊಡ್ತು ಏತೋ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಿತೆನ್ ಇಂಚಿಗ್, ಇಂಚಿತೆನ್ ಅಂಚಿಗ್– ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಮಂಚಿತ ಆಣ್ ಮೆಂಚಿತಲೆಕೊ ಇಡೀ ದೇಸೊತ ರಂಗಕರ್ಮಿಲೆನ ಉಡಲ್‌ಟ್ ಮಿಣ್ಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕೈ ದಿಂಜ ಕಾಸ್

ಕಾರಂತೆರೆಗಿತ್ತೆ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟ್ ಸಂಬಳ 350. ಭಾರತೀಯ ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೊಗ್ ಬಯ್ಯಗ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಪಾಠ ಮಲ್ಪೆರ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಲ್ 250 ರೂ. ನಡುಟು ಡೆಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ಸ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗ್ ಪ್ರತೀ ಸನಿವಾರ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪ 350 ರೂ. ತಿಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕನ ಸಂಬಳ 200. ಇಂಚ ಕೈದಿಂಜ ಸಂಪಾದನೆ. ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿನಾತ್ ಕೂಡ್ ದೀಡ್ತ್, ಕಾರಂತೆರೆ ಮದ್ಮೆತ ಪೊರ್ತುಗು ಏರೆಗ್ಲಾ ಜವುಳಿ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಂಚ ಆ ನೆಂಪುಟು ಒರ ಬಾಬುಕೋಡಿಗ್ ಪೋತು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಉಡಿಗಿರೆ ಕೊರ್ತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಈ ಕಾಸ್ ದಿಂಜ ದಿನೊ ಉಂತೆತ್‌ಜಿ.

ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಮದರ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಟತ್ತಿನ ಟೀಚರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಗ್ ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್. ಅಂಚ ಕಂಡನಿ ಕಾರಂತೆರೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ತ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಗ್‌ಲಾ ನಾಟಕೊ ರಂಗಸ್ತಳೊತ ಪೂರ ಮರ್ಗಿಲ್‌ತ ಪರಿಚಯೊ

ಆವೊಂತು ಪೋಂಡು.

ಅಕ್ಷರ ನರಿತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟಿ ಸಂಗೀತೊ

ಕಾರಂತೆರೆ ಮಾತ ಸಬ್ದೊಟ್‌ಲಾ ಸಂಗೀತೊನು ನಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕ್ಲಾಸ್‌ಟ್ ಜೋಕುಲು ಬೆಂಚಿಗ್ ಪೆನ್ನ್, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ಅಡಿಕೊಲು, ಕಂಪಾಸ್‌ಟ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಸಬ್ದೊ, ಮಗ್ಗಿ ಪನ್ಪುನ ದಾಟಿ, ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಟತ್ತಿ ಪುರು ಬಾಲೆನ್ ಮಾನಾಪುನ ಪದೊ... ಇಂಚ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಗೀತೊ. ಆರ್ ಸಂಗೀತೊಟ್ ಮಲ್ತಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ಬೇಲೆ ವಾ ಕಾಲೊಗ್ಲಾ ನೆಂಪು ದೀವೊಡಾಯಿನವು. ಹಯವದನ ನಾಟಕೊತ ಸುರೂತ ಸ್ತುತಿ ಪದೊ ಇಂದೆಕ್ ಸರೀತ ಉದಾರ್ಮೆ. ಈ ಪದೊ ನಾಟಕ ಬರೆಯಿನ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನವತ್ತ್. ಕಾರಂತೆರೇ ಬರೆತ್ ಐಕ್ ರಾಗ ಕಟ್ಟ್‌ನಾರ್. ಅಚ್ಚರ, ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ನರಿತ್ ನರಿತ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ನಮೂನೆಟ್ ಸಂಗೀತೊ ಬುಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯತ ಅರ್ಥತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಜಲ್‌ನ್ ತೋಜಿಪಾತೆರ್.

ಆರ್ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಪುಡಪುಡಾತ್ ಕಟ್ಟಿನ ಗಣಪತಿ ದೇವೆರೆ ಸುಗಿಪು ಪದೊ ತೂಲೆ-

ವಂದಿಪೆವು ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾ, ಗಣೇಶ ಣೇಶ, ಶ.. ಶ.. ಶ..

ಓ ಆದಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನೇ... ಸ್ವೀಕರಿಸೈ ನಾಟಕ ಮೋದಕ

ನಾಟಕ ಮೋದಕ, ನಾಟಕ ಮೋದಕ

ದಕ.. ದಕ... ದಕ... ದಕ...

ದಕ ಬನ್ನಗ ಲಂಕೇಸೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆಟ 'ದಾನೆ ದ.ಕ.ಂದ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ) ಪಂಡೊಂತುಲ್ಲರತ್ತಾ'ಂದ್ ತೆಲಿಕೆಡ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಲೋದಿ ಕೊಲೊನಿತ ಬಾಡಯಿತ ಇಲ್ಲ್

ಈ ಪೊರ್ತುಟು ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ತುಘಲಕ್, ಹಯವದನ, ಆಟಾ ಕುಕ್ಕುಟ್.. ಮೂಜೆನ್ಲಾ ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಯೆರ್. 'ಸತ್ತವರ ನೆರಳು', ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್, ಕದಡಿದ ನೀರು, ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ವಿಜಯನಾರಸಿಂಹ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್.

ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಬತ್ತಿಪ್ಪುನಗ ಲೋದಿ ಕೊಲೋನಿಟ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಸುರೂತ ಆಟ್ಟೊಳಿಗೆಟ್ 40 ರೂ. ಬಾಡಯಿತ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ರೂಮುತ ಇಲ್ಲವು. ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಅಂಟ್‌ತಿಪ್ಪುನ ಸರಕಾರಿ ಇಲ್ಲ್‌ಳ್. ಅರೆಗ್ಗಲಡ್ ಏಲ್ರಾ ಉಳಯಿ ಜೆಪ್ಪೆತ್‌ಜೆರ್. ಟೆರೇಸ್‌ತ ಮಿತ್ತ್, ಇಜ್ಜಾಂಡ ಇಲ್ಲೆದ್‌ರ್‌ತ ಬಯ್‌ಲ್‌ಟ್ ಜೆಪ್ಪೆತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ, ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಬಲ್ಲ್‌ಟ್ ಮುಡೆಯಿ ಪಜೆ ಪಾಡೊಂತು ಟೆರೇಸ್‌ಟ್ ಜೆಪ್ಪೆತೆರ್‌ಗೆ. ಒಂಜೇ ಪಜೆ. ಕುಡೊಂಜಿ ದೆತೊನೆರೆ ಕಾಸಿಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲ್‌ತ ದನಿ, ಅಕ್ಲೆ ಜೋಕುಲುಲಾ ಸುತ್ತಲಾ ಜೆತ್ತಿಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರ ಮುಕ್ಲು ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ತ್ ಜೆಪ್ಪುನಗೆ- ನಾಚಿಕೆಟ್.

ಕನಕದಾಸ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬತ್ತಿಪುನಗ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಬತ್ತಿತ್‌ನ ಡಾ। ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಉಂದುವೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಇಲ್ಲಲ್ ಜೆಪ್ಪುನ ಮಂಚೊಗು ತಾಗ್‌ತ್ ಗೋಡೆತ ಮಿತ್ತ್ ಶಂಕರಾಚಾರ್ರೆನ ಒಂಜಿ ಫೊಟೊ ತೂಕುಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆ ಫೊಟೊತ ಪಿರವು ಮೈಟ್ ಗುಬ್ಬಿ ಒಂಜಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟ್‌ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್ ಪೊತ್ತಾಯಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ 'ದಾನೆ ಈತ್ ಪಕ್ಕ ಪುಲ್ಯೆ ಆಂಡಾಂ'ದ್ ಫೊಟೊತ ಸೆರೆಟೆ ನಿಲಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರೆರ್ ಜೆತ್ತಿನಲ್ತ್, ಐನ್ ತೂದು, ಅಮ್ಮಾ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಗಾಗಿಲ್ಲ.. ಒಳ ಹೋಗು ಮಲಕೋಟಿಂದು ಪನ್ಪಿನ. ಆರೆಗ್ ಮುರ್ಗೊ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಆತ್‌ಲಾ ಮೋಕೆ. ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಆ ಗುಬ್ಬಿ ಸಂಸಾರೊಲಾ ಕೂಡು ಕುಟುಮೊತಂಚನೇ ಇತ್ತೆರ್.

ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಟು ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಬರ್ಯರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶಂಕರೇಗೌಡೆರ್ ರಾಜ್ಯತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿ. ಪ್ರತೀ ವರ್ಸ ಪೂರಾ ಸಾಲೆತ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಶಿಬಿರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀರಂಗೆರ್ ಈ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ನ್ ಏಳ್ ವರ್ಸ ನಡಪಾಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಐಕಾತ್ರ ಪ್ರತೀ ವರ್ಸ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆತ ನಡುಟು 1973ಟ್ ಬೆಂಗಳೂರುಟು ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ತಂಡೊ ಕಟ್ಯೆರ್. ಬೆನಕ ತಂಡಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಹಯದವನ, ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ತವರ ನೆರಳು, ಬೂರ್ಜ್ವಾ ದಿ ಜಂಟಲ್‌ಮನ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಈ ಪೊರ್ತುಟು ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಟಕೊ ರಂಗೊಟು ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿ ಪೊರ್ತು. ಇಂಚ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರೊಟು ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪೊರ್ತುಟು ತಿರ್ಗೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾರ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪೆರ್.

ಲಂಕೇಸೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಯೆರ್

70ನೇ ಇಸ್ವಿ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಟು ನವೋದಯತ ಕಾವು ಏರ್‌ತ್, ನವ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಲಕ್ಕ್‌ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಚಳುವಳಿಟ್ ಲಂಕೇಸೆರ್, ಕಂಬಾರೆರ್, ಪುದರ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಪೊಸತ್‌ನ್ ನಾಡೊಂತಿತ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾದಲ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಬರೆತಿನ 'ಏವಂ ಇಂದ್ರಜಿತು' ನಾಟಕೊನು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಪೊಸ ಬಗೆಟ್ ಗೊಬ್ಬುತ್ ಈ 'ನವ್ಯ'ತಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಬಿ ಅರ್ಲಾದಿತ್ತೆರ್. ಲಂಕೇಸೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಯೆರ್. ರಂಗೋತ್ಸವಗ್ ಲಂಕೇಸೆರೆ ಪೊಸ ನಾಟಕೊ 'ಸಂಕ್ರಾಂತಿ', ಆರೇ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಿ 'ಈಡಿಪಸ್' ಬುಕ್ಕ ಕಂಬಾರೆರೆನ ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ತಯಾರಾಂಡ್. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರ್‌ಲಾ ಸೇರ್‌ತ್ ನೂದೆರ್ತ್‌ಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರೆ ತಂಡೊ ರೆಡಿಯಾಂಡ್. ಖರ್ಚಿತ ದುನ್ನೊನು ಲಂಕೇಸೆರೇ ತುಂಬೊಂಡೆರ್.

ಆ ಸಮಯೊಡು ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ ರಿಪೇರಿಗಾತ್ರ ಮುಚ್ಚಿತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬೇತೆ ಜಾಗ್ ನಾಡ್ಯೆರ್. ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರತ ಬೆತ್ತಡಿ ಬುಕ್ಕ ಕೈತಲ್ದ ಜಾಗೆಲೆಟ್ ಮೂಜಿ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ಲಾ ರಂಗಸ್ಥಳೊ ಕಟ್ಯೆರ್. ರಂಗಸ್ತಳೊಗು ಜಾಗೆ ನಾಡುನಿ ಬುಕ್ಕ ಏತೇ ಮಲ್ಲ ಅಡ್ಕ, ಬೈಲ್

ಆಂಟಲಾ ಐಟ್ ಚೂರ್ಲಾ ಬುಡಂತೆ ರಂಗಸ್ಥಳೊ ಕಟ್ಟುನ ಬುದ್ಯಂತಿಕೆ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ತಾಕತ್ತ್.

ಆರೆಗ್ ಬೈಲ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಪಂಡ ಬಾರೀ ಇಷ್ಟ, ದಾಯೆ ಪಂಡ ತುಳುನಾಡ ಕಂಡ, ಆಡ್ಕಳೆಟ್ ನಮನ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ತೂದು ಬುಳೆತಿನಾರ್ ಆರ್. ಆಟೊತ ರಂಗಸ್ಥಳೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಲ್ ಆರೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಐತ್ತಾವರ ಹಾಲ್‌ತುಳಯಿತ, ರಂಗಮಂದಿರತ ಕಿನ್ಯ, ರಂಗಸ್ಥಳೊತ್ತುಲಾ ಬೈಲ್‌ಟ್ ಗೊಬ್ಬುನ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಎತ್ಯೆಸ ಉಂಡು. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅವು ಸರೀ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಬೈಲ್ ರಂಗ ಏತೇ ಮಲ್ಲೆ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ, ಐನ್ ನನಲಾತ್ ಉದ್ದಗೆಲ ಮಲ್ಪುನ ಗುಣೊ ಕಾರಂತೆರೆಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕುವೆಂಪುಯೆರ್‌ನ 'ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ' ಗೊಬ್ಬಾಯೆರಗ್ ಮೈಸೂರುತ 'ವನರಂಗ'ಟ್ ಒಂಜಿ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿನೇ ಕಟ್ಟಾದಿತ್ತೆರ್. ವನರಂಗತ ಬೆತ್ತಡಿ ಇತ್ತಿ ಬೇಲಿನ್ ಪೊರಿತ್ತ್‌ದ್, ರಂಗೊನು ಒಂಜಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಐಕಾತ್ರನೇ ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪಂಡಿನ – 'ಕಾರಂತರಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾದ ರಂಗಸ್ಥಳವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಆಮೇಲೂ ಅವರು ರಂಗಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅದರಾಚೆ- ಈಚೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.'

ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಜನ ನೂದಿನ್ನೂದು ಮಾರ್ಪು ದೂರ ಸಾಲ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಟಿಕೆಟ್ ದೆತೊಂತು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ರಂಗೋತ್ಸವ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕನತ್ಂಡ್. ಈ ಪ್ರಯತ್ನತ್ತಾವರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ಪೊಸ ತಂಡೊಳೆನ್ ಪುಟ್ಟಾತ್ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಯೆರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಚಳವಳಿಯೇ ನಡತ್ಂಡ್. ಐಕಾತ್ರ ಕಾರಂತೆರೆನ್ 'ಹವ್ಯಾಸಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಹರಿಕಾರ'ಂದ್ ಪುದರ್‌ಟ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಅಡ್ಕತ್ತ್ ಆಕ್ಕಸೊಗು?

ಡೆಲ್ಲಿತ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟಿತ್ತ್‌ನ ಆ ಆಜೇಳ್ ವರ್ಸೊಟು ಬಾನೊಮುಟ್ಟ ಪುದರ್ ಪೋಂಡ್. ನೆನ್‌ಪಂತೆ ಪಿದಯಿ ದೇಸೊಗು ಪೋಪುನ ಅವಕಾಸೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಂತ್ರಾಲಯತ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮೂಡಾಯಿ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಸೊಲೆಗ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ಯೋಜನೆತಂಚ.

ಅಂಚ ಸರ್ಕಾರಿ ಟಿಕೇಟ್‌ಟೆ ಜೆಕೋಸ್ಲೋವೇಕಿಯಾ, ಮೂಡಾಯಿ ಜರ್ಮನಿ, ಹಂಗೇರಿ, ಯುಗೋಸ್ಲೋವೆಕಿಯಾ, ರುಮೇನಿಯಾ ಬುಕ್ಕ ಬಲ್ಗೇರಿಯಾ. ಜರ್ಮನಿಟ್ ಬ್ರೆಕ್ಟ್‌ನ ಮೂಜಿ ನಾಟಕೊ ತೂಯಿನ, ಪೆತ್ತತ ಮಾಸೊತ ಕಜಿಪು ತಿಂದಿನ, ಪಂಜಿತ ಮಾಸೊನ್ ಪೊರ್ಲು ಬೆಯ್‌ಪಾತ್ ಲುಂಗಾತ್ ಬ್ರೆಡ್‌ತೊಟ್ಟುಗು ತಿಂದ್‌ನ, ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾಡ್ 'ಬ್ಲಾಕ್ ಕಾಮೆಡಿ' ನಾಟಕ ತೂಯಿನ, ಬಲ್ಗೇರಿಯಾಟ್ ನರಮಾನ್ಯನ ನಿಜ ಪುನನ್ ದೀವೊಂತು ಗೊಬ್ಬುನ ರಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ನಾಟಕ ತೂಯಿನ...

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆಗ್ ತುಳುವೆ ಗುರಿಕಾರೆ

ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಆರ್ ಬೆಂದಿ ಬೆನ್ನಿ, ಪಡೆಯಿ ಪುದರ್ ದೇಸೊರ್ಮೆಲಾ ಪದ್‌ರ್‌ಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆ ಪುದೆಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಪಿರಾ ಆರ್ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಗಾಡಿ ಕಟ್ಯೆರ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್ ತುಂಬಿನ ಪುದೆ ಅವು. ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್‌ನಾತ್ ದಕ್ಷತೆನ್ ಮೀರ್‍ಯರ ಆಯಿಜಿಂಟಲಾ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆಗೊಂಜಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆತ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಕನಪಯೆರ್. ಅಲ್ಲ್ ಕಲ್ಪಿ ಜೋಕುಲು ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಆವಂದೆ ಪೂರ ರಾಜ್ಯೊಲೆಗ್ಲಾ ತಿರ್ಗೊಂತು, ಅಲ್ಪತ ನೆಲತ್ತ ರಂಗ ರೂಪಕೊಲೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಪೋಪಿನಂಚಿ ಕಲ್ಪಾಟ್ಟೆತ ಮಾದರಿನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್.

ಒಂಜೇ ಕಡೆಟ್ ಅಂಟ್‌ತ್ ಕುಲ್ಲುನ ಜಾಯಮಾನೊತಾರತ್ತ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಸತ ಭೂಪಾಲ್‌ಟ್ ಭಾರತ ಭವನ ಆನಗ ಆಡೆಗ್ಲಾ ಪೋತ್ ರಂಗಮಂಡಲ ರೆಪರ್ಟರಿನ್ ಕಟ್ಯೆರ್. ಅಲ್ಲಿತ್ತಿ ನಾಲ್ ವರ್ಸಲಾ ಆರ್ ಏತೋ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಘಾಸೀರಾಮ್ ಕೊತ್ವಾಲ್, ಮಾಲವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರ, ಹಯವದನ- ಈತೇ ಅತ್ತ್. ಸಂಸ್ಕೃತತ ಮಾಲವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರೊನು ಹಿಂದೀ ಉಪಭಾಸೆ 'ಬುಂದೇಲಿ'ಟ್ ಗೊಬ್ಬಾನಗ, ಉಪಬಾಸೆತ ನುಡಿಕಟ್ಟ್ ಪೊಸತೊಂಜಿ ದೇಕಿಟ್ ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ತೋಜೆಂಡ್.

ಬೋಪಾಲಟ್ ರಂಗಮಂಡಲ

ಭಾರತ ಭವನತ ಕಾರ್ಯಂತೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಅಶೋಕ್ ವಾಜಪೇಯಿಯೆರ್‌ನ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರೊಟು, ಕಾರಂತೆರ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಪುಣೆತ್ ಬಾರೀ ಸೋಕುತ ರಂಗಮಂದಿರ ಬುಕ್ಕ ಪೊರ್ಲ್‌ಕಂಟ ಕಿರೆತ್ತ ಎದ್‌ರ್‌ಟ್ ಬೈಲ್ ರಂಗಮಂದಿರ ತಯಾರಾಂಡ್. ಆಂಡ ಆತ್‌ನೇಟ ರಂಗಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಳೆತಿಜ್ಜಾಂತಿ ಭೋಪಾಲ್‌ಟ್ 'ರಂಗಮಂಡಲ' ಆತೊಂಜಿ ಗೆಲ್ಕಯಿ ಪಡೆಯಿಜಿ. ಇಂದೆಕ್ ರಾಜಕೀಯತಕ್ಲೆನ ಅಪಪ್ರಚಾರಲಾ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಭೋಪಾಲ್‌ಟ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಟ್ರಾಜಿಡೀ ಆನಗ, ಗ್ಯಾಸ್ ಟ್ರಾಜಿಡಿ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆನ್ ಉಂತಾಪುಜ, ಆ ದುರೊಂತೊತ ಬಗೆಟೇ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾತ್ ಎಂಕಳೆ ಕಾಳಜಿನ್ ತೋಜಿಪಾವೊ. ಸಂಬಳ ಗೆತೊಂದು ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕುಲ್ಲುನವು ದ್ರೋಹಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಿರ ಬೆನ್ಯರ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ಆರೇ ದುಷ್ಮನ್ ಆಯೆರ್. ಆ ಊರುತಕ್ಲ್ ಪನ್ನೆನ್ ಕೇನಂದಿ 'ಪಿದಯಿ ಊರುತಾಯೆ' ಆದ್ ಪೋಯೆರ್.

ಇಂದೆಕ್ ಸರಿಯಾತ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಪಗೆ ಸಾದಿಸಾಯೆರ ಬೋಪಾಲ್‌ಟ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕರಣ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಭೋಪಾಲತ ಬೂತೊ

ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ದುರಂತ ಬೋಪಾಲ್‌ಟ್ ನಡತ್ಂಡ್. 1982ಡ್ತ್ 1986 ಮುಟ್ಟ ಭೋಪಾಲತ ರಂಗಮಂಡಲಟಿತ್ತೆರ್. ಐಕ್ ದುಂಬು ಒರ ಊರುಗು ಪೋತು ತುಳುನಾಡ ಬೂತೊಲೆ ಬಗೆಟ್ ಒಂಜಿ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರಾತೆ. ಬೆಂಗ್ಲೂರುಟಿತ್ತಿನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಭೋಪಾಲಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರಾತೆ. ದುಂಬುನಾನಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಮೊಟ್ಟೆಕಲ್ಲ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಕಾರ್ ಜಾರ್ತ್ ಬೂರ್‍ಯೆಯರ್‌ಗೆ. ಆನಿ ಆರೆಗ್ ಉಂದುವೇ ಬೂತೊಲು ಕನಟ್ ಬತ್ತಿತ್ತೊಗೆ. ಮನತನಿ ಕಾರಂತೆರ್ ತರೆ ದೆರ್ಪ್ಯರಾವಂದಿ ಘಟನೆ ಒಂಜಿ ನಡತ್ಂಡ್.

ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಟ್ ಶಿಷ್ಯೆ ಆದಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ವಿಭಾ ಭೂಪಾಳತ ರಂಗಮಂಡಲಟೇ ಇತ್ತಳ್. ಆಳೆಗ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಒಂತೆ ಎಚ್ಚ ಗೌರವ. ಬಾರೀ ಹಟತ ಪೊಣ್ಣು. ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಇಸಯೊಗ್ಲಾ ರಟ್ಟುನಾಳ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್ಲೇ ಆಳೆನ ಇಲ್. ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ಬೂಕುಗಾತ್ರ ಆನಿ ಕಾರಂತೆರ್ ಆಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಅಪಗಲಾ ಆಲ್ ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊಟು ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪಿ ಇಸಯೊಟು ಒಂತೆ ಪಾತೆರ ಆತ್ ಪಿಸ್‌ರ್‌ಟ್ ಆಳ್ ಅಟ್ಟಿಲ್‌ತ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋಯಳ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಪಿದಯಿ ಬೂಕು ಓದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಟೇ ಉಳಯಿರ್ತ್ ವಿಭಾನ ಅರೆಬ್ಬಾಯಿ – 'ಸರ್‌ಜೀ, ಆಗ್ ಬುಝಾಯಿಯೇ ಆಗ್ ಬುಝಾಯಿಯೇ'. ಮೈಯಿಡೀಕ ತೂ. ಆನಿ ಆಳ್ ನಾಟಕೊಟು ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪರಾವಂದಿಲೆಕ ದಾದನೊ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಪೋದು ಇಂಚಾದಿಪ್ಪೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಎಣ್ಣೆರ್. ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನಾಳೆ– 'ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ಲೆ'ಂದ್ ಬುಲಿತೊಂದು ಪಂಡಳ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಆಳ್ ಪಂಡಿಲೆಕನೆ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪಾಂಡ್.

ಪೊತ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಆಳೆನ ತುತ್ತೈತ ಬಿಚ್ಚಾನಗ ಕಾರಂತೆರೆ ಬೆರೆಳ್‌ಲಾ ಪೊತ್ತ್ಂಡ್. ಮುಟ್ಟತ ಇಲ್ಲತಕ್ಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್ ಬೊಟ್ಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತೆರ್.

ಪೂರ ರೆಡಿ ಮಲ್ಪುಲೆ, ಯಾನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಟ ಪೂರಾ ಪಂಡೆರ್. ಉಂದು ಪೂರ ನಡತಿನ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ.

ಮನತನಿ ಮಾತಾ ಪೇಪರ್‌ಟ್ಲಾ ಒಂಜೆಕ್ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ಸಾತ್ ಬರೆತಿತ್ತೆರ್, ಕಾರಂತೆರೇ ಕೊಲೆಗಾರೆಂದ್ ಎನ್ನುಲೆಕ. ಈ ಘಟನೆ ನಡತ್‌ದ್ ಮುಪ್ಪತ್ತಾಜಿ ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟ ಫ್ರೀಯಾತೇ ತಿರ್ಗೊಂತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಐರ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಒರಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆ. ಪ್ರೇಮಕ್ಕನ ತರೆಕ್ ಬಾನೊ ಬೂರಿಲೆಕಾಂಡ್. ಸ್ಟೇಷನ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಎಂಚಿನ ಪೂರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡೆರ್. ಸತ್ಯ ಪಂಡ ನಂಬುನ ಸ್ಥಿತಿಟಿಜ್ಜೆರ್. 'ಡ್ರಾಮಾ ಕರ್‌ರಹೇ ಹೈಂ ಫಿರ್!' 'ಇನ್‌ಕೋ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಕರ್ ದೇಂ?'

ಸರಿ, ಇಂಚನೇ ಬುಡ್ಪಿ ಜನೊ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್. ಎಲ್ಯೆಡ್ತೇ

ಲೊಟ್ಟೆ ಪನ್ಪಿ ಕಲೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡತ್ತೆ? ಪಂಡೆರ್. ಯಾನೇ ಕೆರ್‍ಯೆಂದ್ ಸುಳ್ಳುತ ಕಂತೆ ಕಟ್ಟ್‌ತ್, ಒಂತೆ ರಂಗ್ ಏರ್ಸಾತ್ ಪಂಡೆರ್. ಪೊಲೀಸೆರೆ ಮೋರೆ ಅಲ್‌ಂಡ್. ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್.

ರಾತ್ರೆ ಜೈಲ್‌ತ ಸ್ಪೆಶಲ್ ವಾರ್ಡ್‌ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ ಪಾಡ್ ದೀನ ಮಂಚ ತೋಜಾಯೆರ್. ಜೈಲ್‌ಟ್ ಬಯ್ಯ ಆಜಿ ಗಂಟೆಗೇ ವನಸ್ ಕೈದಾಪುಂಡು. ಕಾರಂತೆರ್ ಮದ್ಯಾನಗ್ಲಾ ಉಂಡ್‌ದಿಜೆರ್. ನನ ರಾತ್ರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಬಂಜಿಟ್ ಬಡವೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆನಿ ಎಂಚನೋ ರಾತ್ರೆ ಕರಿಂಡ್, ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ಜೈಲ್ ಇಡೀ ತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ಬಾರೀ ಬುರ್ನಾಸ್ ಅವಸ್ತೆಟಿತ್ತ್‌ನ ಅರ್ದ ಗೋಡೆತ ಟಾಯ್ಲೆಟ್. ಅಲ್ಲೊರ್ರಿ ಹುಡುಗನ ಪೊಲಬು ಆಯೆ. ಆಯೆ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಟೆ ತೂವೊಂಡೆ.

ಬೂತೊಲೆ ಉಪದ್ರೊ

ಮನತನಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರೆನ್ ತೂಯಿನ್ನೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಜೋರು ಬುಲಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ದೆತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರಿ ವಕೀಲೆರೆನ್ಲಾ ಪಾತೆರಾದ್ ದೀಯೆರ್. ಊರುಡ್ತು ಮೆಗ್ಯನಕ್ಲ್ ಬತ್ತೆರ್. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ಸುಂದರ್‌ರಾಜ್, ಅನಂತನಾಗ್ ಪೂರ ಬತ್ತೆರ್. ಕೋರ್ಟ್ ಕರ್ಚಿಗ್ ಕಾಸ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೆರ್. ಬೂತೊಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ರಿ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರತ್ತಾ? ಉಂದು ಪೂರಾ ಆ ಬೂತೊಲೆ ಉಪದ್ರಂದ್ ಊರುಟು ಪ್ರಚಾರ ಆಂಡ್. ಪೇಪರ್‌ತಕ್ಲ್ ಈ ಸುದ್ದಿನ್ ಬೊರ್ಚಾಂದಿಲೆಕ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೋರ್ಟ್‌ಟ್ ವಿಚಾರಣೆ ಆವೊಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಿಭಾ ಸತ್ಯೊನೇ ಪಂಡಳ್. ವಿಭಾ ಸುಳ್ಳು ಪನೊಂದುಲ್ಲಳ್‌ಂದ್ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆತಕ್ಲ್ ಐನ್ ನಂಬುಜೆರ್. ಜೈಲ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಬೂಕು, ಪೇಪರ್ ಓದೊಂತು ದಿನೊ ಕಳೆಯೆರ್. ನಾಟಕೊಲಾ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಮರ್ಡರ್, ರೇಪ್, ಕಳವು ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಜೈಲ್ ಸೇರಿ ಎಂಚೆಂಚಿನವೋ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸುಬಾವುತ ಗುರ್ತ ಆಂಡ್.

ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಲು ಜೈಲ್‌ಟಿತ್ತೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಕೋರ್ಟ್‌ಟ್ ವಿಭಾ ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿಲಾ ಪನ್ನೇ ಪಂಡಲ್. ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ನಿರಪರಾದಿಂದ್ ಪ್ರೂವ್ ಆಂಡ್. ಬುಡುಗಡೆ ಆಯೆರ್. ಬುಕ್ಕಲಾ ಆರ್ ಪದಿನೈನ್ ದಿನಕ್ಕೊರೊ ಕೋರ್ಟ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೇಸ್ ಪೂರಾ ಮುಗಿತ್ ವರ್ಸ ಕರಿವೊಡಾಂಡ ಅಲ್ಲೇ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರಕಾರ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ತ್ 'ಕಾಳಿದಾಸ್ ಸಮ್ಮಾನ್' ಕೊರ್ತ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಆತ್ಮಕತೆಟ್ ಬರೆಪೆರ್ -

''ರಡ್ಡನೇ ಸರ್ತಿ ಬೇಲೆ ತಿಕ್ಕ್‌ತ್ ಬೆಂಗ್ಲೂರುಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆ. ನಡ್‌ಗ್‌ತ್ ಪೋದಿತ್ತೆ ಯಾನ್. ಪದೊ ಪನ್ಪುನವೇ ಮರತ್‌ದ್ ಪೋತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಓದೊಂತಿತ್ತೆ. ಎನ್.ಆರ್.

ಕಾಲೊನಿತ ಇಲ್ಲಲ್ ಒಂಟಿಯಾತ್ ದಿನೊ ನೂಕೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಪ್ರೇಮನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತಳ್. ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಮನಸ್ ಪೂರಾ ದುಕ್ಕೊಟು ಮುರ್ಕ್‌ತ್.. ಒರೊರೊ ಬಾಟ್ಲಿ ಕನತ್‌ದ್ ಬಾತ್‌ರೂಂ ಕೋಣೆ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡೊಂತು ಪರೊಂದಿತ್ತೆ. ರಾತ್ರೆ ತಲೆಂಬುತ ತಿರ್ತ್ ದೀಡೊಂತು ಪರೊಂದಿತ್ತೆ. ಕಟಕ್ ಸಬುದೊ ಆತ್ ಪ್ರೇಮಗ್ ಅವು ಗೊತ್ತಾಪುನ, ನನಲಾತ್ ಬೇಜಾರಾಪುನ.. ಪರ್ಪಾಟ ದಿಂಜ ದಿಂಜ ಆತ್ ಡಿಪ್ರೆಶನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪರ್ಪಾಟ ಎನನ್ ಒಂಜತ್ತೊಂಜಿ ರೀತಿಟ್ ಆಳೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.''

ಕಾರಂತೆರೆ ಕನ ನಿಜ ಆಯಿ ಪೊರ್ತು

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ 'ಭೋಪಾಲ್ ಬುಡೊಡಾತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್' ಕೆಲವೆರ್ ಎನ್ನ್‌ತೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಅಂಚತ್ತ್. ಕಾರಂತೆರೇ ಬಯಕ್‌ಂಡ ಅಲ್ಲೇ ಇತ್ತ್‌ತೊಲಿಯಾಂಡ್. ಕೇಸ್ ಮುಗಿ ಬುಕ್ಕ ಅಲ್ತ ಸರ್ಕಾರೊನೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್‌ಂಡತ್ತ? ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜೇ ಕಡೆಟ್ ಅಂಟ್‌ತ್ ಕುಲ್ಲುನಾರತ್ತ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಟು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಲೆತ್ತೆರ್. ಮುಲ್ಪಲಾ 'ರಂಗಮಂಡಲ' ಕಟ್ಟುನ ಬಯಕೆ ಆರ್‌ನ. ಅಂಚ 1987ಟ್ ಪಿರ ಕನ್ನಡತ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜ ಕನ್ನಡಟೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಕಟ್ಟುನ ಮಲ್ಲ ಕನ.

ಮೈಸೂರು ರಂಗಾಯಣ ಕಟ್ಟುನೆಕ್ ದುಂಬು, ಇಡೀ ದೇಸೊಟ್ಟಿತ್ತಿನ ರಡ್ಡೇ ರೆಪರ್ಟರಿಳ್. ಡೆಲ್ಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ನವೊಂಜಿ. ಕುಡೊಂಜಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಸತ ಬೋಪಾಲ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರೇ ಕಟ್ಟಿನ ರಂಗಮಂಡಲ. ಪಿದಯಿ ದೇಸೊಟು ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಪೇಂಟೆಟ್ಲಾ ರೆಪರ್ಟರಿ ಇಪ್ಪುಂಡುಗೆ.

ಕರ್ನಾಟಕಟ್ ಕನ್ನಡ ಒಂಜೇ ಬಾಸೆ ಅತ್ತ್. ನಾಡೊಂತು ಪೋಂಡ ಕನ್ನಡತುಳಯಿಟೇ ಮಸ್ತ್ ಬಾಸೆಳ್. ಬಡಕಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ತುಳುನಾಡ್, ಮಲೆನಾಡ್, ಬುಕ್ಕ ಪರತ್ ಮೈಸೂರು- ಬಾಗೊಲು. ಇಂಚ ಕರ್ನಾಟಕೊಟು ಐನ್ ರೆಪರ್ಟರಿಳೆನ್ ಕಟ್ಟೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಪನೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ್ರ ನಟನೆ ಕಲಿಕೆಗ್ ಸರಿಕಟ್ಟಾಯಿನ ಗುರುಕ್ಲ್ ತಿಕ್‌ವೆರ್‌ಂದ್ ಆರ್‌ನ ಆಲೋಚನೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರೆಪರ್ಟರಿ ಕಟ್ಯರ ಜಾಗೆ ನಾಡೊಂತು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ನಮನ ಪುತ್ತೂರು ಬಾಲವನಕ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒರ ತೂದು ಪೋದಿತ್ತೆರ್.

ಕಡೇಕ್ ಮೈಸೂರು ಕಲಾಮಂದಿರತ ಪಡಿಲ್ ಬೂರಿ ಜಾಗೆ ಆವೊಂದಾಂಡ್. ರೆಪರ್ಟರಿಗ್‌ಂದ್ ದೆತೊನ್ನ ಕಲಾವಿದೆರೇ ಈ ಜಾಗೆಟತ್ತಿ ಕಾಡ್ ಕಡ್ತ್‌ತ್ ಮಟ್ಟಸ ಮಲ್ತೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಪಗಪಗ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. 'ಸರ್ಕಾರತ ಎದ್‌ರ್‌ಟಾವಡ್, ಜನೊಕ್ಲೆ ಎದ್‌ರಾವಡ್ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಲೆನ್ ದೀವೊಡಾಂಡ, ಐಕ್ ದುಂಬು ನಮ ಬೆಂದ್‌ತ್ ತೋಜಾವೊಡೊ. ಆ ಬೇಡಿಕೆಲು ಬೋಡಿತ್ತಿನಂದೆ ಅರ್ಹಂದ್ ಆವೊಡು'.

ತರಬೇತಿ ಕಾಂಡೆ ಆಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸರ್ತ್ ಸುರು ಆಂಡ, ರಾತ್ರೆ ಪತ್ತ್

ಪತ್ತೊಂಜಿ ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕಲಿಕೆ, ನಟನೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಸಂಗೀತ, ಸಮರ ಕಲೆ, ಕಂಸಾಳೆ, ಧ್ವನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೊಲ್ಪು ಬಣ್ಣೊ ಪಾಡುನಿ, ಮುಖವಾಡ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪೂರಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕಲಾವಿದೆರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ 'ಅಬ್ಸರ್ವೇಶನ್' ಮುಖ್ಯ ಆಯಿನೆರ್ಡಾವರ ಅಕ್ಲೆನ್ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್, ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್, ಸಂತೆ ಪೇಂಟೆ, ಕೊಳೆಗೇರಿ ಕಡೆಕ್ ಪೋದು ಬರ್ಯರಿತ್ತ್ಂಡ್. ಐತಾರ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ನಕ್ಲ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ತ್ ಊರಿಡೀಕ ಮೆರವಣಿಗೆತಂಚ ಸುತ್ತ್‌ತ್ ಕೆಲವು ರಂಗಾಸಕ್ತೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದ್ ಅಲ್ಲೇ ಚಾ ತಿಂಡಿ ಆತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಂಗಸ್ತಳೊಟು ನಟನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಟ ಜನೊಕ್ಲೆ ನಿಜ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಸುಬಾವುಳೆ ಎಡ್ಡೆ ಪರಿಚಯ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪೊಡ್ಂದು ಇಂಚ ಮಲ್ತೆರ್. ಕುಸಿಟ್, ಬೇಜಾರ್‌ಟ್, ಪಿಸ್‌ರ್‌ಟ್ ಪೂರಾ ಜನೊಕ್ಲೆ ಮೋನೆ, ಜುವ್ವೊ ಎಂಚ ರಿಯಾಕ್ಟ್ ಮಲ್ಪುಡುಂದು ನಿಜವಾತ್ ತೂವೊಡು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಐಡಿಯಾ.

ಸೋಪಾವೊರ್ಚಿ, ಗೆಂದಾಲ

ಒಲ್ಪಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ಸಮಯ ಉಂತ್ಯರಾವಂದಿ ಸುಬಾವುತ ಕಾರಂತೆರ್ ರಂಗಾಯಣೊಟು ಎಣ್ಮ ವರ್ಸ ಇತ್ತೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಐನ್ ವರ್ಸತ ಉಳಯಿ ಆರ್ ಕಾರ್ ದೀನ ಪಡಿಲ್ ಬೂರಿ ಜಾಗೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುತ ರಂಗ ಸುಪ್ಪೊನು ಕೊಂಡತೆರ್. ಕಾಡ ನಡುತ ರಂಗಭೂಮಿ ಎನ್ನಿಲೆಕಂತಿ 'ವನರಂಗ', ರಂಗಾಯಣತ ಉಳಯಿತ 'ಭೂಮಿಗೀತ'ನ್ ಕಟ್ಟೆರ್. ಬುಕ್ಕತವು ಪೂರಾ ಕರಿನ ಒಂಜಿ ಚರಿತ್ರೆ. ರಂಗಾಯಣ ಮೈಸೂರ್ ಪೇಂಟೆತ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಆದ್ ಬುಲೆಂಡ್.

ರಂಗಾಯಣತ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ 'ಸೋಲಿಸಬೇಡ, ಗೆಲಿಸಯ್ಯಾ' ಪದೊ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸೋಪಾವೊರ್ಚಿ, ಗೆಂದಾಲ. ಅವು ಆರೆ ಉಡಲ್‌ತ ಪದೊ. ರಂಗಾಯಣ ಕಟ್ಟುನ ಕಜ್ಜೊಟು ಆರ್ ಪೂರ್ತಿ ಗೆಲ್ತ್‌ಜೆರ್‌ಂಟಲಾ ಸೋತ್‌ಜೆರ್.

ಇಷ್ಟತ ನಾಟಕ ಬರ್ನಂವನ

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಇಷ್ಟ ಆಯಿನ ಆರ್‌ನವೇ ನಾಟಕ ಪಂಡ 'ಬರ್ನಂವನ' ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕೊನು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ರೀತಿಟ್ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಆರೆಗ್ ದುಂಬೇ ಆಸೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ನಮನ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದೆ, ಪರದೆ, ದಿಗಿಣ, ಉಡುಪಿತ ಜಾಗಂಟೆ- ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ದೆತೊಂತು ಗೊಬ್ಬಾಯಿ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ ನಾಟಕ ಅವು. ಅಂಚ ತೂಂಡ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಾತಾ ನಾಟಕೊಟ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣ್‌ತ 'ಆಟೊ'ತ ಪ್ರಭಾವ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮಲ್ತಿ ನಾಟಕೊಟು ಕಲಾವಿದನ ಪ್ರತೀ ನಡಕೆಟ್ಲಾ 'ಆಟೊ'ತ ಪಜ್ಜೆತ ಒರುನು ತೂವೊಲಿಯೇ.

ಕಿಂಗ್‌ಲಿಯರ್ ನಾಟಕೊಟು ಆರ್ ಆಟೊತ ಪರದೆನೇ ಮಲ್ಲ್‌ಟ್ ದೆತೊಂತು

ಗೊಬ್ಬಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ 'ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ಗೊಬ್ಬಾನಗ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಇಂಚ - 'ಮೂಲ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನನಗೆ ಹತ್ತಿರವೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉತ್ಕಟವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಉತ್ಕಟ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಕ್ಷಣಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆಯಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಚಲನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಜನ ಗತ್ತಿಗೆ ಭಾರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಚಲನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕೆಲವು ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್‌ನ ಟೆಂಪೋಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡೆ.'

ಮಂಚಿತ ಭಾಷಣ

ಭೋಪಾಲತ ದುರಂತ ನಡತಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅಲ್ಪತ ಸರ್ಕಾರೊನೇ ಕಾಳಿದಾಸ ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆತ್ತ್. ಅಂಚ ಆ ಮಲ್ಲ ಇನಾಮು ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಖುಷಿಟ್ ಊರುತಕ್ಲ್ ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ತ್ ಮಂಚಿ ಶಾಲೆಟೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ಮಲ್ತ್‌ತ್ತೆರ್. ಆ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ರೆರ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಲ್ಪ ಕಾರಂತೆರ್ ಮಲ್ತಿ ಭಾಷಣ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಸರೀ ನೆಂಪುಂಡು.

''ಮಂಚಿ ಶಾಲೆಯ ಸಭಾಂಗಣ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮೊದಲಿಗೆ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರು, ಗುಲ್ವಾಡಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯರು ಮಾತಾಡಿದ್ರು. ಆಮೇಲೆ ಕಾರಂತರು, ಅವರು 55 ನಿಮಿಷ ಮಾತಾಡಿದ್ರು. ನಾನದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕಾರಂತರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿ ಅಂತ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಂತರು ಹೇಳ್ತಾರೆ - ನಾನು ಇದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ತದ್ದು. ನನಿಗೆ ಪಿ.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ ಮಾಸ್ಟ್ರು ನಾಟಕ ಹೇಳಿಕೊಟ್ರು. - ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಒಂದು ನಾಟಕದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ರು. ಹಳೆಯ ಕಂಪೆನಿ ಶೈಲಿಯ ನಾಟಕ. ಒಂದು ಘರ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಾಟಕ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ರು. 'ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹುಡುಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಇದ್ದ. ನನಿಗೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಬೈಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅವರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಂಚಿಯ ಗುಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೈಗಳೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯೇ. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಲಯ ಬೇರೆ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಸಿಗ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಬೀಡಿ ಸೇದ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಇವರು. ಮನೆಯ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತಾಗದ ಹಾಗೆ ಬೀಡಿ ಎಳೀತಾ ಅದರ ಹೊಗೆ ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಆ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.'

'ಪತ್ತುಮುಡಿ ಭಟ್ರ ಮನೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಯಜಮಾನರು, ಅವರ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಂಡವ ನಾನು. ಅದನ್ನು

ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ನಾಟಕದ ಗೌಡ ಮತ್ತು ಬಸ್ಯರ ನಡುವಿನ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆದರೂ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆ ಮದುವೆ ಮಂಟಪದ ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿದೆ. ಅದಾದ ನಂತರವೇ ನಮಿಗೆ ಊಟ ಕೊಡೂದು. ಊಟ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದು ಮದುವೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯ ನಡುವಿನ ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಎತ್ತೂದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹಯವದನದಲ್ಲಿ ತಕೊಂಡೆ.'

'ಪ್ರತೀ ದಿವಸ ನಾನು ಊರಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಭಜನೆಗೆ ಹೋಗ್ತಿದ್ದೆ. ಯಾಕೆ ಹೋಗ್ತಿದ್ದೆ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಹಾಕಿದ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಸಿಗ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಭಜನೆ ಹೇಳ್‌ಬೇಕಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಭಜನೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳುವುದೂಂತ ನಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಭಜನೆಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ಸತ್ತವರ ನೆರಳು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡೆ.'

ಕಾರಂತರು ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ತಾ ಹೋದ್ರು. ಅವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದ್ದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇದು ಸತ್ಯ ಅಂತ ಕಂಡಿತು. ಎದುರು ಕೂತಿದ್ದ ಕೆಲವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಗಳಗಳ ನೀರು ಬರ್ತಿತ್ತು.''

ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ ಲೋಕೊಗು ಲಾಗ್ಯೆರ್

ನಾಟಕೊ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಎಂಚೆಂಚಿನವೂ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುನ ಕಾರಂತೆರ್ ಬೊಳ್ದು ಪರದೆತ ಚಿತ್ರೊಲೋಕೊಗು ಲಾಯ್ತ್‌ನವು ಒಂಜಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ. ಆರ್ ಕೈಯಾಡಯಿನಲ್ಲ್ ಪೂರಾ ಬಂಗಾರೇ. ವಂಶವೃಕ್ಷ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತವೇ ಕತೆ ಇತ್ತಿ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತೆರ್. 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ರೈಸ್ಯರ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಬೇನೆ, ಕುಸಿನ್ ಸರಿಯಾತ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ತಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ತಿಕ್‌ನವು. ಅಂಚಿನ ಕಾರಂತೆರೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್‌ಗ್ ಬಂಗಾರ್‌ತ ಪದಕೊ ತಿಕ್‌ಂಡ್.

ಎಲ್ಯೆಡ್ತೇ ಪಿಚ್ಚರ್ ತೂಪಿನ ಮರ್ಲ್ ಕಾರಂತೆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಂಟ್ವಾಳತ ಟೆಂಟ್‌ಡ್ 'ಭಕ್ತ ಧ್ರುವ' ಪಿಚ್ಚರ್ ತೂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಧ್ರುವನಲೆಕ ಆವೊಡುಂದು. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಟೇಸ್ಟೇ ಡಿಪ್ರೆಂಟ್. ಆ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಟ್ ಆರೆಗ್ ನೆಂಪಿಪ್ಪುನ ಒರಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆಗ. ಆಯನ ಕಯಿಟ್ ಸುರುಚಿ ಧ್ರುವಕ್ ಇಸೊತ್ತ ಮಿಠಾಯಿ ಕೊರ್ತ್ ಕಡಪುಡ್‌ವಳ್. ಆಂಡ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆ ಸ್ವತಃ ಆಯೆನೇ ತಿಂದ್‌ತ್ ಸೈಪೆ.

ಬಂಟ್ವಾಳತ ಟೆಂಟ್‌ಟ್ ಇಂಚಿನ ಸುಮಾರ್ ಪಿಚ್ಚರ್‌ನ್ ತೂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್- 'ತುಂಬಾ ಒರಟು ಕಾಮೆಡಿಯ ಸಿನೆಮಾಗಳವು. ಕಮೆಡಿಯನ್ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದೇ ಹಾಸ್ಯ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು ನಮಗೆ. ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲೂ ಇರೋದು ಒರಟು ಹಾಸ್ಯವೇ ಹೊರತು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಎಲ್ಲಿದೆ? ವಿದೂಷಕ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ ಇವರೆಲ್ಲ ಬೇರೆಯೇ ಒಂದು ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರೋ ದೇಶವಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮದು?

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನೇ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಅದು ಇದ್ದರೂ ಬೇರೆಯವರು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುವವರು ಎಂಬಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯವರು. ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಗಲಿಕ್ಕೂ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳೂ ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಯೇನೋ ಅಂತನಿಸುತ್ತೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ.'

ಕಾರಂತೆರೆ ಈ ಪಿಸ್'ರ್'ತ ಉಳಯಿಟ್ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಒಂಜಿ ಮೋಕೆಲಾ ಉಂಡು. ಪಾತೆರೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಆರ್'ನ ಪಾತೆರ ಅರ್ತತ ಬೇತೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್'ಗ್ ಕಡಪುಂಡು. ತುಳು, ಕನ್ನಡೊತ ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತೂವೊಂದಿಪ್ಪುನ ನಮಕ್'ಲಾ ಈ ಚಿಂತನೆ ಅಂದ್'ಂದ್ ತೋಜುಜಾ?

ಇಂಚ ಏಪಾಂಟಲಾ ಒರೊರೊ ಪಿಚ್ಚರ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್ ದುಂಬಗೊಂಜಿ ದಿನ ಸ್ವತಃ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ಪುವೆಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದಿಪ್ಪಯೆರ್. ಕಂಪೆನಿಟ್ ದೋಸ್ತಿ ಆದಿತ್ತಿನ ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಪಿಚ್ಚರ್'ತ ಲೋಕೊಗುಲಾ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಕೈ ಪತೊಂದು ತಡ್ಯೆ ಕಡಪ್ಪಯೆರ್. 'ನಾಟಕ'ತಂಚ 'ಪಿಚ್ಚರ್' ಅತ್ತ್. ನಾಟಕ ತೂದು ಜನ ಇನಿ ಮೆಚ್ಚ್'ಚೆರ್'ಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಐನ್ ಒಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಆಂಡ ಪಿಚ್ಚರ್'ಟ್ ಒರತವು ಮುಗಿಂಟ ಬುಕ್ಕ ಮುಗಿಂಡೇ.

ಅಯ್ಯರ್ ಬರೆಯಿ ಕತೆಕ್ ಕತೆಗಾರೆ ಆಯೆರ್

ಮದ್ರಾಸ್'ಟಿಪ್ಪುನಗ ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಸುಮಾರ್ ಪಿಚ್ಚರ್'ಲೆಗ್ ಚಿತ್ರಕತೆ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಸರೀ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊರೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್'ಗೆ. ಐಕ್ ಆರ್ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ 'ಚಿನ್ನಾರಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ' ಕತೆ ಬರೆತ್ ಐನ್ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಕತೆಂದ್ ಪಂಡ್'ತ್ ಪ್ರೊಡ್ಯುಸರ್'ಗ್ ಕೊರ್ಯೆರ್'ಗೆ. ಆ ಕತೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆತ್ ಪಿಚ್ಚರ್'ಲಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಐನ ಸೇಜಿಪಾಲ್'ತ ಕಾಸ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ಕೊರ್ನೆಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಮುನ್ನೂದು ದೀವೊಂತು ಬಾಕಿತೆನ್ ಅಂಚನೇ ಅಯ್ಯರ್'ಗೇ ಮುಟ್ಟಯೆರ್. ಅಂಚ ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂತೆ ಆರ್ ಒಂಜಿ ಪಿಚ್ಚರ್'ತ ಕತೆಗಾರೆ ಆಯೆರ್.

ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುಗೆಲ್'ಗಾಂಡ್

ಕಾರಂತೆರ್ ಡೆಲ್ಲಿಟ್ ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತ್ ಸೋತು ಕಂಗಾಲಾತ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಆರ್'ನ ಮಂಡೆಟ್ ಅಪಗಾತೇ ಓದ್'ತ್ ಮುಗಿನ ಬೈರಪ್ಪೆರೆನ 'ವಂಶವೃಕ್ಷ' ಕುರೆವೊಂದಿತ್ತ್'ಂಡ್. ಐನ್ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತ್'ಂಡ ಎಂಚ? ಅಯ್ಯರ್'ನ ಆಸೆನ್ ಅಂಚನೇ ಬೈರಪ್ಪೆರೆದ್'ರ್ ಪಂಡೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. 'ನೋಡಿ ಕಾರಂತರೇ, ನಾನು ಕಮರ್ಶಿಯಲ್ ಆಗಿ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡೋದಾದ್ರೆ ರೈಟ್ಸ್ ಕೊಡ್ತೀನಿ'' – ಪಂಡೆರ್.

'ದಾಲ ಅನುಭವ ಇಜ್ಜಾಂತಿ ಯಾನೆಂಚ ಮಲ್ಪುನಿ?'

'ಔ ದಾಯೆ ಅಂಚ ಪನ್‌ಪರ್? ಈರ್‌ನ ತಪ್ಪುಲಾ ಒರಿಜಿನಲ್ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು, ಈರೇ ಮಲ್ಪುಲೆ, ಬೋಡಾಂಟ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ಸಾಯ ದೆತೊನ್ಲೆ' ಬೈರಪ್ಪೆರ್ ಪಂಡೆರ್. 70ನೇ ದಶಕತ ಸುರು. ಇಂಚ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್‌ಪೆರ ಪಿದಾಡ್‌ತೆರ್. ಕೈಟ್ ಕಾಸಿಜ್ಜಿ. ಬೆಂಗ್ಳೂರು ಬತ್ತಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಕಾಸ್‌ಗಾತ್ರ ಕೆಲವು ನಾಟಕ ಮಲ್ಪೆರ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಟು ಆರೆಗ್ ನಮನ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್, ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್‌ನ ಪೊಲಬಾಂಡ್. ಅಂಚ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ 'ಪಂಜರಶಾಲೆ' ಮಲ್ಪೆರಾಂದ್ ಹೆಗ್ಗೋಡುಗು ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

'ಪಂಜರಶಾಲೆ'ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಪೂರ 'ಪವಾಡ' 'ಅದ್ಭುತ'ಂದ್ ಬರೆಯೊ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ ಈ ನಾಟಕೊಗು. 'ಈ ನಾಟಕದ ಕುರಿತು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರು ವಿವರವಾದ ಒಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆಯೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು – ಓ! ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆನ! ಅಂತ. ರಾಕ್ಷಸನ ಜೀವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಅಂತಿರುತ್ತದೆಯಲ್ಲ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ? ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಜೀವ ಇರೋದು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂನಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನು ಸುಬ್ಬಣ್ಣವರಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಗುರುತಿಸಿದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.'

ಅಂಚಾತ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣೆರೆನ್ ಬುಡುಂಟ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್‌ಲಾ, ಉಡುಪಿತ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್‌ಲಾ ಗಾಡ್ ಫಾದರ್‌ಗೆ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಉಡುಪಿಗ್ ಲೆಪುಡಾತ್ ಅಲ್ತ ಕಾಲೇಜ್ ಜೋಕುಲೆಗ್, ಲೆಚ್ಚರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ 'ತುಘಲಕ್', 'ಅಂಧಯುಗ', ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. 'ಏವಂ ಇಂದ್ರಜಿತ್' ನಾಟಕೊನು ಉಡುಪಿಟ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಈ ನಾಟಕೊ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬಾರೀ ಇಷ್ಟ ಆಯಿ ನಾಟಕೊ, ಬಾರಿ ಮೋಕೆಟ್ ಐನ್ ಹಿಂದಿಡ್ದ್ ಆರೇ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಏವಂ ಇಂದ್ರಜಿತು ನಾಟಕೊ ತೂಯೆರ ಕಾರಂತೆರೆ ಊರುಡ್ದು ಅಪ್ಪೆ – ಅಮ್ಮ ಮೆಗ್ದಿಯಲ್ಲೆನ್ ಹರಿದಾಸ ಬಟ್ರೇ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಮೋನೆ ತೂಪುನ. ಮಗನ ನಾಟಕತ ಈ ಮರ್ಲ್ ತೂದು ಅಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿತ್ ಬತ್ತಿಪ್ಪು.

ದಾಲ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಲೆಕ ಹೊಟೇಲ್ ದೀವೆ

'ವಂಶವೃಕ್ಷ' ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ ಬೇಲೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಐಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಪೂರಾ ಕಡೆರ್ತ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪುಗರ್ತೆ ತಿಕ್ಂಡ್. ಐಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೇತೆ ತಿಕ್ಂಡ್. ತೂವೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದ್ ಬುಳೆಯೆರ್.

ಈತ್ ಪೂರಾ ಬೆಂದ್‌ಂಟಲಾ ಆರೆಗ್ ಆರ್‌ನ ಬೇಲೆತ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

'ವಂಶವೃಕ್ಷ'ತ ಪುಗರ್ತೆ ಪೂರಾ ಆರೆಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟಾವೆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಪಿಚ್ಚರ್‌ಡ್‌ಲಾ ನಾಟಕೊನೇ ಇಷ್ಟ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒರೊ ಡೆಲ್ಲಿಟ್ ಏರೋ ಕಾರಂತೆರ್‌ಟ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಇಂಚನೇ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ದಾದ ಮಲ್ಪುವರ್‌ಂದುಲ್ಲರ್ ಕಾರಂತ್?' – ಐಕ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಉತ್ತರೊ– 'ಆಯುಷ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಲೆಕ ಯಾನ್ಲಾ ಹೊಟೇಲ್ ದೀಪೆನೋ ದಾನ್ನೊ?' ಕಾರಂತೆರ್‌ಟ ಒಂತೆ ಕುಸೆಲ್ ಜಾಸ್ತಿ. ಆಂಡ ಈ ಪಾತೆರೊನು ಆರ್ ಕುಸಾಲ್‌ಟ್ ಪನ್ಸ್ತ್. 'ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಟ್ ಆಕಸ್ಮಿಕನೇ ಎಚ್ಚ ವಾ ಪೊರ್ತುಟು ವೊಲ್ಪ ಎಂಚಂದ್ ತೆರಿಯಂದಿ ಜೀವನ ಕ್ರಮೊ ಎನ್ನವು. ಐಕೇ ಆರೆಗ್ ಪಂಡೆ– ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊನು ಈರ್ ಪೂರಾ ತಮಾಸೆಂದ್ ಎನ್ನಡೆ. ಕಣ್ಣೆದ್‌ರ್‌ಟ್ ವಾವೊಂಜಿ ಯೋಜನೆಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿನಾಯೆ ಯಾನ್. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಹೊಟೇಲ್ ದೀಂಟಲಾ ಆಂಡ್.'

ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಅಚ್ಚೆರೊ ಉಂದು. ಏತೇ ಸೋತ್‌ಂಟಲಾ ನಮನ ಈ ಮಣ್ಣ್ ಕೈ ಬುಡ್‌ಪುಜಿ. ಅಂಚಿನ ನಂಬುಗೆ ಕಾರಂತೆರೆಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರು ಬುಡುಂಟಲಾ ಊರುತ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಮೌಲ್ಯೊಳೇ ಆರೆನ್ ಬೆರಿ ಬೆರಿಕ್ ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕುಡೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಆಲನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣೆರೆನ ಕಾಡು ಕಾದಂಬರಿನ್ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವು ಆರ್‌ನ ಸುರುತ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನತ ಪಿಚ್ಚರ್.

ಊರುತ ನೆಂಪು ಮಲ್ತಿ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'

ಹರಿದಾಸ ಬಟ್ರ್ ಅಲಕಾಜಿ ಬುಕ್ಕೊ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಜೈನೆರೆನ್ ಒರೊ ಉಡುಪಿಗ್ ಲೆತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಅಲಕಾಜಿಲಾ ಭೇಟಿ ಆಯಿನ ಅಲ್ಪನೇ. ಅಂಚ ಅಲಕಾಜಿ ಅಲ್ಲ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆಟ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್. ಸಾಯೊಗು ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ತರಬೇತಿಟ್ 'ಭೀಷ್ಮ ವಿಜಯ' ಪ್ರಸಂಗ ರೆಡಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪರಿಚಯತ್ತಾವರ ನಮನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ಪೆರ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಕತೆಲಾ ಕಾರಂತೆರೆನ ಊರುತವೇ. ಈ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಬೋಡಾತ್ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ನಾಡ್ಯರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬಂಜೊಟು ಬದ್‌ಕ್‌ನ, ಬೇಜಾರ್ ಮೋನೆತ ಅಚೋಮೆಟಗ್ ತಕ್ಕ ಜನ ತಿಕುನ ಕಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಟ್ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತಿನ ವಾಸುದೇವರಾಯೆರ್‌ನ ನೆನಪಾತ್ ಪೋತು ಕೇಂಡೆರ್. ಕುಸಿಟ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್.

'ಒಂಜಿ ಬಗೆಟ್ ಈ ಸಿನೆಮಾ ಎನ್ನ ಪರತ್ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆನ್ ಪಿರ ಒರ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನ್ಯರ ಸಾಯ ಆಂಡ್. ಪತ್ತುಮುಡಿಕ್ ಕಾಬೂಲ್ ಕಂದಾರಿ ವೇಷ, ಪಿಲಿ ಯೇಸ, ಆಟಿಕಳೆಂಜೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೂರಾ ಯೇಸೊಲು ಬರೊಂದಿತ್ತ. ಆತೇ ಅತ್ತ್, ಶಕುನತಕ್ಲ್ ಹಾಲಕ್ಕಿದಾಸೆರ್, ಬಸವನ್ ಗೊಬ್ಬಪುನಕ್ಲ್‌ಲಾ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್‌ತ ಬೇಲೆತಕ್ಲೆಗ್ ಬತ್ತ್ ಪೋಯರ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಬಾಕಿಲ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ದಾಯ್ತಾಂಟಲಾ ಕೊರ್‌ಂಟ ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾತ್,

ದೆತೊನ್ನ ನಡು ಬಗ್ಗಾಗ್ತ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವುನ, ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲಲ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೋಲೊ.. ಉಂದು ಪೂರ ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿನವು- ಎನ್ನ ಸಾಯೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಮನಸ್‌ಟ್ ದೀವೊಂತು ಯಾನ್ ಟೈಟಲ್‌ಟ್ ಡೋಲುನು ದೆತೊಂಡೆ. ಇಡೀ ಪಿಚ್ಚರ್‌ನ್ ಎಂಕ್ ಎಂಚ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡೋ ಅಂಚನೇ ಮಲ್ತೆ. ಬವುಸೊ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲಾದಿಪ್ಪೊಡು, ಸರೀ ನೆಂಪಿಜ್ಜಿ ರಾತ್ರೆ ಏಳೆಣ್ಮ ಮೇರೆರ್ ಎಂಕಲೆ ಅಂಚಿ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲಗ್ಲಾ ದುಕ್ಕು ದುಕ್ಕು ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟೊಂತು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಸೇರ್ಸಾತೆ. ಇಂಚಾತೆ ಆ ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಎಂಕ್ ತೃಪ್ತಿ ಉಂಡು. 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಪಿಚ್ಚರ್‌ಟ್ ಔ ಪೂರ ತೋರಿಕೆಂದ್ ಎನ್ನುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಐನ್ ಮಲ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನಂಚನೇ ನೇರ ಅನುಭವ ಇಜ್ಜಿ.'

ಗಟ್ಟಡ್ ಶೂಟಿಂಗ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಪತ್ತುಮುಡಿ ನೂಜಿಬೈಲ್‌ತಂಚಿ ಬತ್ತೆರ್. ಚೋಮನ ಬೊಟ್ಟೊ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆ ಅವ್ವೇ. ನೂಜಿಬೈಲ್ ಗೋಪಾಲ ಭಟ್ರೆನ ನಾಯಿ, ಬಾಡು ಶೂಟಿಂಗ್‌ತಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಮೋಕೆಡ್ ಬೀಲ ಆಡಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಇಂಚ ಆ ಹಳ್ಳಿತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದುನಿಪುಲೆನೇ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಸಂಗೀತ ಆದ್ ದೆತೊಂಡೆರ್‌ಗೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಊರುಲೆಟ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಬರ್ಪಿ ಪಕ್ಕಿ ಪರಡೆಲೆ ಸೊರೊ ಅವ್ವೇತ್ ಪೊರ್ಲು, ಒಂಟಿ ಎಂಚ ಬುಲಿಪುನ, ಗುಂಪುಟು ಎಂಚ, ತೋಟೊಟೆಂಚ, ಕಂಡೊಡೆಂಚ? ಈ ಶೂಟಿಂಗ್ ಪೊರ್ತುಟೇ ಕಾರಂತೆರ್ ಸಂಗೀತೊನ್ಲಾ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಈ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ಪುಗರ್ತೆ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಸತ್ಯಜಿತ್ ರೇನ ಫಿಲ್ಮ್ ಬುಕ್ಕ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಜರ್ಮನಿತ ಫಿಲ್ಮ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್‌ಗ್ ಪೋಂಡ್. 'ಸತ್ಯಜಿತ್ ರೇ ಅವರನ್ನು ಮೀರೋ ನಿರ್ದೇಶಕನೊಬ್ಬ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾನೆ'. ಅಪಗ ಕೆ.ಎ. ಅಬ್ಬಾಸ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಇಂಚ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಚೋಮನ ದುಡಿತ ದುನಿಪು ಏತೋ ಸಾರ ಮೈಲ್ ದೂರತ ಜರ್ಮನಿ ಜನೊಕ್ಲೆ ಉಡಲ್‌ಟ್ಲಾ ಕಿಲಿಕಿಲಿ ಪುಟ್ಟಾಂಡ್. 'ತಬ್ಬಲಿಯು ನೀನಾದೆ ಮಗನೆ' ಕಾರಂತೆರ್ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಮಲ್ತಿ ಕಡೇರ್‌ತ ಫಿಲ್ಮ್.

ಈ ನಡುಟು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆತಕ್ಲೆ 'ಯಕ್ಷಗಾನ'ತ ಬಗೆಟೊಂಜಿ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ರಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್‍ಯರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆ 'ನಳದಮಯಂತಿ'. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಬನಿಯನ್ ಪಾಡ್‌ತ್, ವೇಸ್ಟಿ ತುತ್ತೊಂದು ನಲಿಪುನ ಹನುಮಂತೆ, ಲಂಕಿಣಿ ಯೇಸ, ಒಡ್ಡೋಲಗ.. ಪೂರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಂದಾಪುರಟ್ ಶೂಟಿಂಗ್. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲ್ಪ ಪ್ರಕೃತಿಡ್ದಾವರನೇ ಕಿರೀಟೊ ಮಲ್ಪೆರ ಎಂಚ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಐಟ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಗೋಪುರಡ್ತ್ ಉದ್ದೊ ಕಿರೀಟೊಗು, ಮಲ್ಲ ಚೇವುತ ಇರೆಡ್ತಾವರ ರಕ್ಕಸ ಕಿರೀಟೊಗು, ಬಾರೆತ ಇರೆಡ್ತ್ ಎದ್‌ರ್ ಕಚ್ಚೆಗ್ - ಇಂಚ ಐಟ್ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ದೀವೊಂತೇ ತೋಜಾದಿತ್ತೆರ್.

ನಾಟಕೊತ ಕುಟುಂಮೊ

ಕಾರಂತೆರ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿ ಕಡೀರ್‌ತ ರೆಪರ್ಟರಿ ಪಂಡ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶತ ಸುರಭಿ ಕುಟುಂಬ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿ. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಬಾರೀ ಇಂಟ್ರೆಸ್ಟ್ವ್ ಕತೆ. ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಟ್ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದಿಪ್ಪುನಗನೇ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರತ ಒರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಸುರಭಿತ ಬಗೆಟ್ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕೇನ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. 1979–80ನೇ ಇಸ್ವಿಟ್. ಅಂಚ ಆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ 15 ದಿನ ತಿರ್‌ಗ್‌ತ್ ಕಂಪೆನಿತ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ತೆಲುಗೆರ್‌ನ ಗಲಾಟೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕಾರಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಕನ್ನಡೇಂದ್‌ದ್. ಅಂಚ ಅವು ಆರ್ದೊಡೇ ಉಂತ್‌ಂಡ್.

ಕಡಪ ಜಿಲ್ಲೆತ ಒಂಜಿ ಕುಗ್ರಾಮ ಸುರಭಿ. ಆಲ್ಲೊಂಜಿ ಇಡೀ ಕುಟುಮೊನೇ ಶಾರದಾ ವಿನೋದಿನಿ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಸಭಾ ಪುದರ್‌ಟ್ ನಾಟಕೊ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕುಟುಂಮೊತ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬುನವೇ ಕಸುಬು. ಬೇತೆ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ಕುಟುಮೊನೇ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ ಸುಮಾರ್ ಎಗ್ಗೆಲ್ ಬುಡ್‌ತ್ ಇಡೀ ಊರೇ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿತ ಊರಾದ್ ಬದಲಾಯಿನ ಕತೆ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುತ ಒಂಜಿ ಪುರಾಣ. ಕಂಪೆನಿತುಳಯಿ ಬೇತಕ್ಲ್ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್‌ಪ್ಯರ ಇಜ್ಜಿ. ಪೊಣ್ಣುಲು ಪಾತ್ರೆಲಾ ದೆಕ್ಕೊಡು, ಅಡಿಗೆಲಾ ಮಲ್ಪೊಡು, ಬಾಲೆನ್ಲಾ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಮಾನಾವೊಡು, ಒಟ್ಟುಗೇ ಬಯ್ಯಗ್ ನಾಟಕಟ್ ಪೊಣ್ಣಾಂತ್‌ಲಾ ನಲಿಪೊಡು. ಚೌಕಿತ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಟ್ ಅಡಿಗೆತ ಕೋಣೆ, ಅಲ್ಲೇ ಜೆಪ್ಪುನ, ಯೇಸ ಪಾಡುನ, ಪ್ರಾಯ ಆಯಿನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಅವುಲೇ ಆಸರೆ. ಅಲ್ಲೇ ಸೈಪುನ, ಅಲ್ಲೇ ಪುಟ್ಟುನ-ಪೆದ್ದೊಲ್ತಿನ ಕೋಣೆಲಾ ಅಲ್ಪನೇ.

ಇಂಚ ಬುಳೆಯಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ ಕಂಪೆನಿನೇ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಬಾಗೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಬುಕ್ಕೊ ಬುಕ್ಕೊ ನನಲಾತ್ ಎಗ್ಗೆ ಬುಡೊಂತ್ ಪೋಂಡ್. ಇಡೀ ಊರೇ ಪುಗೆಲ್ ಬೊಟ್ಟ್ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿತಕ್ಲ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ನಾಟಕೊ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್‌ಪ್ಯರ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸುರುಕು 'ಭೀಷ್ಮ' ನಾಟಕ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಪರಾ ಶೈಲಿಗ್ ಒಗ್ಗ್‌ತ್ ಪೋಯಿನ ಸುರಭಿ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಈ ಪೊಸಾ ರೀತಿಗ್ ಒಗ್ಯರ ಒಂತೆ ಬಂಗ ಆಂಡ್. ಕುಡೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಸುರಬಿತಕ್ಲೇ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಸುಮಾರ್ ದಿನೊ ಅಕ್ಲೆನ ಕಂಪೆನಿ ಇಲ್ಲಲೇ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಟ್ ಕರಿನ ದಿನೊಕ್ಲು ನೆನಪಾಯಗೆ ಕಾರಂತೆರೆಗ್. ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ಒಟ್ಟು ಐವತ್ತೈನ್ ಜನಟ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಪುಂಜೊವು. ಆ ನಾಟಕತ ನೂದೆರ್ತ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಪ್ರಯೋಗೊಲಾಂಡ್.

ತ್ರಿಪುರಾರಿ ಶರ್ಮಾ ಪನ್ಪುನಾರ್ ಒರ ಸುರಭಿತ ಮಾತಾ ಪೊಣ್ಣುಳೆನ್ ಪಾತೆರ್‌ಪಾತ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. ನಾಟಕಗ್ ಎಂಚ ಬತ್ತರ್? ಉಂದು ಇಸ್ಟಾಪುಂಡಾ? ಮದಿಮೆ ಎಂಚಾಂಡ್? ಇಂಚ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮನಸ್ ಬಿಚ್ಚ್‌ತ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಪತ ಮಹಾ ಇಸೇಸ ಪಂಡ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಲ್ ಇಜ್ಜಾಂತಿನವು. ಅಕ್ಲೆನ ಕಸ್ಟ ಸುಕೊತ

ಇಕ್ಕಟ್ಟ್‌ಲಾ ಬೇತೊರ್ಯನ ಬಗೆಟ್ 'ಆಯೆ ಅಂಚಗೆ, ಇಂಬಳ್ ಇಂಚಗೆ' ಪನ್ಪಿ ಕಟ್ಟ್ ಕತೆಕ್‌ಲ್ ಇಜ್ಜಾಂತಿನ.

ನಮನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿಟ್ಲಾ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿ ಅನುಭವ ತಿಕ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಟ್, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಡ್ರಾಮಾ ಸ್ಕೂಲ್, ಅಲ್ಪಡ್ತ್ ಭೋಪಾಲ್ ರೆಪರ್ಟರಿ, ರಂಗಾಯಣ, ಸುರಭಿ ಮುಟ್ಟ ನಮನ ಮಂಚಿತ ಬಾಬುಕೋಡಿ ಇಲ್ಲತ ಆಣನ ರಂಗ ಯಾತ್ರೆತ ಬೇನೆ, ದುನ್ನ, ತೆಲಿಕೆ, ನಲಿಕೆ, ಕುಸಿ, ಬೇಜಾರ್‌ತ ಮಾಮಲ್ಲ ಯಾತ್ರೆತ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆ. ಲೋಕೊತ ಇಡೀ ರಂಗಚರಿತ್ರೆಟ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ತಿಕಂದಿನಂಚಿನ ಐನ್ ರೆಪರ್ಟರಿಟ್ ಬೆಂದಿನ ರಂಗಾನುಬವೊ. ಅಂಚಾತೇ ಆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್- ರಂಗೊನೇ ಕಸುಬುಂದು ಎನ್ನಿತ್ ರೆಪರ್ಟರಿ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ವಾ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಲಾ ಪೂರ್ಣ ಅತ್ತ್‌ಂದ್. ಆರ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿಟ್ – 'ರಂಗಭೂಮಿ ಬುಕ್ಕ ಬಾಸೆತ ನಡುಟು ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಬಂದೊ ಉಂಡು. ಐಕಾತ್ರನೇ ಬಾರತತ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯೊಟ್ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ನಾಟ್ಯಾಲಯ ಬೋಡುಂದು. ಕನ್ನಡೊಟೇ ಏತೊಂಜಿ ಉಪಬಾಸೆಲುಲ್ಲ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲೆ ನಾಲಯಿಡುಪ್ಪಿ ಬಾಸೆಲೆನ ಬಳಕೆ ಬುಕ್ಕ ಉಳಿಕೆ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಸಾದ್ಯ ಆಪುನ ರಂಗಭೂಮಿಟ್ ಮಾತ್ರ'. ಇಂದೆಕ್ ಆರ್ ಪಿರಾ ನಮ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ದುಂಬು ದೀಯರ ಮರಪ್ಪುಜೆರ್.

ದುನಿಪು ಬುಕ್ಕ ಬೊಲ್ಪು

Sounds and lights... ನಾಟಕತವೇ ಕುಡೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್. ಬಾರೀ ಕರ್ಚಿತ ಮಾದ್ಯಮ. ಪರಾ ಕಟ್ಟೋಣತ ಒತ್ತುಗು ಕತೆ ಪನ್ಪಿ ಚಿತ್ರೊ ಮೂಡುನ ಬೊಳ್ಪು ರಾಪಾತ್, ಬೆತ್ತಡಿಟೇ ಸೊರೊ ಕೊರ್ಪಿ ಪೊಸ ನಮೂನೆತ ಕಲೆ ಅವು. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆರ್ತೇ 'ದನಿ'ತ ಬಗ್ಗೆ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡತ್ತೇ?

ಗುಜರಾತ್‌ತ ಸಾಬರ್ಮತೀ ಧ್ವನಿ ಬೆಳಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ಪೆರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಸ ಕಜ್ಜಗ್ ಕಾರ್ ದೀಯೆರ್. ಗಾಂಧಿಯೆರ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಸುತ್ತ ಮುಡೆಯಿ ಕತೆನ್ ರಾಪಾಯಿ ಬೊಳ್ಪುಗು ಸೊರೊ ಕೊರ್‌ತ್ ಪೊಸ ದೇಕಿಟ್ ತೂಪುನ ಪೊರ್ಲು. ಸಾಬರ್ಮತೀ ಸುದೆ ಬುಕ್ಕ ಆಶ್ರಮತ ಮುಟ್ಟಟಿಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಬೇವುತ ಪರಾ ಮರ ಇಡೀ ಕತೆತ ಮೂಲ ಸೂತ್ರದಾರನಲೆಕ. ಸಾಬರ್ಮತಿ ಸುದೆ ಕತೆ ಪನೋಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಕತೆ ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಯಿಲೆಕನೆ ಪರಿಪಿ ನೀರ್ ಫಳಫಳ ಮೆಣ್ಕುಂಡು, ಸೊರೊ ನಡಪುಂಡು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಟ್.

ರೈಲ್‌ಡ್ತ್ ಕತೆ ಸುರು. ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಆಫ್ರಿಕಾಟ್ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ರೈಲ್‌ಟ್ ಪೋನಗ ಟಿ.ಸಿ. ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ತ್, ಆರ್‌ನ ಸಾಮಾನ್ ಸಮೇತ ಪಿದಯಿ ನೂಕ್‌ಪೆ- ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್‍ನಗ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಟಾಂಟ ಭಯಂಕರ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೊರ್ಪೆತೆರೊ ದಾನ್ನೊ?

ಕಾರಂತೆರ್ ಆಂಚ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ಆಡೆಗ್ ವಾಸ್ತವ ಧ್ವನಿ ಯಾವಂದ್. ಟಿ.ಸಿ. ಆಂಚ ನೂಕಿ ಬುಕ್ಕ ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಮನಸ್ಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗ್ತ ದನಿಕ್ ಒಂಜಿ ಫಿಲಾಸಫಿಕಲ್ ಆಯಿನ ಟಚ್ ಇಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾದೇ ಕಾರಂತೆರ್ ಬಜೀ ತಂಬೂರಿ ಮೀಟುನ ದನಿ ಕೊರ್ಯೆರ್, ಆತೆ. ಇಡೀ ಸನ್ನಿವೇಸೊಗ್ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಗ್ ತಿಕ್ಂಡ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಟ್ ಪಠಾಣನೊಟ್ಟುಗ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಚೆಂಡೆ, ಸುರೂತ ಸರ್ತಿ ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಬನ್ನಗ ಟಕ ಟಕ ಟಕ ಟಾಂಗಾ ಸೊರೊ.. ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಕೈಟ್ 'ಸಾಬರ್ಮತಿ' ದ್ವನಿ ಬೆಳಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲಾ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಲಾಕೃತಿತಂಚ ಬೆಳಗ್ಂಡ್.

ಇಂಚ ಸಾಬರ್ಮತಿ, ಗ್ವಾಲಿಯರ್, ಗೊಲ್ಕೊಂಡ, ಪುರಾನಾಕಿಲಾ, ಆಗ್ರಾ, ಬಿಹಾರ್, ಉದಯಪುರ, ಶನಿವಾರವಾಡಾ – ಒಟ್ಟು ಎಣ್ಮ ಧ್ವನಿ ಬೆಳಕ್ ಕಾಯಕ್ರಮ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಗ್ ಕೈದಿಂಜ ದುಡ್ಡು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಬಾರಿ ಸುಲಬೊಟು, ಈತೊಂಜಿ ದುಡ್ಡು ಕೈ ಸೇರ್‌ನವು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪೊಸ ಇಲ್ಲ್ ದೆತೊನ್ಯರ ಅನುಕೂಲ ಆಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್–

'ಎಲ್ಯೆಡ್ತೇ ಎನನ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಯಿನವು ರಂಗಭೂಮಿ. ಅವ್ವೇ ಎನನ್ ಕಾಪಾಡ್ಂಡ್‌ಲಾ. ಎಲ್ಯೆಡ್ತೇ ನಾಟಕೊ ಎನ್ನ ಸುಬಾವೊನೇ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಬಜೀ ಒಂಜಿ ಚಟೊ ಅತ್ತ್.

ದಂತಗೋಪುರ ಲೆಕಂತಿ ಕನ ಎನ್ನವತ್ತ್. ಏಪಲಾ ಬಂಜಿತ ಮರ್ಕಟೊಗಾತ್ರ ಬೆಂದಿನಾಯೆ ಯಾನತ್ತ್. ಒಂಜಿ ಸತ್ಯ ಮಾತ್ರ ತೆರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್. ನಮಕ್ ಒವು ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜೋ ಐನ್ ಬುಡೊಡುನ್ಪಿ ಆದರ್ಶ. ಎಂಕ್ ದುಡ್ಡು ತಿಕಂದ್. ಐತ್ತಾವರ ದುಡ್ಡು ಇಜ್ಜಾಂತಿಪ್ಪುನವೇ ಆದರ್ಶ. ಯಾನ್ ಓದ್ಯರ ಬೋಡಾತ್ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತೆಂದ್ ಪನ್ನಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಏನ್ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತ್‌ಜತ್ತಾಂದ್ ನೆನ್‌ಪಾಪುಂಡು. ಎಲ್ಯ ಮೆಗ್ಯೆನೇ ಪೂರ ಮಲ್ತೆ. ಅಪ್ಪಯ್ಯನ ತಿಥಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ – ಎನ್ನ ಬೊಜ್ಜದ ಕರ್ಚಿಲಾ ಇಂದೆಟ್ ಮುಗಿಂಡ್ಂದ್ ಎನ್ನ್‌ಲ ಮಗಾ. ಯಾನ್ ಸೈನಗ ಜಾಸ್ತಿ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ಪಡ..ಬಿ ಕೇನ್ನಗ ಉಡಲ್ ಬೆಯ್ತ್‌ಲೆಕ ಆಂಡ್. ಸಾಲ ಆಂಟಲಾ ಆವು ಬೊಜ್ಜ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಹಠ ಪುಟ್ಟ್ಂಡ್. ತಿಥಿ, ಸ್ರಾದ್ದೊ, ಬೊಜ್ಜ ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಯಾನ್ ನಂಬೊಡಾ, ಬುಡೊಡಾ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆರ್ತ್‌ಲಾ ಅವು ರಡ್ಡ್ ಪೀಳಿಗೆನ್ ಜೋಡಿಸಾಪುಂಡು ಅತ್ತೇ?'

ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಪುದರ್‌ಟ್ ಬೆಂಗಳೂರುಟೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್

ಕಾರಂತೆರ್ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಉದ್ದೊಗ್ಲಾ ತಿರ್ಗೊಂತೇ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಸ್ವಂತೊಗೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಬೋಡೊಂದುಲಾ ಎನ್ನ್‌ದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆರ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ನ, ಪ್ರಾಯ ಅಜಿಪತ್ತೈನ್ ದಾಂಟಿ ಬುಕ್ಕ! ಅವುಲಾ ಅಪಗತ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಎಡ್ಡೆ ಅಭಿಮಾನಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆರೆನ ಉಮೇದ್‌ತ್ತಾವರ.

ಅಂಚ ಬೆಂಗ್ಳೂರ್‌ತ ಗಿರಿನಗರಟ್ ನೆಲಮಾಳಿಗೆ ಇತ್ತಿ ಇಲ್ಲ್ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಐಕ್ 'ಬಾಬುಕೋಡಿ ಮನೆ'ಂದ್ ಪುದರ್‌ಲಾ ದೀಯೆರ್. ಆರ್‌ನ ಸಂಗ್ರಹೊತ ಸುಮಾರ್ 12 ಸಾರ ಬೂಕುಲು, ಸಂಗೀತೋಪಕರಣೊಳು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಾದ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಲು, ಪೊಟೊ, ಪೋಸ್ಟರ್- ಇತ್ತೆ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಆತುಂಡು. ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಇಪ್ಪುನಗನೇ ಬಾಬುಕೋಡಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಟ್ರಸ್ಟ್ ವರ್ಸೊಟೊರೊ ನಾಟಕೊ, ಮ್ಯೂಸಿಯಂತ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಪೂರ ತೂಪುಂಡು.

ಪರ್ಪಾಟ, ಕಾಯಿಲೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಪರ್ಪಾಟ ಜೋರಾವೊಂತೇ ಪೋಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಉಂದೆನ್ ಉಂತಾವರ ಸುಮಾರ್ ಬಂ ಬತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಲೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ಪರ್ಪುನೆನ್ ಉಂತಾಯಿನೇ ಇಜ್ಜೆರ್. ಬೋಪಾಲ್‌ತ ಕೇಸ್‌ತ ಪೊರ್ತುಟು ಸುಮಾರ್ ಪರ್ಯೆರ್. ರಂಗಾಯಣಟಿಪ್ಪುನಗಲಾ ಪರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಸರಿ ವನಸ್ ಮಲ್ತೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಪರ್ ಪರ್‌ತ್ ಆರೋಗ್ಯಲಾ ಹಾಳಾವೊಂತು ಪೋಂಡ್. ರಂಗಾಯಣೊನು ಬುಡಿ ಬುಕ್ಕ ಪರ್ಪುನೆನ್‌ಲಾ ಪೂರಾ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಆತಾನಗ ಆರೋಗ್ಯ ಆರ್‌ನ ಕೈ ತತ್ತ್‌ತ್ ಪೋತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ನಡುಟ್ಲಾ ಆರ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ ಪಿಚ್ಚರ್, ಪದ್ಯೊಲೆಗ್ ರಾಗ ಪಾಡುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊರ್‌ನ ಫಣಿಯಮ್ಮ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಈ ಪಿಚ್ಚರ್‌ನ್ ದೆತೊಂತು ಪಿದಯಿ ದೇಸೊಲೆಗ್ ಪೋತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಈ ನಡುಟು ಕಾರಂತೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಬಂಗಾರ್, ಕಾಸ್, ಪದಕೊ ಕಂಡ್‌ತ್ ಪೋಂಡ್. ಚೋಮನದುಡಿ, ವಂಶವೃಕ್ಷ, ಫಣಿಯಮ್ಮ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ತಿಕ್‌ತಿನ ಬಂಗಾರ್‌ತ ಮೆಡಲ್, ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಸಾರ ರೂಪಾಯಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ತ 120 ಪೌಂಡ್ ದುಡ್ಡು ಏರೆನವೋ ಮದಿಮೆಗ್‌ಂದ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ದೆತ್ತಿ ದೀನ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಮುತ್ತುತ ಮಾಲೆಲು, ರಾಜವರ್ತಿ ಕಲ್ಲ್‌ತ ಸರೊಕ್ಲು, ಓಲೆ, ಉಂಗಿಲೊ- ಪೂರ ಕಂಡ್‌ತ್ ಪೋಂಡ್.

ಇಂಚ ಒಂಜಿ ದಿನ ಉಜ್ಜಯಿನಿಟ್ ಟಾಯ್ಲೆಟ್‌ಗ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಏತ್ ಪೊರ್ತಾಂಟಲಾ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಅಪಗನೇ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಗ್ ದಾದನೋ ಅನುಮಾನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಪಗ ಪರ್ಪುನೆನ್ ಉಂತದಿತ್ತೆರ್. ಬೇಲೆ ಸುಮಾರ್ ಬಾಕಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐನ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋಪೆಂದ್ ಎನ್ನೊಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಆರ್ ಸೀದಾ ಹೆಗ್ಗೋಡುಗು ಪೋಯಿನಾರ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರೆನ ಪರಿಚಯತ ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ಕೈತಲ್ ಪೋಯೆರ್. ಕಾಲ ಕೈ ಮೀರ್ದ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಗ್ ಪೋನ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. Prostate cancer ಡಾಕ್ಟ್ರು ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬೆಂಗ್ಳೂರ್‌ಗ್ ಪಿರಾ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಕ ಅಲ್ಲ್ ಪೂರಾ ಚೆಕ್‌ಅಪ್ ಮಲ್ಪಾಲೆ'.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ !

ಬೆಂಗ್ಲೂರುಟು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಉಂಡುಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಆಂಡ್. ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಡಾಕ್ಟ್ರಡೆಗ್ ಪೋದು ಮಾತ್ರ ದೆತೊಂಡೆರ್, ಅವ್ವೇ ತಪ್ಪಾಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಪಿರಾ ಜೋರಾಂಡ್. ರಡ್ಡನೇ ಸರ್ತಿ ಆಪರೇಶನ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ನಿತ್ರಾಣ ಆವೊಂತೇ ಪೋಯೆರ್. ಬಾಂಬೆಗ್ ಲೆತೊಂತು ಪೋಂಡು. ಅಲ್ತ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಒಂಜರೆ ಲಕ್ಷ ಕರ್ಚಾವುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಟು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಸ್.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ತ ಪೂರ ಖರ್ಚಿನ್ ಸರ್ಕಾರೊನೇ ತೂವೊಂಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಟ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ Sounds and lights programeತ ಬೇಲೆನ್ ಬಾಂಬೆಟ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಅನಾರೋಗ್ಯತ ಸಂಗತಿ 'ಸುರಭಿ'ತಗ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾತ್, ತಿರುಪತಿಗ್ ಪೋಂಡ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವಾಸಿ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ತ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ತಿರುಪತಿಟ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಕಾರ್ ಜಾರ್‌ತ್ ಬೂರಿನ ಅಪಶಕುನ ಆಂಡ್. ಆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ತ್ ದಯೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ನರ್ವಸ್ ಆಯೆರ್‌ಗೆ.

ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಟು ವೈದೇಹಿ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೆವರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್ ಉಡುಪಿ- ಬೆಂಗಳೂರುಟು ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವ ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಆರ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಬೇನೆ, ಬೇಜಾರ್, ತೆಲಿಕೆ ಪೂರ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆತಕ್ಲ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಮಲ್ಪೆರೆ ನಾಗಾಭರಣರೆಟ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚಲಾ ಪಿರ ಊರು, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಮೈಸೂರುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ತಿರ್ಗೊಡಾಂಡ್. ಇಂಚಲಾ ಆರೆಗ್ ಆಯಾಸ ಆಂಡ್.

ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ಒಂಜೆನಾನಿ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಒಂಜಿ ಬೊಳ್ಳಿ ರಾದ್ ಪೋಂಡ್

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗ್ ಮರ್ದ್ ಕೊರೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ನನ ಒರಿತಿನ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂಜೇ. ಕಿಮೋಥೆರಪಿ. ಐನ್ಲಾ ಕೊರ್ಕ, ಬುಕ್ಕ ಕೊರ್ಜಿಂದ್ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡೆವರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂಡೆರ್. ಕಿಮೋ ಕೊರಿ ಬುಕ್ಕತ ಬೇನೆ, ಏರೆಗ್ ಬೋಡು? ಐರ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಎಂಚಿನ ಕೊರ್‌ಂಟಲಾ ಕಕ್ಯರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಟ್ಲಾ ಆರ್ ಬೇಲೆ ಉಂಡುಂದು ಪಿರಾ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಬೆಂಗ್ಲೂರುಗು ಬತ್ತಿ ಬುಕ್ಕ ಪಿಎಸ್‌ಎ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಲಿವರ್‌ಡ್ತ್ ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಗ್ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಆಕಾಸೊ ಬೂರಿಲೆಕಾಂಡ್.

ವಿನಾಯಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅಪಗಪಗ ತೂಯರ ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟೆರ್ ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾರ ರೂಪಾಯಿನ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ ಕೈಟ್ ದೀತ್ ಪೋಪೆತೆರ್‌ಗೆ.

ಇತ್ತೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಮಂಚಗ್ ಅಂಟಿಲೆಕ ಆತೆರ್. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್, ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ವರದಪ್ಪ ಅಯ್ಯರ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೂಯರ ಬತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ದೋಸ್ತಿಲು, ಜನೊಕ್ಲು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಿಭಾನ್ಲಾ ತೂವೊಡುಂದು ಬರ್ಪರ ಪಂಡೆರ್. ಆಲ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ತ್ ತೂದು ಪೋಯಲ್.

ರಾತ್ರೆ ನಿದ್ರೆ ಸರೀ ಬರೊಂತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಐಸಿಯುಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜ ನೀರ್. ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪೆರ ಇತ್ತ್‌ಂಡೋ? ಆನಿಯೇ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆರ್ ಬತ್ತ್ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಊರುಡ್ತು ಮೆಗ್ಯೆ ಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಮನತನಿ ಊರುರ್ತು ಕಾರಂತೆರೆ ಮೆಗ್ದಿಯಲ್ಲು, ಮೆಗ್ಯನಕ್ಲ್ ಬತ್ತೆರ್.

2002, ಸೆ. 1. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಒಂಜೊಂಜೇ ಅಂಗ ಫೇಲ್ ಆವೊಂದೇ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಯ್ಯ ಐನ್ ಗಂಟೆಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಉಸುಲು ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಆಡೆಗ್ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಒಂಜಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಮಿತ್ತ್ ಬಾನೊಗು ರಾದ್ ಪೋಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಬೇಲೆನೇ ಒಂಜಿ 'ಮಿಸನರಿತಂಚ'

ದೇಸೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆಟ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಒರಿ ಪನ್ಪುನವು ಮಾತಾ ತುಳುವೆರ್‌ನ ಪೆರ್ಮೆ. ಆರ್ ಮಲ್ತ್‌ನಾತ್ ಪ್ರಯೋಗೊ, ರಂಗ ಕಾರ್ಯಾಗಾರೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ವಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆಲಾ ಮಲ್ತಿಪ್ಪಯೆರ್. ಆರ್ ನೂದೆರ್ತ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಪ್ರಯೋಗೊಲೆನ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಈತ್ ಪೂರ ಬೇಲೆನ್ ಆರ್ ಪುದರ್‌ಗಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನಾರತ್ತ್. ಆರೆನ ಇಡೀ ಬದ್‌ಕೇ ಒಂಜಿ ಮಿಷನರಿತಂಚ ಪಂಡ್‌ತ್ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುತ ಲೇಖಕೆರ್ ಪುಗರ್ಪೆರ್.

ನಲ್ಪನೇ ಪ್ರಾಯೊಟೇ ಆರ್ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟತ ಪುದರ್ ಪಡೆಂಟಲಾ, ಆ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಆರ್ ಅಂಟೊನ್ನಾರತ್ತ್. ಪೇಂಟೆ, ಊರುಂದ್ ಎನ್ನಂದೆ, ವೃತ್ತಿಪರ, ಹವ್ಯಾಸಿಂದ್ ಎನ್ನಂದೆ ವಾ ತಂಡೊಕ್ಲಾ ಸರಿ, ಆರ್ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕೊಟು ವೃತ್ತಿಪರತೆ ಬೋಡು, ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬುಳೆವೊಡು, ಸಮರ್ತೆರಾಯಿನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬೋಡುಂದು ಏಪೊನೇ ಪನೊಂದು ಬತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಟಲಾ, ಪೊಸ ನಾಟಕೊನ್ಲಾ ಆರ್ ಗೊಬ್ಬೆರ್. ಅತ್ತಂತೆ ಆರ್ ಅಂಚಿನ ತಂಡೊಲೆಗ್ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ಪುನಗ ಎಡ್ಡೆ ಕಲಾವಿದೆರೆನೇ ಕೋರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡಿನಾರತ್ತ್. ಸಮರ್ತೆರಾಯಿನ ಕಲಾವಿದೆರಿಜ್ಜಂದೆ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಳಾವುಂದು ಪೋಡಿತ್‌ನಾರತ್ತ್. ಪ್ರಯೋಗ ಗೆಂದ್‌ನಗ ಆರ್ ಕುಸಿ ಪಡೆತ್‌ರ್. ಸೋತ್‌ನಗ ತಂಡೊಡ್ತ್ ಒಂಜಿ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಂಡತ್ತಂದ್ ಸಮಾದಾನೊ ಪಡೆತೆರ್. ಈ ದೃಷ್ಟಿಟ್ ಆರ್ ಸೋತೆರ್‌ಂದಿಜ್ಜಿ.

ರೆಪರ್ಟರಿಲೆಟ್ ಬೆಂದ್‌ನಾರೆಗ್ ಹವ್ಯಾಸಿಲೆ ಕಂಡೊಟು ಬೆಂದ್‌ನಗ ಆರೆಗ್ ಬಂಜ ಆಯಿನವುಂಡು. ಏತೇ ಬಗೆಟ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೋರ್‌ಂಟಲಾ ಗ್ರೇಯ್‌ಪಂತ್‌ನಗ್ಲ್ ಇಪ್ಪುವೆರತ್ತ್? ಕೆಲವೆರ್ ಅರ್ತಾಂಟಲಾ ಅಬಿನಯೊಕು ಪೊಸಬೆರಾಯಿನೆರ್ತಾವರ ಅರ್ತ ಮಲ್ತೊನ್ನೆನ್

ನಟನೆಗ್ ಕೊಂಡರ‍್ಯರ ಸಮರ್ತೆರಿಪ್ಪುಜೆರ್. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪಂತೆ, ಸಾದ್ಯ ಆಯಿನಾತ್ ಪಂಡ್‍ತ್ ಕೊರ್‍ತ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವೆರ್, ಎದ್‍ರ್ ಪಾತೆರಯೆರ್. ಆಂಡ ಪಿಸ್‍ರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ನೆರ್‍ತ್‌ನಲಾ ಉಂಡು. ಒಟ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆನಗ, ನಾನ ಯಾನ್ ತಾಲೀಮು ಮಲ್ಪುಜಿಂದ್ ಪೋಡಿಪಾಯಿನಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಆರ್‌ನ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಪೂರ ನಾಟಕತ ಒಂಜಿ ಬಾಗೊನೇಂದ್ ಎನ್ಪುವೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಒಂಜಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪಂಡ ನಿರಂತರ ತಿರ್ಗಾಟ. ಆರ್ ಕುಲ್ಲುನಲ್ಲ್ ಕುಲ್ಲುನಾರತ್ತ್, ಉಂತ್‌ನಲ್ಲ್ ಉಂತುನಾರತ್ತ್. ಈ ಓಡಾಟ ಆರ್‌ನ ಏತೋ ಪ್ರಯೋಗತ ಗುಣಮಟ್ಟತ ಮಿತ್ತ್ ಪರಿಣಾಮ ಬೂರ್‌ನವುಂಡುಗೆ. ಅಂಚಾಂದ್ ಆರ್ ಇಂದೆನ್ ಬದಲಾಯಿಸತ್‌ಜೆರ್. ಆರೇ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್– ನನಗೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಬೇಕು. ಕೆಯಾಸ್‌ನಲ್ಲೇ ಏನಾದರೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ' ಪನ್‌ಪೆರ್. ಅವು ಸರಿ ಇಪ್ಪು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಯಾಸ್‌ಟೇ ಸೃಜನಶೀಲತೆನ್ ಮೆರೆಪಾತೆರ್. ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನತ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗ್ ದುಂಬು ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಬ್ರೆಕ್ಟ್‌ನ ಶೈಲಿಟ್ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಸಂಗೀತೊ ಕೊರ್‍ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೋ ಉದಾರ್ಮೆ ಉಂಡು. ಆರ್‌ನ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗೊಲೆನ್ ತೂಯಿನ ಡಾ। ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ 'ರಂಗಭೂಮಿಯ ಜೀನಿಯಸ್'ಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ತೆರ್.

ಹಯವದನ, ಸತ್ತವರ ನೆರಳು, ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಗೋಕುಲನಿರ್ಗಮನ, ಜೋಕ್ಲೆ ನಾಟಕೊ ಪಂಜರಶಾಲೆ, ಮೂಕನ ಮಕ್ಕಳು ಇಂದೆಕ್ ಉದಾರ್ಮೆ.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಅಧ್ಯಯನತ ಬಗ್ಗೆ, ಆರ್‌ನ ವಿದ್ವತ್‌ತ ಬಗ್ಗೆ ಆವೆಂಚಿನಲಿಂದ್ ಏರಾಂಟಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್‌ನಂಚ, ಬ್ರೆಕ್ಟ್‌ನಂಚ, ಭರತನಂಚ ನಮ್ಮ ದೇಶತ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ರಂಗಮೀಮಾಂಸೆ ದಾದ? ಸ್ಟಾನಿಸ್‌ಲ ವಾಸ್ಕಿ, ಮೇಯರಾಲ್ಡ್ – ಮುಕ್ಲೆ ಲೆಕ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಅಭಿನಯ ತತ್ವ ಎಂಚಿನಂದ್ ಏರಾಂಟಲಾ ಕೇನುವೆರ್. ಐಕ್ ಪೂರ ಆರ್‌ಟ ಉತ್ತರಲಾ ಇಪ್ಪಂದ್. ಆರ್‌ಟ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಶಿಸ್ತು ಇಪ್ಪಂದ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಏತೋ ರಂಗ ಕೃತಿಲೆಟ ಕೆಲವಾಂಡಲಾ ಅಸಾಧಾರಣವಾಯಿನ ರಂಗಕೃತಿಕ್‌ಲ್ ಇಪ್ಪಂದೇ? ಐಟ್ ಕೆಲವೆನ ಬಗೆಟಾಂಟಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ತನಾ ನಮೊ?

ಕಾರಂತೆರ್, ಆರ್‌ನ ಬಾಸಣ, ಸಂದರ್ಶನಟ್ ಪೂರಾ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಒರಿಪಾಪುನ, ಬುಳೆಪಾಪುನ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನವೇ ಎಚ್ಚ, ರಂಗ ಸಂಗೀತೊ ಎಂಚ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ಪನ್ನವೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಆಂಡ ರಂಗ ಕಲೆತ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಮಟ್ಟಡ್ ಪಾತೆರುನವು ಕಡಮ್ಮೆ. ಐಟ್ಲಾ ಆರ್‌ನವೇ ರಂಗ ಕೃತಿಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ನವು ತೀರಾ ಕಮ್ಮಿ. ಒರೊರೊ ಬಾಸಣಟ್, ಇಂಚನೆ ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ರಂಗಕಲೆನ್ 'ಬಾಸ್ಟರ್ಡ್ ಆರ್ಟ್'ಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ತೆರ್. ಬವುಸೊ ರಂಗಕಲೆತ ಬಗೆಟ್ ಆರ್‌ನ ಕಲ್ಪನೆ ಉಂದುವೆನೋ ದಾನ್ನೊ? 'ತೂಲೆ ಈ

ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಪೂರಲಾ ಸ್ವೀಕಾರೊನೇ। ಚಿತ್ರಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತೊ, ಯೋಗೊ, ಮಾರ್ಷಲ್ ಆರ್ಟ್- ವೊಯ್ನ್ ಬೋಡಾಂಟಲಾ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗ್ ದೆತೊನೊಲಿ.' ಈ ಅರ್ತೊಟು ಆರ್ ರಂಗಕಲೆನ್ 'ಬಾಸ್ಟರ್ಡ್ ಆರ್ಟ್'ಂದ್ ಲೆತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಆರ್‌ನ ಮಾತಾ ನಾಟಕೊಲೆಟ್‌ಲಾ ತೂವೊಲಿ.

ಮಂತ್ರೊಲಾ ಬೋಡು, ನೆರಡ್ಡೆಲಾ ಬೋಡು

ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಮಂತ್ರೊಲಾ ಬೋಡು, ನೆರಡ್ಡೆಲಾ ಬೋಡುಂದು ಪನ್‌ತೆರ್. ಅಂಚನೇ ಆರ್ ಮಂತ್ರಘೋಷೊನ್ಲಾ ನೆರಡ್ಡೆನ್ಲಾ ಸುಮಾರ್ ನಾಟಕೊಲೆಟ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟುಲೆಕ ದೀವೊಂತೆರ್. (ಸತ್ತವರ ನೆರಳು, ಪಂಜರಶಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಹಿಂದಿತ 'ಹಯವದನ' ನಾಟಕೊಟು ಕಪಿಲಾ, ದೇವದತ್ತೆರೆನ ಜಗಳೊಗು ಮಾರ್ಷಿಯಲ್ ಆರ್ಟ್‌ನ್ ಪಾಡೊಂತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನತ ಪಜ್ಜೆನ್ಲಾ ದೆತೊನ್‌ತೆರ್. ನಮನ ಪಾತೆರತ ನಡುಟು ಬರ್ಪಿನ ಹು, ಉಹುಂ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಉದ್ಗಾರೊನ್ಲಾ ರಂಗಭಾಷೆತಂಚ ಮಲ್ಪೊಲಿಂದ್ ತೋಜಾತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಟ್ಟಾತ್ ಆರ್ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಅವು ಕನ್ನಡ ಇಪ್ಪಡ್, ಹಿಂದಿ ಇಪ್ಪಡ್ ಏತ್ ರಿಚ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಡಾಂಟ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಶೋಧನೆನೇ ಆವೊಡುಂದು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ನಾಟಕೊಲೆಟ್ ವೈಭವ, ಸೆಲೆಬ್ರೇಷನ್ ಉಂಡುಂದು ರಾಪಾತ್ ಪಾತೆರುನೆರ್ತ್‌ಲಾ, ಆರ್ ಬೆಂದಿ ಪ್ರತೀ ಬೇಲೆಟ್ಲಾ ರಂಗ ಸಾಧ್ಯತೆಲೆನ್ ಏತ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಲಿ. ಒಲ್ಪೊವ್ವಡ್ತೋ ಪೆಜಿತ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ನ ರಾಗೊಳೆಡ್ತ್, ಸೊರೊಡ್ತ್, ಶಬ್ದ ವೈವಿಧ್ಯೊಡ್ತಾವರ ಭಾರತೀಯ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಏತೊಂಜಿ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಅಬ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನವು ಇತ್ತೆತ ಒಂಜಿ ತುರ್ತು.

ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳುಟ್ಲಾ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಮಲ್ತೆರ್. ಬವುಸೊ ಅವು ತನ ಉಡಲ್‌ನ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿ ಊರುತ ಬಾಸೆಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಕೊರಿನ ಒಂಜಿ ಕಾಣಿಕೆ. ಆರ್‌ನ ನಾಟಕೊಲೆಟ್ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಊರುತ ಜನ ಪಾತೆರುನ - ಐಟ್ಲಾ ತುಳುತ ಕೆಲವು ಉದ್ಗಾರೊಲು ಬರ್ಪ. ಗಟ್ಟಿ ನಿಲೆ ಊರಿ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ, ನಾಟಕಕಾರನ ಮನಸ್‌ಟ್ ಬಾಲ್ಯತ ನೆಂಪು, ಊರುತ ನೆಂಪು, ಊರುತ ಬಾಸೆ, ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಖಂಡಿತಾ ಪರಿಣಾಮ ಬೂರುಂಡೇ.

ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಆತೇ ಅತ್ತ್, ಇಡೀ ಭಾರತತ ಏತೋ ರಂಗಭೂಮಿಲೆನ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಅಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಟ್ಲಾ ಆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯಿನಕ್ಲ್ ಕಮ್ಮಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗೆಟ್ ರಡ್ಡ್ ಆತ್ಮಕತೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಉಡುಪಿ ಆರ್‌ಆರ್‌ಸಿ, ವೈದೇಹಿಯೆರೆಟ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬರೆಪ್ಪಾಯಿ 'ಇಲ್ಲಿರಲಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ' ಆತ್ಮಕತೆ. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸುದೀರ್ಘ ಬುಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಭಾರತತ ರಂಗಭೂಮಿತ ಚರಿತ್ರೆ ಪನ್‌ಪಿ ಬೂಕು. ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಮುಳಿ ಇಲ್ಲತ ಪುರುಬಾಕಿಲ್ ಕಡತ್ತ್ ಡೆಲ್ಲಿ, ಬೋಪಾಲ,

ರಂಗಾಯಣ, ಸುರಭಿ, ಯುರೋಪ್, ಅಮೆರಿಕ ಇಂಚ ಪೂರ ತಿರ್ಗ್‌ತ್ ಮಾಮಲ್ಲ 'ನರಮಾನಿ' ಆಯಿ ಬಗೆನ್ ಪೊರ್ಲುಟು ಮುಡೆತ್ ಕೊರಿನ ಬೂಕು ಅವು. ಇಂದೆಕ್‌ಲಾ ಮುಂಬು ಬಿ.ಎಸ್. ಕೇಶವರಾಯೆರ್ 'ಸೂತ್ರಧಾರ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯಡಕ ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ 'ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ (ಜೀವನ ಸಾಧನೆ)' ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್. 'ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ : ರಂಗಸಂಪನ್ನರ ಕಿರು ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ' ಬೂಕುನು ಹಾ.ಸಾ.ಕೃ ಬರೆತೆರ್, ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಹಿಂದಿಟ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗೆಟ್ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲು ಅಚ್ಚಿ ಆತೊ.

ತುಳುವೆರೆಗೇತ್ ಗೊತ್ತುಂಡು?

ಆತಾಂಟ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕೊಟು ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗೆಟ್ ಆಯಿನ ಬೇಲೆ ಯಾವಂದ್. ತುಳುವೆರ್ ನಮೊ ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಾರ್‌ಂದ್ ದಾಂದಾಂಟಲಾ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅತ್‌ಜಿ. ಆರ್‌ನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗಾಂತ್ ತೂದು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುತಕ್ಲ್ ಕಾರಂತೆರೆ ನಾಟಕೊಗು ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್ ಎಂಚ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನೊಲು ದುಂಬಗ್ ಪ್ರೇಜನೊ ಆಪೆತೊ ಖಂಡಿತ.

ಕಾರಂತೆರೇ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಮಲ್ತಿ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ನಾಟಕಡ್ ಬಲರಾಮನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತಿತ್ತಿ ಜೀವನ್‌ರಾಂ ಸುಳ್ಯ ಪನ್‌ಪೆರ್ – ಡೆಲ್ಲಿತಂಚಿ ಎಂಕಲೆ ನಾಟಕೊ ಪೋಂಡ ಅಲ್ತ ರಂಗಮಂದಿರತ ಪಿದಯಿ ಕಾರಂತೆರೆನ ಮಲ್ಲ ಪೋಸ್ಟರ್ ಅಂಟಾಯಿನವು ತೋಜೆತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕಲೆಗ್ ಅವು ಅಚ್ಚೆರೊ. ಅಂಚಿತಕ್ಲೆಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಅದ್ಭುತೊನೇ.'

ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊತ ಮಣ್ಣ್‌ಟ್ ಪುಟ್ಟ್‌ತ್, ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ತೆರಿದಿತ್ತಿನಾರ್. ಆರ್‌ನ ಆತ್ಮಕತೆತ ಬೂಕು ಓದ್‌ತ್ ಮುಚ್ಚಿನಗ ನೆಂಪಾಯಿನ – ಓಲಾಂಡಲಾ ಆರ್ ಗುಬ್ಬಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗ್ ಸೇರ್‌ದಿಜ್ಜಾಂಡ ನಮನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳಗ್ ಸೇರ್‌ತ್ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಕಲನ್ ನನಲಾತ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಲ್ತುವೆರೋ ದಾನ್ಯೊ? ಬಡಗ್ ತಿಟ್ಟ್‌ಗ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್‌ನಂಚಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ತಿಕ್‌ತ್ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿಲೆಕ ಕುಡ್ಲತಂಚಿತ ತೆಂಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಆತ್‌ಜಿ. ಓಲಾಂಡಲಾ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ತೆಂಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್‌ತ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಕಾರ್ ದೀತುವೆರ್‌ಂಟ ಆಟೊಗೊಂಜಿ ಬೇತೆನೇ ದೇಕಿ ಬತ್ತ್‌ತ್‌ವೋ ದಾನ್ಯೊ?

ಅಂಚಾತುಂಡ ಇತ್ತೆ ತಿಕ್‌ನ ಪುಗರ್ತೆ, ದೇಸೊರ್ಮೆತ ಕೀರ್ತಿ ಬತ್‌ತುವಂದ್. ಅವ್ವಿಪ್ಪಡ್, ಯಕ್ಷಗಾನಂದ್ ಅತ್ತ್, ಈ ದೇಸೊತ ಒವ್ವೇ ಮೂಲೆತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿನ್ ನಾಟಕೊಗು ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ ಬಗ್ಗವುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ನಾಟಕ ಕಟ್ಟುನ ರೀತಿ

ಕಾರಂತೆರ್ ನಾಟಕೊ ಒಂಜೆನ್ ಕಟ್ಟುನ ರೀತಿನ್ ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಇಂಚ ವಿವರಿತ್‌ದೆರ್- 'ಕಾರಂತರು ಮೊದಲು ನಾಟಕವನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾಟಕದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು, 'ಸಂಗೀತ ಸಂಕೇತಗಳಲ್ಲಿ'. ಅವರು ನಾಟಕದ 'ಪ್ರಾಣಗಿಣಿ'ಯನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಭಾವಸ್ಥವಾಗಿಯೋ – ತರ್ಕ ಅನುಮತಿಗಳಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಭಾವಾನುಭವ ಸಾದೃಶ್ಯಗಳ ಮೂಲಕವೋ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ನಾಟಕದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯು ಒಂದು, 'ಸಂಗೀತ ಗುಟಿಯಾಗಿ' ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಉಂಡೆಗಟ್ಟಿ ಹರಳುಗಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲಿನ ಅವರ ನಾಟಕ ತಯಾರಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಸಂಗೀತ ಸಂಕೇತ ಅಥವಾ ಸಂಗೀತ ಗುಟಿಯ ಉಪಭ್ರಮಣವಷ್ಟೇ. ಮೊದಲು ಅವರು ಈ ಸಂಗೀತ ಸಂಕೇತದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೈಯಾಗಬಲ್ಲ ಶಾಬ್ದಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು- ಗೀತವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಇಡೀ ನಾಟಕದ ಪಠ್ಯವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.'

ತುಳುತ ಮೂಲಕನೇ ಲೋಕೊ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್

ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ ನಮ ಪುತ್ತೂರುದಾರ್. ಕನ್ನಡೊ ಅಂಚನೆ ತುಳುತ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ನಾರ್. ಇಂಚಿನ ಐ.ಕೆ.ಯೆರೆಗ್ ಮುಪ್ಪೊ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೇ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಪರಿಚಯ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. 1984ನೇ ಇಸ್ವಿಟ್ ಒರ ಭೋಪಾಲತ ರಂಗಮಂಡಲಟ್ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ನಡತಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕತ ಒಂಜಿ ತಂಡೊನು ಆಡೆಗ್ ಲೆತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಆಡೆಗ್ ಪೋಯಿನ ತಂಡೊಟು ಐ.ಕೆ. ಬೋಳುವಾರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ| ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಮೋಹನ ಸೋನ, ಜನಾರ್ದನ, ಸುಳ್ಯೊತರಾಮಕೃಷ್ಣೆರ್, ಚಂದ್ರಹಾಸ ಉಳ್ಳಾಲ- ಇಂಚ ತುಳುನಾಡುತಕ್ಲೇ ಇತ್ತಿನ ತಂಡೊ ಅವು. ಭೋಪಾಲ್‌ಟ್ 'ಬೇನೆ' ಬುಕ್ಕ 'ಬಡಪಾಯಿ ನಾಗಪ್ಪ' ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಕನ್ನಡೊ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬುತಿತ್ತೆರ್. ಅವು ನಮನ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ತ ಬೂತೊ ಕಟ್ಟುನಾಯನ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ತ ನಾಟಕೊ. ಕನ್ನಡೊಟು ಬಂಡಾಯ ಚಳುವಳಿ ಬಾರೀ ಮಿತ್ತ್ ಪೋದಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತು ಅವು. ಅಂಚ ಐನ ಒರು ಈ ನಾಟಕೊಟ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಕಾರಂತೆರ್ ಏತೇತೋ ದೇಸೊ ತಿರ್ಗ್‌ನಾರ್, ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟಡ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾರ್. ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೇ ತುಳುನಾಡ್‌ರ್ತ್ ದೂರೊ ಪೋಯಿನೆರ್ಡಾವರ ಆರೆಗ್ ತುಳು ಸರಿ ಬರೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಈತ್ ಪೂರ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್ ಪಾತೆರೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಟ, ವೊವ್ವೇ ಇಸಯೊತ ಬಗೆಟ್ ಬಾಸನೊಗು

ಜತ್ತ್‌ಂಟ, ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿಲಾ 'ಎನ್ನ ಊರುತ ಜನ...., ಎನ್ನ ಊರುತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನೆರ್, ಎನ್ನ ಊರುಟು ಇಂಚ...' ಎಂದ್‌ದೇ ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರ್‌ತ್ ವಿವರಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಏತೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಂಟಲಾ ಆರ್ ತುಳತ ಮೂಲಕೊನೇ ಮಾತೆನ್ಲಾ ತೂಪೆತ್‌ನ. ಗ್ಲೋಬಲೈಸೇಷನ್‌ತ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್‌ನಗಲಾ ಆರ್, ಎನ್ನ ಊರುಟು ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದೇ ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆ ಹಿಂದಿಯೋ, ಕನ್ನಡೊನೋ ಆತ್ತ್‌ಂಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್. ಆಂಡ ಕೊರ್ಪಿನ ಉದಾರ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ತುಳುನಾಡ್. ಈ ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತನೇ ಯಾವು ನಮಕ್ ಕಾರಂತೆರ್ ನಮ್ಮಾರ್‌ಂದ್ ಎದೆ ತಟ್ಟ್‌ತ್ ಪನ್ನೆರ.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್

ಪ್ರೊ| ವಿವೇಕ ರೈಕುಲ್ಲ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿತ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಆದಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತು. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಲೆನ ಬಾರೀ ಉಮೇದ್‌ಟ್ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬರ್ಪಾಯೆರ್. ರೈಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಸಾಲೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ದುಂಬು ದೀಡ್‌ತ್ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಪಾವುನ ಅಬುಲಾಸೆ. ಅಂಚ ಉಡುಪಿ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆತ 6ನೇಡ್ದ್ 9ನೇ ಮುಟ್ಟತ ಸಾಲೆ ಜೋಕುಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಡಾಯೆರ್. ಕುಡ್ಲ ಬಲ್ಮಠತ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲೆಟ್ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ. ಪೂರಾ ಖರ್ಚಿನ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯೇ ತೂವೊಂಡು. ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪ ಜೋಕುಲು ಒಂಜಿ ವಾರೊ ಕಾರಂತೆರೆನ ಒತ್ತು ಇತ್ತೊ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನೊಂದು ಕೇನೊಂದು ವೊವ್ವಾಂಡಲಾ ಉತ್ತರೊ ತಿಕ್‌ಂಡ ಅವ್ವೇ ಎಳೆನ್ ದೆತೊಂತು ಬಾರಿ ಸೋಕುಡೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಕಲ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಒಂಜಿ ವಾರೊ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಂಭ್ರಮೊ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಸುರೇಶ್ ಬುಕ್ಕ ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ ಸಾಯ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ಆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರೊಟು ಜೋಕುಲು ಗೊಬ್ಬುನ ತುಳು ನಾಟಕೊ 'ಜಾತ್ರೆ'. ಆ ನಾಟಕೊಗು ಹಿಂದಿತ ಪ್ರೇಮಚಂದೆರೆನ 'ಈದ್ಗಾ' ಕತೆತ ಮೂಲೊ. ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಜಾತ್ರೆತ ಒರುನು ಕಾರಂತೆರ್ ಕೊಂಡತ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಲ್ಲಡ್ಕತ ಗೊಂಬೆ ಸುರು ಆಯಿ ಪೊರ್ತು ಅವು. ಆ ಗೊಂಬೆಲೆನ್ಲಾ ನಾಟಕೊಟು ದೆತೊಂತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ನಾಟಕೊ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಐ.ಕೆ. ಪನ್ಪೆರ್.

ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಡು ಕುಡ್ಲತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ತಂಡತಕ್ಲ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ನಿರ್ದೇಶನೊಟು 'ಕೊಡಿಮರ' ಪನ್ಪಿ ತುಳು ನಾಟಕೊನು ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಡಾ| ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಪ್ರೊ| ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮೆಕ್ಲ್ ಪೂರಾ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಟ ನಾಟಕೊ ಎನ್ನಿಲೆಕ ಆಯಿಜಿಗೆ. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಇತ್ತ್‌ನೆಡ್ತಾವರ ನಾಟಕ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ನಾಟಕ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಇಸ್ಟ ಆಯಿಜಿಂಡ್ ಐ.ಕೆ. ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಡ್ಲತ ಟೌನ್ ಹಾಲ್‌ಟ್ ಆಯಿನ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಜೋಕುಲೆ ರಂಗಭೂಮಿ

ಕಾರಂತೆರ್ ಏತೇ ಮಲ್ಲ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅವುಲಾ ಜೋಕುಲೊಟ್ಟುಗು ಜೋಕುಲಾತ್. 1963ನೇ ಇಸ್ವಿಟ್ ಡೆಲ್ಲಿತ್ತ ಸಾಲೆಟ್ ಮಾಸ್ಟ್ರಾದಿಪ್ಪುನಗನೇ ಜೋಕುಲೆ ನಾಟಕ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಆನಿಡ್ತ್, ತೀರ್ ಪೋಪುನೆಕ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಮುಟ್ಟಲಾ ಆರ್ ಜೋಕುಲೆಗಾತ್ ಪುಣೆತೆರ್. ವರ್ಸ, ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊಗೊರೊ ಆಂಟಲಾ ದೇಸತ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಗ್ ಪೋತ್ಜೋಕುಲೆ ರಂಗೊಗು ಬೋಡಾತ್ ಪೊರ್ತ್ ಕಳೆತ್ ಬತ್ತ್‌ತೆರ್. ಬುಡೆದಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಅಂಚನೆ. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಗ್ಲೂರುಟು 'ಬೆನಕ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರ'ನೇ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸ ತಪ್ಪಂತೆ ಜೋಕುಲೆಗಾತ್ರ ರಂಗ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ನಡಪಾತ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ 1971ಟ್ ನೀನಾಸಂಗ್ ಪಂಜರಶಾಲೆ ನಾಟಕ ಮಲ್ಪುನೆ ಮುಟ್ಟ ಕನ್ನಡೊಟು ಜೋಕುಲೆ ರಂಗತ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಮೂಲಕ ಜೋಕುಲೆಗೊಂಜಿ ಪೊಸಾ ಲೋಕೊನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್.

ಒರಿ ವಿಮರ್ಶಕೆ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್ – 'ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ನಾಟಕವೊಂದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು – ಮೂವತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಂತರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಇನ್ನೊಂದೈವತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸೇರುವುದಾದರೆ ಸೇರಲಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದು ಹೇಗೋ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಭಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದರ್ಶನದ ದಿನಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಟಕ ಹಬ್ಬವೆನಿಸುತ್ತದೆ, ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಂಕುರವಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದು ಸಲಭವೇನಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ತೀರಾ ಅಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದಾಗ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗದರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗದರಿಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಜೋಕ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಗಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ಆತ್ಮೀಯರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.'

ಜೋಕುಲೆನ್ ಮಾನಾವೊಂತು ಮಾನಾವೊಂತೇ ಅಕ್ಲೆನ ಉಳಯಿತ ಬೊಳ್ಳೆಯಿತಂಚಿ ಸುಬಾವುನೇ ದೆತೊಂತು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನ ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆ ಕಾರಂತೆರೆಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಈ ಪಾತೆರೊಟು ತೆರಿಯುಂಡು. ಇಂಚ ಜೋಕುಲೆ ರಂಗಬೂಮಿಟ್ ಸುರುಕು ಪಜ್ಜೆ ದೀತ್ ಕಾರಂತೆರ್ ನಡತಿ ಸಾದಿ ಇತ್ತೆ ಮಲ್ಲ ರಾಜಮಾರ್ಗ ಆದ್ ಬುಳೆತ್‌ಂಡ್.

ಮನಸ್ ತುಳುವ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿತಲೆಕ

ಕಾರಂತೆರೆ ಮನಸ್, ಒರಿ ನರಮಾನಿಯಾತ್ ಮಸ್ತ್ ಮೆದು. ಬೇತೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ತನಡ್ತಾವರ ಬೇನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ ಎಚ್ಚರೊಡುಪ್ಪುವೆರ್. ಆರ್ ಪ್ರಕೃತಿನ್, ಮುಗೊರ್ಕುಲೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುವಾರ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪನ್‌ಪೆರ್– 'ಕಾರಂತೆರ್ ಪಕ್ಕಿಲೆಟ, ಜುವ್ವ ಇಜ್ಜಂತಿ

ವಸ್ತುಲೆಟ ಪಾತೆರುನೆನ್‌ಯಾನ್ ಆರೆರ್ತ್ಾವರನೇ ಕಲ್ತೊಂಡೆ. ಅಂಚ ಪುಚ್ಚೆಟನೋ, ನಾಯಿಟನೋ, ಗುಬ್ಬಿಟನೋ ಪಾತೆರುನಗ ಎಂಚಿ ಕಷ್ಟ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಪೂರ ಮಾಯಕ ಆಪುಂಡು'.

ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡ್ದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ ತಂಚಿಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ಬಸ್ಸ್‌ಟ್ ಪೋತೆರ್. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಆಂಟಲಾ ಆರ್ ಸರಿಕಟ್ಟಾತ್ತ್ ಪಿದಾಡಿನ ಜಾಗೆಗ್ ಮುಟ್ಟುತೆರಾ? ಮಾರ್ಗೊ ಮದ್ಯೊಟು ಆ ಪರ್ಯೆರ ಬಸ್ ಉಂತ್‌ಂಡ ಕಾರಂತೆರ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಚಾ ಪರ್ಪುನೆನ್ ಬುಡ್‌ತ್ ಪೆತ್ತಟನೋ, ನಾಯಿತ ಒಟ್ಟುಗೋ ಪಾತೆರೊಂದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಿ ಬಸ್ ಪಿದಾಡುನವು ಮೇರೆಗ್ ಗೊತ್ತೇ ಆಪೆದಿಜಾಂಡ್. ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ಇಂಚ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಬಸ್ಸ್‌ಟ್ ಪೋನಗ ರಂಗಭೂಮಿತ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ತೋ, ಇಜ್ಜಂಡ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತ್‌ತೋ ಮೇರ್ ಜಪ್ಪೊಡಾಯಿನಲ್ಲ್ ಜಪ್ಪಂದೆ, ದುಂಬು ಪೋಯಿನ ಸಂದರ್ಬೊಲಾ ಏತೊ ಉಂಡು.

ಅಂಚನೇ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬೂಕುಲೆ ಬಗ್ಗೆ ದಿಂಜ ಮೋಕೆ. ಪೂರಾ ಬಗೆತ ಬೂಕುಲಾ ಬೋಡು ಆರೆಗ್. ಕೈಟ್ ಕಾಸಿಜ್ಜಾಂಡ ಪರಿಚಯತ ಅಂಗಡಿಟ್ ಸಾಲ ಮಲ್ತಾಂಡಲಾ ಬೂಕು ದೆತೊನುವೆರ್‌ಗೆ. ಮುಂಬೈತ 'ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಬುಕ್ ಸ್ಟಾಲ್'ತಕ್ಲ್ ಅಕ್ಲೆನ ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆನ್ ಮಾತಾ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್‌ತ್ ಕೊರುವೆರ್. ಸಾಲ ಜಾಸ್ತಿ ಆನಗ ಸೂಚನೆ ಕೊರ್‌ವೆರ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪನ್‌ಪೆರ್ ವಾ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಉಗ್ರಾಣೊಟು ಇಪ್ಪಂತಿನಾತ್ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ರಂಗಭಂಡಾರ ಕಾರಂತೆರೆಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಬೂಕುಲೆಗ್ ಋಣಿ

1.	ಇಲ್ಲಿರಲಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ	ವೈದೇಹಿ	2003
2.	ಸೂತ್ರಧಾರ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ	ಬಿ.ಎಸ್. ಕೇಶವ ರಾವ್	1999
3.	ಸೋಲಿಸಬೇಡ ಗೆಲಿಸಯ್ಯ	ಪ್ರೇಮಾ ಕಾರಂತ	2010
4.	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ (ಜೀವನ ಸಾಧನೆ)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ	2010
5.	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ	ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಚ್ಚಿಮಲ್ತಿನ ಬೂಕು	

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ (ತುಳು ಮಾಲಿಕೆ)

01. ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
02. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
03. ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
04. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
05. ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೇರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
06. ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
07. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
08. ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
09. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್‌ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17. ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20. ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ
21. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23. ಕಿಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24. ಕ.ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25. ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ

26. ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008) ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27. ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ (2011) ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
28. ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣ (2011) ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
29. ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011) ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
30. ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್ (2011) ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ
31. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ (2011) ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
32. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ (2011) ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
33. ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011) ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್
34. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011) ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು

ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಅಕುಲೆ ಸೇವೆ ಸಂದ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರೆನ ಬದ್ಕ್, ಸಾಧನೆಲೆನ್ ನೆಂಪುಡು ಒರಿತೊನುನವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮೊ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂತ ಮಾಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನವೊಂದುಂಡು.

ಬಾಬುಕೋಡಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟೊದ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ನಕುಲೆಡ್ ಒರಿ. ಆರ್ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಉಡಲ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬದ್ಕೇ ಒಂಜಿ ಕಡಲ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾರೀ ಐಸಿರೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್.

ಕಡಲ್ಡ್ ಸೆರೆ ಬತ್ತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆನ್ ಆರ್ ತನ್ನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತೋಜಯೆರ್. ನಾಟಕೊದ ಕಸಿಟ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಒರು ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಆರ್. ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯೊಲೆನ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆ ಆರ್. ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಿನ ಆರೆನ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗೊ ಇಡೀ ದೇಶೊಡುಂಡು. ಆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ರಾಜ್ಯೊಗೊಂಜಿ ನಾಟಕ ರೆಪರ್ಟರಿ ಅತ್ತ್ ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ, ಉಪಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಆವೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಈ ಬೂಕು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು. ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆವೊಡಾಂಡ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಬೂಕುಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಾಸೆ ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಯ ಪ್ರದೇಸೊತ ತುಳು. ಕುಡ್ಲತ್ತ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸುಳ್ಯೊತ ತುಳು ಅರ್ತಾವಂದೆಲಾ ಪೋವು. ಆಂಡ ಸುಳ್ಯೊತ ತುಳುವೇ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲೊಡ್ದು ಪುಡೆತ್ ಬತ್ತಿನ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಬೂಕು ಬರವಣಿಗೆದ ಮೂಲಕ ಬರೆತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರೆರ್ ಮಾಜೊಂದು ಪೋಪಿನ ತುಳು ಭಾಷೆತ ಒಂಜಿ ಪ್ರಬೇದೊನು ಒರಿಪಾದ್ ಕೊರಿಯರ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಪುಗರ್ತೆತ ವಿಸಯೊ. 'ಅನ್ವೇಷಣೆ', 'ಯಕ್ಷಭಂಡಾರಿ' ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೊಂಡತಿನ ಮಂಡೆಕೋಲುದಾರ್ ಇತ್ತೆ ತುಳುಟು ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನವು ಸಂತೋಸೊದ ಸಂಗತಿ.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
(ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಪಾತೆರೊದ ತಿರ್ಲ್)